

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 5. De vacatione per assecutionem alterius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

collationem noui tituli, licet ex causa permutationis, quod satis est.

95 Nec obstat talia ratio, ex qua Federicum sequuntur Domin. in *dist. cap. 1. numero 25* & Villadiego de *legato 9. q. 1. p. n. 31.* & Gambarus de *offic. legati lib. 3. n. 39.* quod in permutatione collatio non est gratiosa, libera, & voluntaria, sed necessaria &c Nam respondetur, quod licet admissa renunciatione, ex causa permutationis collatio sit necessaria, & debita compermutantibus, tamen admissio non est necessaria.

96 Ex tamen ratione Domin. obiter videbatur inferri, non esse necessariam mentionem obtentorum in prouisione de parochiali, quæ à Papa fit ei, qui in concursu est electus ab ordinario, & significauit in tempore, iuxta constitutionem Pij V. nam ex Concilio *sess. 24. c. 18. de reformat. ibi: Atque illi, & non alteri.* est illi debita collatio.

97 Sicut tamen etiam in institutione presentati facta à Papa, non est necessaria mentio obtentorum, non solum ex eo, quod presentatus nil petit, sed patronus cum presentat, vt tenuit Rota *decis. 350. p. 1. diuersorum;* sed etiam quia institutio est debita presentato, &c.

98 Nihilominus tamen in prouisione parochialium praxis, consuetudo, & stylus videtur habere contrarium.

99 In permutatione tamen vero facta coram Ordinario, non est opus facere mentionem de obtentis, sicut nec in alia prouisione ab eo facta, *dist. Clem. 2. ita Rota decis. 15. Lapus, & Felinus supra, Corraf. dist. cap. 9. numero 8. & Menoch. de arbit. lib. 2. casu 201. numero 150.*

100 Tandem, quia tamen superioris autoritas, & presentati fraudis suspicionem tollit, nec delictum presumendum est, permutationem non in fraudem, sed ex honesta affectione processisse credendum est, Franc. in *d. cap. 1. numero 12.* Rota *decis. 8. numero 4. de procurator. in antiqu. P. de Perusio 1. p. q. ult. numero 18. alias 31. Decius conf. 210. numero 5 Corraf. d. cap. 9. numero 10. & Menoch. de presumpt. libro 6. presum. 78. num. 4.*

101 Nisi tamen in contrarium urgeant coniecturæ, vt per Abb. in *cap. quia verisimile de presumpt. & ibi Felin. numero primo & reper. ipsius Felini, verb. permittans beneficium tenet, Franchus in d. cap. primo, numero 12. & DD. in cap. secundo de renunciat. in 6. & ibi Probus ad Monach. Bellamera dist. tractatu de permutatione benef. 2. par. quæst. 2. Gambar. in d. cap. 1. 4. notab. ex n. 18. Decius dist. conf. 210. numero quinto, Selua de beneficio. 3. p. quæst. 18. numero 2. Rebuff. in praxi, tit. de permutatione à numero 42. Corraf. d. numero decimo, Ioann. Nicol. Delphinus. d. lib. 2. numero 138. Iul. Clar. lib. 5. receptar. sententiar. §. si. q. 73. num. 7. Mascard. de probatio. conclus. 178. & 1175. Menoch. d. presumpt. 78. Flam. Paris. de resignatione benefic. libro 12. q. 5. numero 20. & lib. 13. q. 4. a num. 5. ad 15. Azor d. c. 29. q. 15. & 30. & Mantica de tacitis & ambiguis conventionibus lib. 25. tit. 10.*

102 Circa quod ego aduerto tamen coniecturas istas, quas adducunt Dd. citati militare respectu expectantium, quando erant expectatiuæ, vt recte aduertit Menoch. supra numero secundo, ubi ait, quod quando facta est renunciatio, vel permutatio beneficij autoritate superioris, & de nullius præiudicio agitur, quippe nullus adest expectans primum vacaturum, renunciatio, vel permutatio non præsumitur fraude facta. Nun autem cum non adsint expectantes, ex-
2. Tom.

pectatiuæ enim sunt sublata à S. Concilio Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 19.* istæ coniecturæ fraudis permutationum videntur cessare.

CAP. V.

De vacatione per assecutionem alterius.

SUMMARIA:

Pro intelligentia materia de incompatibilitate beneficiorum & vacatione vnius per assecutionem alterius, de qua est copiosus tractatus Hoieda, sumi consideranda, & distinguenda quatuor tempora, ante Concilium Trident. cum Doct. relatis, n. 1.

Primum tempus est ante Concilium Lateranen. sub Alex. III. & tunc obtinenti duo curatæ, vel dignitates, vel alias incompatibiles, dabatur optio, & non vacabat primum ipso iure per assecutionem alterius, nec priuabatur secundo, n. 2.

Secundum tempus est d. Concilij Lateran. sub Alexan. III. in quo fuit prohibitum, vt nullus diuersas dignitates, & plures Ecclesias reciperet, alioquin priuaretur secundo, &c. n. 3.

Improbatur Quintanaduennas dicens cap. referente, & cap. præterea de præben. non esse ante, sed post dist. Concilium Lateranen. numero 4. & 5. & cap. eam te de ætate & qualitate, in quo fundatur, explicatur, num. 6.

Tertium tempus Concilij Lateran. sub Innocen. III. in quo statuit, quod si habens beneficium curatum, aut personatum, vel dignitatem, reciperet secundum, ipso iure vacet primum, & si illud retinere, contenderit, etiam secundo spoliatur per sententiam, numero 7. Et idem in officijs, & in beneficijs regularibus curam animarum habentibus, & in dignitatibus regularibus, etiam manualibus, ac in vicariis perpetuis, num. 8.

Improbatur Quintanaduennas dicens, quod si in varijs Ecclesijs plures aliquis dignitates consecutus sit, non amittet priorem ipso iure, ex cap. de multa &c. num. 9.

Quartum tempus extrauagantis execrabilis. de præben. in qua statuitur, quod recipientes secundum beneficium curatum, aut dignitatem, personatum, seu officium, primum, quod ipso iure vacat, absque mora coram Ordinario dimittere debeant, verbo, & facto, &c. alioquin ex tunc sint ipso iure secundo priuati, & ad sacros Ordines, & beneficia inhabiles, numero 10.

Ante ista quatuor tempora possunt notari alia tria cum Quintanaduennas, numero 11. Primum ex Concilio Calcedonen. de quo in cap. clericum 21. quæstio. 1. numero 12. Secundum, ex Nicæna synodo 2. seu 7. generali, de qua in cap. 1. 21. quæstio. 1. numero 23. Tertium, ex Concilio Urbani II. Placentie, de quo in ca. sanctorum 70. dist. ubi ritulorum pluralitas generaliter prohibita est, numero 14. Antiquius enim nemo poterat ordinari, sine titulo certæ Ecclesiæ, seu beneficii, in qua Ecclesiastica munia personaliter obiret, numero 15.

Cum postea ex generali consuetudine in beneficijs simplicibus requireretur ministerium, seu residentia personalis, consequenter variatum est circa pluralitatem beneficiorum, & secuta sunt prædicta

constitutiones, & prae dicta quatuor tempora, numero 16.

Redeundo ad ultimum tempus d. extrauag. execrabilis, notatur, quod inhabilitas ibi posita cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad obtenta, n. 17. Nec habet locum in legitime dispensato ad plura, qui illa recepit non canonice, n. 18. quando dispensatio est concessa circa obtinenda, secus si circa obtenta, num. 19. Secus etiam si sit concessa conditionaliter, si alias canonice conferantur eidem, secundum Butrium, & alios, num. 20. Sed contrarium tenetur, nam illa clausula non inducit formam, & conditionem, sed est expressio eius, quod tacite inest, & sic nihil operatur, numero 21.

Nec etiam habet locum poena d. extrauag. in habente dispensationem, quamvis surreptitiam, & insufficientem, nisi surreptio, & insufficientia esset clara, n. 22. Nec in retinente plures parochiales obtentas cum dispensatione Papae, quas ipso iure perdidit ob non promotionem, vel alias, n. 23.

Dicitur extrauagans, & eius poena, habet locum, etiam si dignitas, personatus, aut officium sit sine cura, n. 24. Quamvis contrarium teneant Siaphil. & Hoieda, n. 25. nec d. extrauagans id requirit in vers. qui vero, n. 26. nec contradicit in vers. quantum autem, n. 27. & 28. nec obstat ratio Hoieda, quod poena ipso iure ibi imposita non debet extendi, quia hic non agitur de extensione, sed de comprehensio in verbis d. vers. qui vero, n. 29.

Ex ista ratione infertur, quod poena d. extrauagantis non habebit locum in retinente, alias duo beneficia uniformia sub eodem testio, nu. 30. Quamvis ea retinens, vel alia incompatibilia, sine dispensatione legitima sit indignus, & ineligibilis, n. 31. non tamen vere dici potest irregularis, n. 32. nec inhabilis, ita ut prouiso sit nulla, nisi iuxta Capitulum Ordinarium. §. in conferendis, n. 33.

An dimissio primi beneficii, quae in d. vers. qui vero iubetur fieri coram ordinario, sit facienda intra mensem, sicut in versiculis praecedentibus, an vero statim, & quam primum secundi possessionem prouisus habuerit, &c. a n. 34. Resoluitur facienda esse statim, & in continenti cum gl. Cencelini, & aliis, contra gl. Guilielmi, & alios: & quando dicatur fieri statim, & in continenti, &c. intelligitur cum aliquo temperamento secundum subiectam materiam arbitrio boni viri, n. 38. Et quomodo sumantur dictiones istae, in continenti, mox, statim, illico, quam primum, & circa, remissionem, n. 39.

Ad euitandas poenas d. extrauagantis sufficit, quod quis dimittat primum realiter, & cum effectu, ac sine fraude, licet coram Ordinario sub publico testimonio, illud verbo tenus non dimittat, n. 40. Quod licet in rigore non sit verum, quia repugnant verba d. extrauagantis, quae sunt clara, videtur consuetudine receptum, & approbatum, n. 41.

Ad probandam execrabilitatem requiritur, quod probeatur cum possedisse, n. 42. Et debet liquido constare de possessione incompatibilium ex Rota, numero 43. Ex qua etiam non sufficit producere instrumenta possessionum parochialium, nisi probeatur perceptio fructuum, vel tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari, quae deciso si requiritur actuale perceptionem fructuum, non videtur vera, maxime si ingressus se administrationi, numero 44.

Per d. extrauag. vers. qui vero, & seq. non reservantur beneficia priora, quae per ademptionem posteriorum va-

cant viriute cap. de multa, sed solum posteriora quae propter indebitam retentionem priorum vacant viriute d. extrauagantis, n. 45. quicquid dicant alij, relati à n. 46. Iuxta quae est accipienda reservatio regulae 1. Cancellariae, in qua reservantur beneficia, quae per constitutionem execrabilis vacant, vel vacare cogerit, n. 49. Beneficia tamen priora, quae tempore illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione, comprehenduntur in d. reservatione, numero 50.

Beneficia vacantia per affecutionem alterius auctoritate Apostolica facta sunt reservata Papae per extrauag. ad regimen, quae renouatur per omnes Sum. Pontifices in reg. 1. Cancellariae, n. 51. & 52. Quae reservatio procedit in beneficiis vacaturis per affecutionem alterius, non solum ex dispositione iuris, sed etiam ex decreto Papae, n. 53.

Similis erat reservatio, quam pro suo tempore fecerunt Clemens VI. & Urbanus VI. de omnibus beneficiis vacantibus per affecutionem alterius incompatibilis viriute expectatiuarum, n. 54.

Hodie in gratia facta, de aliquo beneficio habenti aliud incompatibile, seu ius ad illud, apponitur decretum, quod infra duos menses primum dimittere, seu iuri cedere in manibus Rom. Pontificis omnino teneatur alioquin ambo vacent eo ipso, &c. n. 55. Per quam clausulam tacite dispensatur, ut per illos duos menses possit retineri primum cum secundo, & ideo ratione illius bulla pluri taxatur, quae maior taxa excusatur expediendo bullam cum clausula, quod si habita possessione, quam primum dimittere teneatur, n. 56. Quamvis etiam ista clausula importare videatur, quod non vacat primum per affecutionem, & possessionem secundam, interim dum sit dimissio in manibus Papae, n. 57.

Istud decretum de dimittendo obtentum intelligitur de dimissione pura & simplici, & non ex causa permutationis, seu in fauorem, non obstante stylo praetenso, quia non constat, Papam scivisse fuisse factam ex decreto, & quia si aliquas admisit, id fuit in eius voluntate, &c. ex not. n. 58. Quamvis Flam. Parisius videatur velle, stante illa clausula posse resignare in fauorem, & cum pensione, quia ait, quod hodie apponitur, ut libere dimittant; unde non possunt resignare in fauorem, ut antea fiebat, n. 59.

Hodie ad magis euitandas similes renunciationes, dicitur quod libere, cum specifica mentione praesentis decreti dimittere omnino teneatur, &c. n. 60.

Is cui positum est huiusmodi decretum, siue post habitam possessionem secundam, siue ante, non poterit resignare primum coram Papa conditionaliter, seu ex causa permutationis, non facta mentione dicti decreti, alias resignatio esset surreptitia & nulla à principio, & non facta alias dimissione iuxta formam decreti lapsi bi-mestri, utrumque vacaret ex dicto decreto, n. 61. Nec etiam poterit coram ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis, alias lapsa dicto termino vacabit utrumque ad dispositionem solius Papae: & quamvis interim valuisse, tamen habita possessione secundam, & adueniente tempore dimittendi, irrita censetur, n. 62. moriente tamen illo, &c. ante aduentum dicti temporis, non intrabit decretum in beneficiis sic vacantibus, nec erunt reservata, &c. n. 63. ubi forma dictae dimissionis, &c. Praedicta reservatio est extensa per Paulum V. ad vacatura ante affecutionem resignata, seu dimissa, & per constitutionem positam, numero 64.

Cum cap. quia nonnulli, & cap. de multa, & extrauagans ex:

gans, execrabilis. solum loquantur in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac personatibus, seu officiis, sequitur decisionem cap. referente, & cap. praterea, de praebe. dantium opinionem, non esse correctam per d. iura in aliis beneficiis incompatibilibus, &c. nec in eis per affectuionem secundi vacare primum. num. 65. contra Innocentium, & alios relatos. numero 66.

Consideratur incompatibilitas duplici modo, quaedam est illorum beneficiorum, quae simul teneri non possunt: & primum vacat ipso iure per affectuionem secundi. Alia est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quae simul licite retineri non possunt, licet non vacet primum ipso iure per affectuionem secundi, n. 67. Et ad ista reducitur triplex incompatibilitas, quam considerat Card. n. 68.

Prædicta doctrina declaratur primo, ut non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium, cui censetur quis renunciare per affectuionem alterius beneficii, quod simul retineri non posset cum illo, etiam si non sit curatum, dignitas, pers. onatus. n. 69.

De materia Clem. gratia, de rescript. videndi sunt relati n. 79. & dec. Rota ibi posita.

Secundo declaratur, ut non procedat, quando beneficiarius in una diocesi accepit aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia, & ibi commoratur: nam tunc tacite inducitur renunciatio primi, nisi aliud appareat. num. 71. sed contra tenetur, nu. 72. & seq.

Tertio declaratur, ut non procedat, quando beneficia simplicia requirent residentiam, ita quod non posset in eis deservire per alium: nam tunc per adeptionem secundi videtur renunciari primo, n. 74. sed non placet, n. 75.

Succedit postea secundum tempus Concilii Trid. sess. 7. de reform. cap. 4. n. 76. cui decreto non adversatur aliud eiusdem Concilii sess. 24. de reform. c. 17. quod obtinentes plures parochiales, una retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneatur: nam loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales, &c. non autem de plurib. parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis post Concilium obtentis, de quibus loquitur d. c. 4. n. 77. Et ita accipitur quod tradunt Salzedo, & alij relati. n. 78.

An in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomodolibet incompatibilibus per d. decretum Concilii cap. 4. inducatur vacatio primi ipso iure per adeptionem secundi, n. 79. Ponitur sententia Navarri, & aliorum negativæ, num. 80. quam tenuit Rota in decisionibus relatis, n. 81. & est in praxi servata in Hispania, n. 82. Contraria sententia, & sic affirmativa, tenetur, quæ est approbata per S. Congreg. Concilii, ut in declarationibus adductis, & recepta, & practicata in dataria, & Cancellaria, & tenetur iam à Rota, ut in resolutionibus, & decisione adductis, & est re vera satis conformis Concilio, quod extendit cap. de multa ad quæcunque beneficia incompatibilia, n. 83.

Addi etiam Concilium cap. de multa, quod quamvis in terminis d. c. de multa contendens retinere primum, quod ipso iure vacauerat, etiam secundo esset priuandus per sententiam, tamen ex decreto Concilii ipso iure est priuatus etiam secundo. n. 94.

Addi etiam, quod licet in d. cap. de multa ut priuaretur secundo requiratur monitio, vel quod retineret usque ad litem contestationem: tamen cum Concilium dicat retinere præsumpsit, non videtur necessaria iudicialis contentio, nec monitio. n. 95. nam illa verba

2. Tom.

solum denotant, dolosam, seu malitiosam retentionem saltem ex lata culpa, numero 96. quæ recte datur sine monitione, aut litem contestatione, &c. numero 97. & adducuntur declarati S. Cong. numero 98. sufficeretque ad penam Concilii retinere primum de facto cum secundo, licet fructus non reciperet, numero 99.

Pro pleniori intelligentia huius t. gravissimæ, frequentissimæ, & utilissimæ materiæ de incompat. benef. & vacatione unius per affectuionem alterius, de qua copiosum tractatum edidit Alph. de Hoieda, oportet considerare & distinguere quatuor tempora ante Concilium Tridentinum, cum Card. & Imola in cap. referente de prae. & Abbate in cap. quia nonnulli, num. 4. de cler. non resid. & in d. cap. referente num. 3. & ponunt cassad. d. c. 1. de const. Gamb. de offic. legat. lib. 5. rubr. an legatus possit plura beneficia uni conferre, à n. 67. Rofin. de benef. c. 5. à n. 18. & Hoieda dist. tract. de incompat. benef. x. p. cap. 7. n. 7. & post hæc González ad reg. de mensib. gl. 15. à n. 10. Azor 2. p. lib. 6. cap. 13. q. 1.

Primum t. tempus est ante Conc. Later. sub Alexandro III. de quo fit mentio in d. c. quia nonnulli, & tunc obtinenti duo beneficia curata, vel dignitates, seu alias incompatibilia, dabatur optio, ut unum retineret & alterum dimitteret & non vacabat primum ipso iure per affectuionem alterius, nec priuabatur secundo, ut in d. cap. referente, & cap. praterea de prae.

Secundum tempus t. est dicti conc. Later. sub Alex. III. in quo fuit prohibitum, ut nullus diuersas dignitates, & plures ecclesias reciperet, alioquin priuaretur secundo, & conferens potestate conferendi pro illa vice, ut in d. cap. quia nonnulli, & refertur in c. de multa in princ. de praebe. & si tunc obtinenti duo curata, vel dignitates, non dabatur optio, sed debebat amittere secundo, non ipso iure, sed sententiam.

Quamvis Quintanaduennas Ecclesi. st. lib. 4. sub n. 4. 46. dicat d. cap. referente, & cap. praterea, non esse ante, sed post dictum Concilium Lateranense, ex cap. eam te 4. de erat. & quæritur, quod cum illis concordat, & Concilii Lateranensis decreta non quidem antecessit: quod falso (inquit) Panormitan. in dicto cap. quia nonnulli. n. 4. & alij in temporum descriptione decepti crediderunt, sed secutum est, ut indicant illa archetypæ constitutionis verba, Ne ullus in eis contra decreta quæ in Lateranensi Concilio edidimus, vel contra antiquas sacrorum canonum sanctiones clericus ordinetur: & patet ex verbis capituli ibi. Quæ scientia, moribus, & aetate Concilii non congruant institutus, ubi in margine dicitur, Concilii Lateranensis, &c.

Sed t. nihilominus verius est, dictum Concilium Lateranense posterius d. cap. referente, & cap. praterea, ut colligitur ex d. cap. de multa, de quo sequenti tempore, ubi in principio refertur constitutio dicti Concilii Lateranensis, de qua in d. cap. quia nonnulli, tanquam tunc vigen.

Nec t. obstat text. in d. cap. eam te, quod re vera est post dictum Conc. Lateranense, quia potest intelligi de ecclesiis collatis ante Concilium Lateranense, ut ibi dicit Ioannes Andreas, & Panormitanus nu. 8. & est additio glossæ, verb. dimittendam, qui etiam dicunt, quod vel ibi fuit gratia, quod sequitur Ioannes Quintinus in repet. cap. de multa, sub n. 69. nec Panormitanus in d. c. quia nonnulli, n. 4. dicit d. cap. eam te, esse ante d. Concilium Lateranense.

BB 2

Tertium t̄ tempus fuit Concilij Later. sub Innocentio III. in quo statuit, quod si habens beneficium curatum, aut personatum, vel dignitatem, reciperet secundum, seu secundam, ipso iure vacet primum, & si illud retinere contenderit, etiam secundo spoliatur per sententiam, vt in d.c. de multa, & in cap. dudum. 2. de elect.

8 Et t̄ idem t̄ in officiis, ex ex cap. 1. de consuet. in 6. & in beneficiis regularibus curam animarum habentibus, etiam si cura per alium habeat exerceri, & in dignitatibus regularibus etiam manualibus, ex cap. cum singula, de prebend. in 6. & Clem. 1. de supplenda neglig. prelator. ac in vicariis perpetuis, ex Clem. 1. de officiar. Corraf. de benef. 1. parte cap. 10. & vlt. num. 6.

9 & Quintanaduenna, d. lib. 4. num. 97. qui t̄ num. 118. male ait, quod si in variis ecclesiis plures aliquis dignitates consequutus sit, non amittet priorem ipso iure, ex dict. cap. de multa, sed habebit locum dictum cap. quia nonnulli. nam cum hæc species, inquit, ab Innocentio prætermissa sit, non videt cur eiusdem constitutionis pœnis contineatur, sed reuera de his etiam loquitur Ianoc. ibi, vt patet ex principio, & vers. hoc idem.

10 Quartum t̄ tempus est extrauag. execrabilis Ioann. XXII. de preb. in qua in vers. qui vero, statuitur, quod recipientes secundum beneficium curatum, aut dignitatem, personatum, seu officium, primum, quod ipso iure vacat, postquam secundi possessionem habuerint, vel per eos steterit quominus habeant, absque moræ dispendio coram ordinariis dimittere debeant verbo & facto, ac sine fraude, sub testimonio publico, alioqui ex tunc sine ipso iure secundo priuati, & ad sacros ordines suscipiendos, & ad habendum quodcumque beneficium inhabiles. Hæc in dicta extrauagante.

11 Sed t̄ ante ista quatuor tempora, quæ Dd. communiter considerant, possunt notari alia tria, cum Quintanaduennas d. lib. 4. ex principio, præcipue dict. nu. 46.

Primum t̄ ex Concilio Calcedonen. canon. 10. de quo in cap. clericum. 21. q. 1. quamuis Gratianus ibi addidit illa verba, eodem tempore, vt per Quintanaduennas, ibi n. 6.

13 Secundum t̄ ex Nicena Synodo 2. seu 7. Synodo generali, de qua in c. 1. 2. q. 1. vbi pluralitas beneficiorum nominatim prohibita est in vrbe Constantinopolitana.

14 Tertium, ex t̄ Concilio Urbani II. habito Placentiæ, de quo in cap. sanctorum 70. dist. vbi titularum pluralitas generaliter prohibita est.

15 Antiquitus t̄ enim nemo poterat ordinari sine titulo certæ Ecclesiæ, seu beneficij, in qua ecclesiastica munia personaliter obiret, vt in cap. neminem, & d. c. sanctorum. 70. dist. Quintanaduennas d. lib. 4. num. 60. & 61.

16 Cum t̄ vero postea ex generali consuetudine in beneficiis simplicibus non, requireretur ministeriū, seu residentia personalis, consequenter etiam variatum est circa pluralitatem beneficiorum, & subsecutæ sunt prædictæ constitutiones, & prædicta quatuor tempora.

17 Reduendo t̄ autem ad vltimum tempus dictæ extrauag. execrabilis, notandum est, quod inhabilitas ibi posita cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad alia, puta ad obtenta, Cassad. d. decis. 1. de constitut. gloss. in Clem. 1. §. ipsius de pœnis, versicul. obtinendis, quam sequuntur ibi Cardin. Imola, & Bonifacius num. 54. & Abb. in Clem. 2. eod. tit. Hojeda de in-

compatibilitate, c. 23. num. 101.

Nec habet t̄ locum in legitime dispensato ad plura, qui illa recipit non canonice, nam licet peccet, & contra eum procedi possit, quia male tenet, & sine titulo canonico, non tamen quia plura tenet, ex quo habet dispensationem, Specul. in titul. de dispensatione. §. dicendum, numero 23. Ioann. Andr. in cap. non potest, de prebend. in 6. & ibi Dominicus. §. primo, numero 5. & conf. 126. & Franc. dict. §. 1. numero 4. Millis in rectorio vers. dispensatus, vt possit plures, & Cassad. decis. 36. super reg. numero 3. Hojeda de incomp. benef. 1. par. cap. 17. numero 29. & 2. p. cap. vlt. numero 80. Tuschus concl. 69. lit. B. a numer. 37. & Anton. de Butr. in cap. dudum 2. de election. qui tamen t̄ id primo limitat, vt procedat in dispensatione concessa circa obtinenda, secus si circa iam obtenta: nam tunc cum dispensatio sit surreptitia, non exprimendo vitium ipsorum beneficiorum, in nullo prodest, & sequuntur Dominicus. ibi dict. numero 5. & Franc. dict. numero 4.

Secundo t̄ limitat, vt procedat in dispensatione circa obtinenda simpliciter concessa, secus si conditionaliter, si alias canonice conferantur eidem, quia tunc dispensatio non prodest, nec habet locum: ex quo non adest conditio & forma in ea expressa, sequitur Dominicus. & Franc. ibidem, & Rebus. in prax. tit. de dispensatione ratione ætatis, vers. si tibi alias canonice conferantur.

Sed t̄ contra istam limitationem expresse tenent Specul. Millis, & Cassad. & Hojeda, & Tuschus supra, meritoque, nam illa clausula si alias canonice conferatur eidem, non inducit formam & conditionem, sed est expressio eius, quod tacite inest, vt in dicto cap. dudum ad fin. & cap. si gratiose, de rescript. in 6. & in dict. cap. non potest. §. 1. & ibi gloss. verb. canonice: & sic nihil operatur l. tertius, ff. de legat. 1. l. condiciones extrinsecus, ff. de condition. & demonstrat. Thomas Sanchez de matrimon. libro 2. disputat. II. numero 18. & libro 3. disputat. 33. numero 3. & dicitur alias infra numero 335.

Nec t̄ etiam habet locum pœna dictæ extrauagantis in habente dispensationem, quamuis surreptitiam, & insufficientem, quæ nihilominus excusat assequentem secundum curatum à pœna illius, secundum Gomez. in reg. de annali 9. 14. dicentem sæpe approbasse Rotam hoc dictum: quod mihi videtur intelligendum, nisi surreptio, & insufficientia dispensationis esset clara, &c.

Nec etiam t̄ habet locum in retinente plures parochiales obtentas cum dispensatione Papæ, quas ipso iure perdidit ob non promotionem infra annum, vel alias, vt per Nauarr. consilio 12. de rescript. a numero 12. & conducit decis. Guidob. 57. de qua infra numero 180.

Secundo notandum t̄ est, quod dicta extrauagans & eius pœna habet locum, etiam si dignitas, personatus, aut officium sit sine cura, ita quod ad incurrendam eius pœnam non est necessariū retinere duo curata, aut beneficium curatum cum dignitate, personatu, vel officio habentibus curam animarum, saltem fori contentiosi, sed sufficit retinere beneficium curatū, siue stricte siue large, cum dignitate, personatu, vel officio sine vlla cura, vel duas dignitates, personatus, aut officia sine cura, aut dignitatem cum personatu, vel officio sine cura, &c. vt recte inquit glossa Zenzelini ibi, verb. simile, in extrauagantib. Ioannis XXII. & videtur tenere Abbas in d. cap. quia nonnulli num. 4. versic. quantum fuit tempus, & sequuntur Sta-

phileus de literis gratis, tit. de variis modis vacationis §. certus vacationis modus, n. 1. & tit. de qualitate, & statu beneficij, §. huiusmodi, n. 7. alias 41. Castad. d. dec. 1. de constitutionib. n. 2. ibi: Sed curatis, & alijs de quibus, &c. Nauar. in cap. si quando de rescrip. except. 6. n. 5. & sentit idem Nauar. in cap. accepta, de restitu. spoliat. oppos. §. 10. solut. n. 30. & Mandos. in reg. 1. Cancel. 7. 14. Azor d. lib. 6. cap. 13. 9. 1.

25 Quamuis contrarium teneat d. Staph. d. §. huiusmodi, n. 9. & 10. ubi dicit, quod ad hoc, ut sit locus dictæ cons. execrabilis, & pœnis in ea contentis circa dignitates, & beneficia incompatibilia, requiritur quod sint curata stricte, vel saltem large: & ideo quod obtinentes personatum, seu dignitatem sine cura si retineant illum absque dispensatione cum beneficio curato, non incurrit pœnas dictæ constitutionis: quod sequitur Hoieda cap. 16. n. 4. 5. & 6. cap. 13. n. 8. vers. quarto declaratur.

26 Sed reuera t dicta extrauagans in d. vers. quero, non requirit, quod ambo sint curata, ut ex eius verbis apparet: nam illa verba, *Animarum curam habens antea*, solum referuntur ad verbum immediate præcedens, *Aut aliud beneficium*, & non ad dignitatem, personatum, seu officium, ut patet ex contextu, alias enim diceret in plurali, *Animarum curam habentia*.

27 Nec contrarium inquit, aut minuit dicta extrauagans in finalibus verbis, nempe in vers. *quantum autem*, in quibus fundatur Staphileus d. num. 9. & Hoieda d. vers. *quarto declaratur*, quia ut ibi dicitur, solum ibi declaratur, quæ dicantur beneficia curata circa modificationem ante factam, nempe in vers. *nos itaque*, ut ibi notat glossa Zenzelini *verb. ante factam*, unde nihil potest inferri contra nostram sententiam.

28 Et quando t declaratio, de qua in d. vers. *quantum autem*, referat ad omnia præcedentia, & ad dictum vers. *quero*, ut videtur sentire glossa Gulielmi, ibi, in extrauagantibus communibus non faceret etiam contra nostram sententiam, nam solum ibi declaratur, quæ beneficia censeantur curata in terminis d. cons. non vero dicitur, quod ambo beneficia, quæ quis retineat, debeant esse curata, ut habeat locum illa cons. & eius pœna.

29 Nec obstat ratio Hoiedæ d. cap. 16. n. 5. & 6. quod pœna ipso iure ibi imposita non debet extendi, &c. quia hic non agimus de extensione, sed de comprehensio in verbis d. vers. *quero*, ibi, *Dignitatem, vel personatum, seu officium*: & ibi, *Simile*.

30 Ex ista tamen t ratione bene inferitur, quod pœna dictæ extrauagantis, non habeat locum in retinente alias duo beneficia vniformia sub eodem tecto, quamuis sint incompatibilia, ita quod per assecutionem secundi vacet primum. ipso iure, cap. *litteras*, de concess. prebend. & Clemen. fin. de prebend. neque in retinente alia beneficia incompatibilia. Faciunt quæ tradit Castadorus d. dec. 1. & Bellamera dec. penult. 754. n. 3. vers. *nam certum est*. Mandos. d. reg. 1. quæst. 14.

31 & Nauar. consil. 13. num. 3. de prebend. quamuis t retinens duo vniformia sub eodem tecto, vel alia incompatibilia sine dispensatione legitima, sit indignus, & ineligibilis, ad dictu c. dudum 2. de elect. cuius ratio est generalis: non tamen vere dici potest irregularis, ut male aiunt Mando. de irregularitate lib. 3. cap. 4. & Enriquez in summa lib. 14. cap. 9. §. 1. cum Speculatore, de dispensatione §. iuxta, n. 37. & §. dicendum n. 11. nam id non est iure expressum, cap. *is qui*, de sententia excommunicat. in 6. imo nec inhabilis, ita ut collatio,

2. Tom.

seu prouisio sit nulla, iuxta dicta supra 7. par. cap. 8. a n. 47. nisi iuxta cap. ordi nary. §. in conferendis, de offic. ordin. in 6. de quo infra a numer. 170. & numer. 109. & 299.

Sed circa t dictum vers. *qui vero* dubitatur, an dimissio primi beneficij, quæ ibi iubetur fieri coram ordinario, sit facienda intra mensem, sicut in vers. præced. an vero sit facienda statim, & quamprimum secundi possessionem prouisus habuerit, vel per eum steterit.

In quo glossa t Gulielmi ibi, *verb. pari modo*, dicit faciendam esse intra mensem, ita intelligens verbum illud, pari modo, scilicet intra mensem, sub testimonio publico, verbaliter, realiter, & cum effectu. Idem tenent Rebus. in praxi, in forma signaturæ, verb. *aut per constitutionem execrabilis*, & tit. de dispensatione ratione etatis, verb. *quoad vixeris*, n. 12. Ferretus consil. 255. num. 2. & Zerola in praxi Episcopali 1. par. verb. *beneficium*, §. 3. circa finem: & idē videtur tenere Aegidius Bellamera d. dec. 754. in princip. ibi: *Et infra mensem a tempore huiusmodi assecutionis computan.* & Hieronym. Paulus in præcl. Cancellaria §. nota plura notabilia, tam circa beneficii a reservata, quam non reservata, vers. *habens beneficium curatum*, Staphil. d. §. certus vacationis modus, ad fin. & Hoieda cap. 9. nu. 6. ad finem.

Contrarium tamen, videlicet quod dicta dimissio debeat fieri statim, & in continenti, videtur tenere glos. Zenzelini ibi, verb. *absque mora dispendio*, & verb. *pari modo* & Abb. in d. cap. quia nonnulli, num. 4. vers. *quantum fuit tempus*, ibi, *Nisi de facto in continenti post habitam secundi pacificam possessionem*, &c. & in d. cap. de multa, n. 10. ibi, *Tenetur illico*, & Gambarus supra n. 71. ibi, *Nisi statim*, & Hoieda d. cap. 7. n. 8. ad finem, & cap. 13. n. 79. qui idem dicit, & Bernard. Diaz in præcl. crim. can. cap. 48. ad fin. & ita habet summarium dictæ extrauagantis, in extrauag. Ioan. XXII. & nouissime ita tenet Flores de Menaz. 73. numer. 2. & 4.

Quæ sententia mihi videtur t verior, & probatur ex illis verbis, *Absque mora dispendio*: & illa verba, *Pari modo*, solum significant, quod fiat dimissio verbo & facto, & sic sine fraude, cum effectu, ac sub testimonio publico, ut dicitur in versiculis præcedentibus, ut recte explicat gl. 3. Zenzelini, ibi: *nec enim possunt referri ad tempus, cum circa illud hic particulariter disponatur per illa verba*, *Absque mora dispendio*, ad reg. generi per speciem derogatur, in 6. l. sanctio legum. ff. de pœnis, & l. doli clau. ff. de verbor. obligat. & ibi glos.

Et quando t dicatur fieri statim in continenti, & absque moræ dispendio intelligendum est cum aliquo temperamento secundum subiectam materiam arbitrio boni viri, l. ratum, l. quod dicimus, ff. de solutionib. Abbas in cap. potuit, de locato, Menoch. de arbitrar. libro 2. casu 9. cum §. segg. Puteus dec. 266. numero 4. libro 1. Anton. Thesaur. dec. Pedemontan. 77. numero 3. & Gonçal. glos. 9. in annotationib. numero 217.

Et quomodo t sumantur decisiones istæ, incontinenti, mox, statim, illico, quamprimum, & circa, vide per Romanum in l. 1. ff. de verb. oblig.

Tertio notandum est, t quod ad euitandas pœnas d. extrauag. vers. *qui vero*, sufficit, quod quis dimittat primum beneficium curatum, seu dignitatē, &c. realiter, & cum effectu, ac sine fraude, & eius possessionem, licet coram ordinario sub publico testimonio illud verbo tenus non dimittat, ut docent

Staphileus d. §. tertius vacationis modus, num. 6. 7. & 8. & Hoieda cap. 9. num. 6. & c. 13. num. 80. vers. sexto declaratur, & Zerola d. §. 3. circa fin. ex Bellamera d. de-
⁴¹ cis. 754. quæ t̄ sententia quamvis in rigore non sit vera, quia repugnant verba dict. extrauagan. quæ sunt clara, vt inquit Zerola, *ubi proxime*: tamen, vt inquit Bellamera *ibi numero sexto vers. tamen de facto videtur consuetudine recepta, & approbata*, quia nunquam, aut raro fiat talis verbalis dimissio coram ordinario.

⁴² Quarto notandum est, t̄ quod ad probandam execrabilitatem requiritur, quod probetur eum possedisse ex dicta extrauagante, execrabilis, vt fuit dictum in vna ciuitatis Castellana 9. Decembr. 1556. coram Domino Oradino. Ertin alia Cracouiē. canonicatus
⁴³ 13. Octobris 1562 coram D. Rubeis fuit decisum, Ad execrabilitatem, & incapacitatem indicandam debere liquido constare de possessione incompatibilium, Fabius decif. 25. & fuit resolutum in vna Osenf. parochialis
⁴⁴ 9. Iunij 1559. t̄ ait tamen Thanis decif. 93. quod non sufficit ad probandum quem execrabilem, producere instrumenta possessionum parochialium, nisi probetur perceptio fructuum ad caput de multa, de præbend. & caput si tibi concessio, inuncta glossa de præbend. in 6. vel nisi probetur tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari: quæ decisio si requirit actuale perceptionem fructuum, non videtur vera, maxime si ingessit se administrationi.

⁴⁵ Quinto notandum est, quod per dictum versic. qui vero, & sequentem versic. quæ omnia, non referuntur beneficia priora, quæ per ademptionem posteriorum vacant virtute dicti cap. de multa, sed solum posteriora, quæ propter indebitam retentionem prioris vacant, virtute dictæ extrauagantis, vt recte tenet glossa Zenzelini *ibi, verb. vt premititur, & verb. vel dimissa*, Oldra. consil. 152. n. 2. Felin. in cap. causam quæ, de rescrip. nu. 4. limitat. 5. sequuntur Nauar. in d. cap. accepta oppositionis 10. solutione, nu. 31. & consil. 12. de rescrip. num. 12. & 14. versic. quarto principaliter, & consil. 18. num. 3. de præbend. Quintanaduennas d. lib. 4. num. 94. & Zerola d. verb. beneficium §. 3. circa finem, dicens sic vidisse seruari in praxi, & in facto non vidisse adiri sedem Apostolicam pro collatione parochialis, quæ vacabat per affecutionem alterius: & 2. par. eod. verb. §. 22. neque contrarium tenet gloss. Gulielmi *ibi, verb. vacatura*: & posthæc tenet Gonzalez gloss. 15.

⁴⁶ num. 42. & gloss. 51. num. 38. Quamuis t̄ Aeneas de Falcon. de reseru. 3. quæst. princ. num. 12. & 4. quæst. effecti 18. & 41. dicat, quodd beneficia incompatibilia post tempus præfixum in dicta extrauag. sunt reservata ex

⁴⁷ d. §. quæ omnia, licet non antea. Et t̄ quamuis Cosmas in pragma. sanctione, si. de reseruatio. verb. execrabilis, dicat per dictam extrauag. inter cetera. referuari omnia beneficia vacantia per affecutionem aliorum incompatibilium, & Flamin. Parif. de resign. benef. libro 2. q. 16. numero 22. quod primum curatum, quod vacat per receptionem alterius, est reservatum ex d. extrauag. §. quæ omnia: quod sentit Rebus. in praxi in forma signatura, ver. aut per constitutionem execrabi-

⁴⁸ lis, & Flor. d. q. 13. numero 7. t̄ qui tamen q. 23. numero 58. ait, istam reservationem esse iam antiquatam, & qui adipiscitur beneficium incompatible, ipso iure priuatum esse primo, & ordinarium conferre primum, siue illico dimittat, siue non, iuxta tex. in capite licet Episcopus, de præbend. in 6. & ita semper vidisse praticari, & nunquam de tali reservatione vidisse mentionem, aut existimationem fieri, & in

regno Gallia: esse antiquatam, secundum Rebus. *ibi*.

Et iuxta dicta est t̄ accipienda reservatio regul. i. Cancellaria, in qua referuntur beneficia, quæ per constitutionem execrabilis vacant, vel vacare contigerit.

Verum est t̄ tamen, quod beneficia priora, quæ tempore illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione, de quibus in vers. porro, comprehenduntur in reservatione d. vers. quæ omnia, quod tenet dict. gloss. Guliel. quamuis contra teneat glossa Zenzelini dict. verb. dimissa, & Quintanaduennas *supra*.

Beneficia vero vacantia t̄ per affecutionem alterius i¹ autoritate Apostolica factam sunt reservata Papæ, Rebus. in dicta forma signatura verb. seu per affecutionem: nam t̄ beneficia quæcunque vacantia per affecutionem quarumcunque dignitatum, personatum, officiorum, canonicatum, & aliorum beneficiorum per Papam collatorum, seu autoritate literarum ipsius, referuntur in extrauagan. ad regimen de præbend. quæ semper renouatur per omnes summos Pontifices in reg. i. Cancel. Gonzal. gloss. 15. §. 2. nu. 13. & gl. 51. n. 36.

Quæ reservatio t̄ procedit in beneficiis vacaturis i¹ per affecutionem alterius, non solum ex dispositione iuris, sed etiam ex decreto Papæ, Simoneta de reservatione. quæst. 26. Rota in Segouienf. canonicatus 24. Nouembris 1588. coram domino Plato, de qua supra 5. part. cap. 1. n. 685.

Et similis t̄ erat reservatio, quam pro suo tempore fecerunt Clemens VI. & Urbanus VI. de omnibus beneficiis vacant. per affecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum, quæ iam non extant: de qua Burfat. consil. 126. n. 96. lib. 2.

Et hodie t̄ in gratia facta de aliquo beneficio habenti aliud incompatible, seu ius ad illud, apponitur decretum, quod ipse orator infra duos menses à die habitæ possessionis secundi, seu quæ per eum steterit, quominus illam assequatur, primum dimittere, seu iuri competenti cedere in manibus Romani Pontificis omnino teneatur, alioquin ambo vacent eo ipso, ita vt de illis per sedem Apostolicam dumtaxat, disponi possit, ac irritum, &c. Per t̄ quam clausulam tacite dispensatur, vt per illos duos menses possit retineri primum cum secundo, & ideo ratione illius bulla pluri taxatur, quæ maior taxa excusatur, expediendo bullam cum clausula, quod habita possessione quamprimum dimittere teneatur, & non infra duos menses, vt dicebatur in supplicatione: t̄ quamuis etiam ista clausula importare videatur, quod non vacet primum per affecutionem & possessionem secundi, interim dum sit dimissio in manibus Romani Pontificis: & vide infra sub numero 106.

Et illud decretum t̄ de dimittendo obtentum, intelligitur de dimissione pura, & simplici, & non ex causa permutationis, seu in fauorem non obstante stylo prætenso, quia non constat, papam sciuisse fuisse factam talem dimissionem ex causa permutationis, seu in fauorem ex decreto: & quia si aliquis admisit, id fuit in eius voluntate, & ideo dans mandatum ad permutandum, seu resignandum conditionaliter, non satisfacit decreto Rotæ decif. 13. & 14. de verum permut. in antiq. & 65. de rescrip. Simoneta dict. quæst. 26. & Rebus. in praxi, tit. de dispensatione ratione atatis, versic. quoad vixeris, numero 8. & 9. & ita fuit resolutum in vna Illerden. portionis de anno

1593. coram illustrissimo domino Pamphilio, & posthæc tradit Gonzalez ad reg. de mensibus gloss. 15. numero 125. & seq. ubi ex numero 109. agit de isto decreto.
- 59 Quamuis t̄ Flamin. Paris lib. 3. de resignatio. quest. 1. nu. 64. & 95. videatur velle stante illa clausula posse resignare in fauorem, & cum reservatione pensionis, qui ait, quod hodie in dicta clausula apponitur, vt libere dimittat: vnde non possunt resignare in fauorem, neque etiam cum aliqua reservatione pensionis, aut fructuum, vt antea fiebat tempore felicit recordationis Gregorij XII. & quodita quotidie practicatur.
- 60 Et hodie a tempore t̄ sanctissimi domini nostri Clementis VIII. ad magis euitandas similes renuntiationes, dicitur in dicto decreto, quod in manibus Romani Pontificis tantum libere, cū specifica mentione præsentis decreti, dimittere omnino teneatur, &c.
- 61 Vnde is, cui positum t̄ est huiusmodi decretum, siue post habitam possessionem secundi, siue ante, non poterit resignare primum coram Papa conditionaliter, seu ex causa permutationis, non facta mentione dicti decreti, alias resignatio esset surreptitia, & nulla à principio, vt in decis. 13. ad fin. licet non simoniaca, Farin. consil. 75. à numero 1. & 17. & non facta alias dimissione, iuxta formam decreti lapso bimestri vtrumque vacaret, ex dict. decreto, &c.
- 62 Nec t̄ etiam poterit coram ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis, alias lapso dicto termino vacabit vtrumque ad dispositionem solius papæ, ex dicto decreto, cui non paruit. Et quamuis interim valuisset resignatio, seu permutatio facta coram ordinario, tamen habita possessione secundi, & adueniente tempore dimittendi, irrita censetur ex d. decreto maxime irritante: morientē t̄ tamen illo, seu matrimonium contrahente, &c. ante aduentum dicti temporis, non intrabit decretum in beneficiis sic vacantibus, nec erunt reservationes, &c. ex quo vacarunt alias ante aduentum temporis & conditionis. Nec irrita censetur dicta resignatio, seu permutatio: facit quod dictum est supra quinta parte, cap. 1. numero 152. & iuxta hoc videtur accipiendum quod ait Gonzalez gloss. 52. numero decimoquarto. Et formam dimissionis, seu resignationis iuxta decretum ponit Flamin. Paris. libro octauo questio. 7. sub numero 103. quem etiam vide questio. 8. num. 74.
- 64 Et prædicta t̄ reservatio beneficiorum vacantium per assecutionem aliorum est extensa per S. D. N. Paulum Quintum, etiam ad vacatura ante assecutionem resignata, seu dimissa, vt in sequenti constitutione.

S. D. N. Pauli diuina providentia
Papæ V.

Declaratio reservationis beneficiorum per
assecutionem pacificam vacaturorum.

SANCTISSIMVS in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus diuina providentia Papa V. qui in crastinum eius assumptionis ad summi Apostolatus

apicem vestigiis felicit recordationis Benedicti XII. & aliorum Romanorum Pontificum predecessorum suorum inhaerendo, omnia & singula beneficia Ecclesiastica per pacificam assecutionem quoruncunque aliorum, & per sanctitatem suam, seu eius auctoritate conferendorum beneficiorum Ecclesiasticorum, ex tunc vacatura, ordinationi, & dispositioni suæ, cum decreto irritanti de super apposto inter alia reservanda, & cui ex fide dignorum relatione innouit, quod plerique de beneficiis Ecclesiasticis, præsertim curam animarum habentibus, seu alias personalem residentiam requirentibus, dum pro tempore vacant, Apostolica auctoritate prouisi, seu prouidendi, ante illorum assecutionem alia cum eisdem incompatibilia beneficia Ecclesiastica per eos tunc obtenta, in fraudem reservationis, & decreti prædictorum resignabant, seu dimittebant. Cupiens opportunum super his remedium adhibere, Voluit, decreuit, & declarauit, quod si in posterum quibusuis personis de aliquibus beneficiis Ecclesiasticis tunc vacantibus, seu vacaturis per sanctitatem suam, aut eius auctoritate prouideri, ipsosque prouisos, seu prouidendos intra vacationis, & prouisionis, seu assecutionis eorundem beneficiorum tempora quacunque alia cum illis incompatibilia beneficia Ecclesiastica secularia, vel quorumuis ordinum, ac etiam Hospitalium regularia, per eos tunc obtenta, nulla speciali, & expressa de eisdem in prouisionibus prædictis facta mentione, simpliciter, vel causa permutationis, ac alias quomodolibet, siue in sanctitatis suæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore existentis, aut Legatorum, vel Nuntiorum dictæ Sedis, siue ordinariorum, vel aliorum collatorum quoruncunque manibus resignare, seu dimittere aut iuribus sibi in illis, vel ad illa competentibus cedere contigerit, omnes, & singula concessionis, collationes, prouisiones, & quauis alia dispositiones de beneficiis, seu iuribus sic resignandis, dimittendis, & cedendis pro tempore faciendæ, cum inde securis quibuscumque cassæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, nec cuiquam suffragentur. sed beneficia, & iura, vt præfertur, resignata, dimissa, & cessa, ipso iure vacent, & vacare, ac sub reservatione, & priori decreto præfatis, quæ Sanctitas sua, etiam quoad hoc extendit, & ampliavit, comprehensa censeantur. Ita quod de illis per alium quam eandem sanctitatem suam, vel pro tempore existentem Romanum Pontificem nullatenus disponi possit in omnibus, & per omnia, perinde, ac si per pacificam assecutionem aliorum beneficiorum huiusmodi vere, & realiter vacauissent. Decernens sic per quoscunque indices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac sacre Romane Ecclesie Cardinales, dictaque Sedis Legatos, & Nuntios. Sublata, & c. indicari, & diffiniri debere, irritumque, & c. attentari. Placet publicetur, & describatur C. Letta, & c. publicata fuit supradicta regula Rom. in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ 1609, die vero Iouis 25. mensis Febr. Pontificatus prædicti sanctissimi Domini nostri Papæ anno 5. M. Perennis Custos.

Cum autem ex dictis t̄ appareat, d. cap. quia non nulli, & d. cap. de multis, & d. Extraneus, execrabilis, solum loqui in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac personatibus, seu officiis sequitur decisionem dicti cap. referente, & d. c. præterea, non esse correctam per dicta iura in aliis beneficiis incompatilibus vt in curato cum canonicatu, & in duobus simplicibus residentiam requirentibus, &c. arg. l. precipimus, C. de appellatione. & sic in eis per assecutionem secundi nõ vacare primum ipso iure, sed obtinenti dari opinionem dimittendi quod voluerit, vt post Ioann. Andream tenet Lopus allegatione 116. & seq. Oldrad. con.

fil. 165. Abbas in cap. cum in censuris. § 1. num. 9. de electione. & in cap. si. num. 6. de clericis non residentibus. & in d. cap. referente. num. 3. & in d. cap. multa. num. 2. & repet. cap. extirpanda. §. qui vero, de prebend. a numero 47. ad 52. & ibi Rebus. circa materiam pluralitatis, vers. successione circa 4. Abbatis, Imola in d. cap. fin. & in d. ca. de multa, qui ait, quod curia eam feruat, & si bi placet, Franc. in cap. 1. de consuetud. in 6. numero septimo Staphil. de lueris gratia tit. de qualitate, & in statu benef. §. huiusmodi, numero octauo, & in de variis modis vacationis, §. tertius vacationis modus, numero quinto, & in tertia forma expectatiuarum numero quinto, Cofinas in pragmat. sanctione, tit. de collat. §. sequuntur qualificationes, verb. residentia, Millis in re. pertorio, vers. beneficium curatum, Rosin. de benef. cap. 5. a numero vigesimo octauo, Ioan. Quintinus in d. cap. de multa numero octuagesimo & seq. Gregor. Lop. in l. 3. tit. 16. par. 1. verb. de seruile, vbi Humada, Nauar. qui dicit communem in cap. si quando, de rescrip. except. 6. numero quarto & conf. 13. numero quarto, & conf. 17. 24. & 25. de prebend. Capr. qui ait veriozem, & communem sententiam, reg. 90. numero 110. Hoieda de incompatibilitate cap. 9. num. 5. & cap. 11. a numero quinto & cap. 12. numero duodecimo & cap. 13. numero septuagesimo nono vers. que conclusio, & c. 17. a numero 37. & cap. 18. numero 30. Quintanaduennas d. lib. 4. numero 96. & 120. Flam. Parif. de resignat. lib. 3. que. 1. numero 132. & 138. & 147. & Zech. de republ. Eccles. tit. de beneficiis, numero quarto vers. in 2. capite, & vers. ad dignoscendum, in fine, Azor 2. par. capit. 13. q. 2. §. 7. & 8. & lib. 7. capit. 16. q. 9. D. Card. Tusch. conclus. 69. litera B. a numero vigesimo quarto, & Rota decis. 37. de prebend. in antiquis 184. Puteus decis. 441. num. 2 lib. 1. Achill. 269. numer. 3. & 4. & Moled. decis. 15 de prebend. alias 176. & tenuit Rota in causa Macerat. parochialis coam Illustrissimo Lancelloto de anno 1575. quæ est. p. diuers. decis. 484. & in causa foro Sempronien. canonicatus coram Domino Rubéis. de anno 1582. & in alia Virdunens. canonicatus, de anno 1589. in qua fuit dictum, quod de iure communi canonicatus non dicatur incompatibilis, nec vacat per affectuonem parochialis, contra

66 Innocen. in cap. ex tunc, num. 4. & in cap. fin. in fine, de clericis non residentibus, & ibi Calderinum Enricum dict. capit. de multa, numero sexto, & alios, quorum opinionem curiam seruare, inquit Butrius in d. cap. praterea, numer. 9. de prebend. & sequitur Bursat. dicens communem conf. 446. num. 3 lib. 4. Et probauit Rota in Toletana capellanæ de Barais 3. Martij 1589. coram Illustrissimo Mantica infra adducta sub nu. 222.

67 Vnde D. J. considerant incompatibilitatem duplici modo, & distinguuntur duo genera incompatibilium beneficiorum: quædam incompatibilitas est illorum beneficiorum, quæ simul teneri non possunt, & quorum primum vacat ipso iure per affectuonem secundi qualia sunt illa, de quibus in dict. capit. de multa, & in dict. extrauag. & reuerabilis, & in cap. literas, de concess. preb. & in dict. Clem. fin. de prebend. Alia incompatibilitas est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quæ simul licite retineri non possunt, licet non vacet primum ipso iure per affectuonem secundi vt in parochiali cum canonicatu, & duobus simplicibus residentiam requirerentibus. &c. Ita Staphileus d. tit. de statu & qualitat. benef. §. vt fieri possit, n. 9. Reb. in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, verbo, incompatibilia, & Nauar. d. consil. 24.

Et ad ista reducitur triplex incompatibilitas, 68 quam considerat Cardinalis cum gloss. ibi, verb. beneficium, in Clem. gratia, numero quinto de rescrip. & conf. 3. de qua in d. dec. 43. p. 1. diuersorum.

Prædicta tamen tria de trina declaratur primo, vt non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium, cui censetur quis renuntiare per affectuonem alterius beneficij, quod simul de iure retineri non posset cum beneficio, ad quod habebat ius, etiam si non sit curatū, dignitas personatus, vt ex d. Clem. gratia, de rescrip. tenet gloss. ibi verb. beneficium, & Dd. Abbas in d. cap. fin. de cleric. non resi. & in d. eper. §. qui vero, numero 52. Capra supra a num. 115. optime Naua. in dict. 6. except. & conf. 13. de preb. numero septimo, qui receptum dicit Hoieda dict. capit. 17. nu. 41. & Bursat. supra numero quinto, quamuis Reb. supra eam intelligat iuxta terminos c. de multa, cum Anch. Card. Imola, ibi.

Et de tria materia d. Clem. gratia, ultra Dd. ibi vt le 70 Staphileum 11. quib. mod. exprent litera ad beneficia §. quarto modo, & Puteum decis. 346. lib. 2. & de Rotæ in causa Toletana parochialis de Huerta 3. Ianuarij 1589 coram Illustrissimo Pamphilio quæ sic ait. Fuit resolutum, gratiam, si neutri, Gundisalui non suffragari, quia cum hæc gratia sit conditionalis pendens a futuro litis euentu, & antequam vigore illius sit facta collatio, Gundisalui affectuonem suam dignitatem scholasticam, quæ cum hac parochiali simul retineri non potest, censetur dicta gratia renuntiatum, ita vt in illius executionem beneficium amplius consequi non possit, iuxta tex. in Clem. gratia de rescrip. vbi Imola in 4. notabili dicit, hæc presumptionem esse iuris, & de iure, & quod protestatio contraria non iuuat, vt ibidem subdit numer. 16 cum aliis allegatis N. 3. hylare, quod Gundisalui decis. 53. dicat dictam Clementinam non procedere data 19. ior. 1. a, qui loquitur in eo, qui ignorabat beneficium secundo loco acquisitum non posse cum primo retineri: & procedit facta protestatione in affectuone secundi, vel alias, vt declarat Staphileus in tit. quib. mod. exprent literæ, ad beneficia in quarto modo, vers. limita tamen, quæ uisita sunt Rota, vt per Puteum decis. 346. incipit decisio. Et idem lib. 2. & ideo non applicatur huic casui, vbi nulla adeest protestatio, sed potius concurrebat mala fides, & scientia ipsius Gundisalui, quia tempore affectuonis scholasticam iam non erat talis super qualitate huius parochialis, quo tunc esset curata actus, & habitus, vulgar. I. sed etsi lege, s. ante litem. ff. de petitio. hære. lit. & cessat omnis difficultas, quia nunc non agitur de prima gratia Gundisalui, facta tanquam de simpli: c. quo casu, ob ignorantiam, quod esset curatum, posset forsam se tueri, quominus per affectuonem incompatibilis non debeat illa priuari, sed agitur de gratia, si neutri, quæ facta est, vii de beneficio curat. & ideo non potest Gundisalui prætextu ignorantie se excusare, quominus acceptando aliud incompatible non dicatur ei renuntiasse: quia cum sciret vigore illum non posse sibi beneficium conferri, nisi vii curatum, debuit cogitare, quod acceptando aliud incompatible, reddebat se inhabilem ad obtinendum vigore dicta gratia, si neutri, hoc beneficium, quotiescunque declararetur curatum, vt in dict. Clem. Neque obstat, quod Gundisalui saltem sit aliquod tempus indulgendum ad dimittendum alterum ex istis beneficiis incompatibilibus: quia quid quid dicendum sit in terminis, cap. de multa, de prebend. prout loquuntur ex aduerso allegata in casu Clem. gratia, non est præfigendum aliquod tempus, quia per affectuonem incompatibilis inducitur tacita renuntiatio prioris gratia, ita vt, illius vigore

gore non possit quis amplius assequi beneficium, etiam quod impetrans resignet incompatible, postea adeptum, vel illud resignare, paratus sit, ut expresse dicitur in d. Clement. & tradit ibi Imola colum. penult. & Bonifacius numero 36. quod ad excludendum ius Didaci, dicitur gratiam illius non capere hanc futuram vacationem or- tam post suam gratiam vigore tacite renuntiationis ob affectionem scholasticam, qua fuit acceptata post impetrationem Didaci, ad notata per Felin. in cap. constitutus, col. penult. de rescript. modern. super reg. Cancellariae de impetrand. beneficia vacantia per obitum familiarium, Cardin. quest. 3. numero 7. Non obstat, quia ultra quod hoc est extra dubium, in quo tantum queritur, an integret gratia Gundisalui, fuit dictum, quod per tacitam renuntiationem gratia, si neutri, ob affectionem scholasticam, cessat tantum illud ius conditionale pendens a futuro ius eventum, & redditur Gundisalui inhabilis ad obtinendum illius executionem, non tamen inducitur noua vacatio, seu remanet antiqua, quia Gundisaluo non fuit questum aliquod ius in re Sarnen. in reg. de infirmis resignan. questione decimaseptima, numero sexto, verfic. quia ut dicatur, &c. Prima enim pronisio, ut de simplici facta non valuit, quia resolutum fuit beneficium esse exatum, ad notata in decisione 73. Papa supplicatur, de rescriptis in antiquis, alia gratia, si neutri, non fuit executi, & cum expectet post se collationem faciendam per audientem, si ei per eventum ius consuerit, neutri ius competere, in ea non attenditur tempus date, seu purificate conditionis, quando per eventum ius constat neutri ius competere, Rota decisio. prima, de sequest. possess. & fruct. in nouis, Germanianus consil. 79. numero 9. & 10. Sarnen. de publican. questione 16. in fine, Ripa in capite, eam te, numero vigesimo septimo de rescriptis, Caputa- quensis decisione 42. libro secundo in impressis, & tanto magis, quia ista gratia, si neutri, fuit presentata, postquam iam fuerat facta inutilis, & ei fuerat renuntiatum, per affectionem scholasticam: & sic in tempore, quod in illius executione non poterat amplius Gundisaluo huiusmodi beneficium conferri: quo casu tempus presentationis attenditur per ea, quae de mense Decembris 1587. dicta fuerunt in causa Calciaten. scholasticam coram R. P. D. meo Gispso, & alias sapientius. Et ex his resoluuntur Domini gratiam, si neutri, non suffragari Gundisaluo, reiectis aliis oppositionibus, quae pro parte Didaci contra illam deducebantur, quae dominus non placuerunt, & bene tolluntur per informantes pro Gundisaluo. Vide etiam resolutionem in causa Florentina canonicatus supra adductam, numero 106. ad finem.

71 Secundo declaratur, & praedicta doctrina, ut non procedat quando beneficiatus in vna diocesi acceptat aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia, & ibi commoratur, nam tunc tacite inducitur renuntiatio primi, nisi aliud appareat. Ita Abb. in d. cap. fin. num. 6. de cleric. non resid. ita intelligens glo. in cap. ex parte 1. cod. in de cler. non resid. & Innocen. ubi supra, sequuntur Cosin. supra, & Capra num. 125. Hojeda d. cap. 17. num. 47. & Burlat. numero 7.

72 Sed contra hanc & declarationem tenet Rosin. supra, & merito: etenim si primum beneficium residentiam requirens, non vacat ipso iure per ademptionem secundi, similis acceptatio secundi extra diocesim, & commoratio ibi, nisi alia concurrant, non est sufficiens ratio ad inducendam tacitam renuntiationem primi, arg. d. c. ex parte.

73 Nec & est sufficiens differentiae ratio inter acce-

ptionem secundi in alia diocesi, & commoratio- nem ibi, ac inter acceptationem secundi in eadem diocesi, in diuerso tamen loco, & commorationem ibi.

Tertio declaratur, ut non & procedat, quando beneficia simplicia requirerent residentiam, ita quod non posset in eis deferuire per alium, nam tunc per ademptionem huiusmodi secundi beneficii, videtur renuntiari primo ex eo, quod impossibile est, ut in vtroque beneficio per se quis deferuit. Ita Capra num. 120. Hojeda d. cap. decimo septimo numero 44. & Burlat. num. 6. supra cum Floriano in d. cap. fin. de cleric. non resident.

Sed & ista declaratio & limitatio non est bona, alias enim destrueret totaliter praedictam communem doctrinam, quae procedit in beneficiis requirentibus residentiam personalem: nam si posset deferui- ri per alium, non posset dici beneficia incompati- bilia ratione residentiae.

Successit postea & quintum tempus S. Concil. Tri- dentini, in quo sess. 7. de reform. cap. 4. decretum est, quod quicumque de cetero plura curata, aut alias in- compatible beneficia ecclesiastica, siue per viam y- nionis ad vitam, seu commendae perpetuae, aut aliq- uocunque nomine & titulo contra formam sacro- rum canonum, & praesertim constitutionis cap. de multa. recipere, ac simul retinere praesumpserit be- neficiis ipsis iuxta ipsius constitutionis dispositio- nem ipso iure, etiam praesentis canonis vigore, pri- uatus existat.

Cui decreto non aduersatur aliud decretum eius- dem Concilij, sess. 24. de reform. cap. 17. ubi decernitur, quod obtinentes plures parochiales, vna retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneantur, ex quo aliqui vulgo existimant, obtinentem incompati- bilia habere sex menses ad dimittendum quod vo- luerit: nam illud decretum solum loquitur de obti- nentibus tunc plures parochiales, aut vnam cathe- dralem, & aliam parochialem ex dispensatione, seu vnione ad vitam, quibus iniunxit Concilium, quod vna retenta, alias infra sex menses dimitterent, alias tam parochiales, quam alia beneficia, quae obtinebat, ipso iure vacare censerent, &c. non autem loquitur Concilium ibi de pluribus parochialibus, aut alias incompatilibus beneficiis post Concilium obtin- tis, de quibus loquitur dictum c. 4.

Et ita est accipiendum & quod tradunt Salzed. in pract. Bernard. Diaz cap. 48. lueria C. Manuel Ro- driguez in summa, cap. 3. numero quarto, Vega prima parte cap. 36. cap. 24. & Petr. Ledesma, 2. parte sum- marum. 7. cap. 2. conclusio. 6. diffi. qui satis confuse lo- quuntur.

Sed circa dictum & decretum Concilij, sess. 7. cap. 4. est grauis difficultas, an in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomo- dolibet incompatilibus per istud decretum indu- catur vacatio primi ipso iure per ademptionem se- cundi.

In qua difficultate & Nauarrus consil. 17. de praebe- ait, quod nisi autoritas S. Congregationis Concilij eum in contrariam sententiam traheret, putaret de iure respondendum esse negatiue, arg. l. precipimus. C. de appell. & l. si vero, §. de viro. ff. solutio matrim. & quod ibi notat Bart. communiter receptus, & gloss. penult. in cap. fin. de iure patron. quam dicit memorabilem: nam dictum decretum Concilij non dicit contra- rium expresse, & per tacitos intellectus non debet fieri iuris correctio, iuxta glossam, quam dicit sole- mnem.

minem, & receptam in cap. cupientes, §. quod si, de ele. in 6. & solum loquitur expresse de curatis, & de incompatibilibus generaliter, & sine correctione iurium antiquorum potest intelligi de dignitate, & personatu, non de curatis, de quibus loquitur dictum cap. de multa, quod ibi allegatur, & de simplicibus uniformibus sub eodem titulo, de quibus in d. cap. literas, de concess. prabend. & in Clem. fin. de prabend. & quod verbum, etiam, in eo positum, clare significat noluisse Concilium includere ibi vacationem novam ipso iure, sed veterem confirmare, & disponere, quod beneficia incompatibilia, quæ per vetus ius vacabant, etiam per illud novum vacent ipso iure. Hæc Nauarr. Et hoc videtur tenere Quintanaduennas, Flamin. Parisius, & Zechus supra citati n. 63, cum scripserint, post Concilium Tridentinum, & Flor. de Mena 7. 13. numero quinto & seqq. & quest. 23. numero 59. dicens, quod hæc opinio semper in praxi recipitur, & nouissime tenet Marc Anton. Genuens. in praxi Archiepiscopali curie Neapolitane caput. 64. num. quarto & 5 Prosper de Augustino ad summam bullarum Quar. verbo. beneficiorum resignatio. 6. caus.

81 Et ita tenet Rota in dicta Maceraten. parochialis de anno 1575 coram illustrissimo Lanceloto, ut in decis. 484. par. 1. d. uersorum, & in dict. Foro Sempronien. canonicatus de anno 1582 coram Domino Rubéis, & in una Calagurritana beneficij de Subigana 30. Octobris 1577. coram D. Brauo, in qua fuit resolutum, beneficia omnia de iure esse compatiblea, Cardin. consil. 3. Capra reg. 90. numero 109. & sic beneficium nunquam vacare regulariter per affectionem secundi, nisi in casibus a iure expressis, &c. Et in alia Calagurritana de Triuinno 1. Iunii 1582. coram D. Orano, & in aliis causis.

82 Et hanc sententiam tenet in praxi sæpe seruari in Hispania, & particulariter in hoc Episcopatu Abulensi.

83 Contrariam tamen sententiam, & sic partem affirmatiuam in prædicta difficultate tener Hojeda cap. 9. numero quinto, dicens, quod tex. in dict. cap. de multa, qui loquitur in curatis, & dignitatibus, & personatibus extenditur ex dict. decreto Concilij ad quæcunque beneficia incompatiblea, & idem vult cap. 11. in fine. & idem videtur tenere Ioan. Gutier. consil. 10. numero tertio & quarto ex decreto eiusdem Concilij, §. 24. de reformat. caput. 17. Sed hoc decretum id non probat, solum enim ex eo deducitur, duo beneficia sufficientia ad congruam sustentationem, aut residentiam requirentia, esse incompatiblea: non tamen probat induci vacationem ipso iure. Et Zechus in tractat. de benef. & personibus ecclesiasticis. c. 5. sub numero 4. ait verius esse, quod si obtinet canonicatum, vel aliud beneficium requirens residentiam, si postea consequitur curatum, vel è contra primum vacat ipso iure, ex declaratione S. Congregationis.

84 Etenim hæc sententia, tenet etiam fatetur Nau. supra, approbata est per S. Congregationem Concilij, quæ ita declarauit per multas declarationes, quas hic pono. Prima super d. cap. 4. Quod de incompatibilibus beneficiis dicitur, id intelligendum est de omnibus beneficiis residentiam requirentibus, quæ aliquis post publicationem Concilij receperit, veluti duos canonicatus, vel canonicatum cum parochiali, Secunda in una Leon. diensis. Hoc incompatibilitatis decretum procedit etiam in illis, qui post Concilium Tridentinum recipiunt duos

canonicatus, & reuinent sine dispensatione sedis Apostolicæ. Tertia Cardinal. Borron. Episcopus potest habenti canonicatum, aut beneficium simplex, quod ad vitam eius sufficit, parochialem ecclesiam conferre, & adeptæ possessione pacificæ parochialis, vacabit canonicatus. Quarta, eadem. Habens beneficium simplex sufficiens ad eius victum, si adipiscatur pacificam possessionem parochialis Ecclesiæ, sibi legitime collatæ vacat beneficium simplex. Quinta super dict. caput. 17. dum hoc decretum loquitur de beneficiorum pluralitate tollenda, scire oportet, quod ante Concilium non erat necessaria dispensatio pro retentione parochiæ cum canonicatu, quod si iam habenti parochialem canonicatum conferatur, adeptæ possessione canonicatus vacat parochialis, nec ad obtinendos duos canonicatus ante Concilium opus erat dispensatione. Sexta, in una Salamantina dimidia portionis Congregationis censuit, in residentiam requirentibus, aut alias quomodocunque incompatibleibus, etiam si canonicatus sint, vel portiones, induci vacationem ipso iure per ademptionem secundi pacificæ possessionis, per decretum Concilij Tridentini sess. 7. c. 4. iuxta dispositionem caput. de multa, de præb. in qua S. Congregatio solum remissi ad Rotam, ut videretur an hoc procederet, quando primum esset litigatum, ut fuit dictum in una Tarraconen. Archidiaconatus coram Domino Lita, de qua infra numero octauo & uag. smooctauo.

Sunt alia plures declarationes de hoc, quarum 86 aliquæ adducuntur infra, numero octauo, & prima & sextam declarationem supra adductam ad uicem posthæc Gonzalez d. §. 15. num. 16. ex quibus indubitanter tenendum esse ait, quod in beneficiis etiam simplicibus residentiam requirentibus, primum vacat ipso iure per affectionem secundi, quando residentia est præiusta & obligatoria, secus si casualis, respectu amissionis fructuum, aut non continua, sed ad certum tempus, quia tunc beneficium non dicitur incompatible. Sed id de residentia ad certum tempus accipiendum est quando in eodem tempore non concurrat residentia, seu seruitium alterius beneficii. Est etiam alia declaratio, quam nouissime adducit V Vamensis consil. 233. in additione supra posita numero 16. & stante declaratione, sequitur etiam nouissime Leonar. Lessius de iust. & iur. lib. 2. caput. 34. numero 145. quamuis alias teneret cum Nauar. Eandem sententiam tenet Azor 2. p. lib. 6. cap. 13. §. 2. 4. 5. 7. & 8.

Et hæc sententia recepta est, & practicitur in d. 87 taria, & cancellaria Apostolica, & tenetur iam à Rota, quæ per dictam declarationem sacre Congregationis in illa Salamantina recessit à prima opinione, ut in dicta Salamantina dimidia portionis 11. Decembris 1583. coram Dom. Orano. in qua Rota resolutum vacare dimidiam portionem per affectionem canonicatus, ex dicta declaratione sacre Congregationis, idque multo magis procedere, quando dimidia portio est, litigiosa, &c.

Idem fuit tentum tenet in causa Virdun. canonic. 88 Iunij 1589. coram D. Pamphilio & in Toletana capellaniæ de Baraias coram eodem 15. Februar. 1591. supra adducta, n. 22. 4. & in dicta Tarraconen. Archidiaconatus 22. Martij 1593. coram Domino Lita, quibus fuit dictum, Hodie per dispositionem Concilij d. cap. 4. ex declar. Illustrissimorum dominorum cardinalium S. Concilij interpretum indistincte per ademptionem secundi induci vacationem primi ipso iure in omnibus beneficiis residentiam requirentibus, etiam si sint canonica-

canonicatus, vel portiones, aut aliter quomodocunque incompatibilibus, &c.

89 Idem fuit resolutum in causa Conchen. Archiepiscopus de Huete 17. Maij 1593. coram Dom. Penna, in qua conclusum fuit, Per assecutionem dimidia portio D. Hieron. Badillo collata, de cuius pacifica possessione constabat per instrumentum adeptæ possessionis vacasse ipso iure dictum archiepiscopatum, quem idem obtinebat, supposito, quod archiepiscopatus haberet curam iurisdictionalem, quæ faceret incompatibilitatem, iuxta dispositionem dicti capit. de multa, & Concilium Tridentinum dicti capit. 4. & dictam declarationem S. Congregationis in Salamantina dimidia portio: nec obstat quod archiepiscopatus esset litigiosus, quia ad inducendam vacationem primi satis est secundum incompatibile non esse litigiosum, glo. in Clem. gratiæ de rescript. in verb. renuntiare, ubi Bonifacius, & alij, & fuit lapeditum in Toletana capellaniam de Barajas, &c.

90 Hæc fit in d. Conchen. in qua vide aliam decisionem adductam. Idem fuit resolutum in vna Zamoren. canonicatus de Toro 18. Maij 1598. coram Dom. meo Corduba Episcopo Pacen. vt in sequenti decisione, Censuerunt Domini, statum esse in decis. coram D. Decano, quia non ecclesia de Toro habeat onus requisita, ad hoc vt dici possit collegiata, nempe Abbatem & canonicos, vt apparet ex statuto antiquissimo de anno 1493. & ex aliis nouioribus, & rursus archam communem, sigillum, & tractatus capitulares, ad Alexand. consil. 75. nu. 2. lib. 4. Decian. consil. 6. numero 2. lib. 2. & fuit decum in hac causa coram D. Decano, & in illa Oritan. parochialis coram Domino Orano 26. Maij 1598. ubi late, non dubium, quin canonicatus, de quo agebatur, sit incompatibilis cum parochiali, quia vtrumque beneficium requiritur personale residentiam, vt de canonicatu, sunt text. in capit. inter quatuor. de cleric. non resident. & Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 12. versic. propterea, de paroch. vero text. in cap. it. extirpanda, §. qui vero de præbend. capit. quia nonnulli. de cleric. non residen. cum simil. ac inde per assecutionem secundi vacare primum ipso iure, vt saepe fuit in Rota decisum. Non obstat differentia incompatibilitatis ex aduerso considerata ratione tituli, quæ in presenti non adest, sed ratione fructuum, & hæc per acceptationem secundi non inducit priuationem primi ipso iure. Abb. in d. cap. de multa numero 2. de præb. & in capit. fin. numer. 4. de cler. non residen. Staphil. de qualitat. & statu benef. num. 42. Put. decis. 44. lib. 1. Achill. decis. 6. Machedanus 15. vterque de præb. Nam dixerunt Domini, quod in presenti incompatibilitas non causabatur ratione fructuum tantum, sed ratione residentie requisitæ, & seruitus personalis per se, & non per substitutum præstandum: quo casu incompatibilitas comparatur illi, quæ prouenit ratione tituli, & inducit vacationem ipso iure, Cardin. consil. 3. numero 3. quod vtrumque censuit S. Congregatio Concilij in canonicatu, & parochiali, & quod requiratur personalis residentia per se, & non per substitutum, ad sess. 24. c. 12. & quod assecutione secundi ipso iure vacet primum, ad cap. 4. sess. 27. & fuit resolutum coram illustrissimo Lancello 14. Martij 1575. in vna Maceraten. parochialis, quæ est diuersorum 483. par. 1. ita vt hæc inspectio iam in controuersiam deduci non possit, quicquid sit ex dispositione iuris communis ante concilium Tridentinum, vt per Anch. consil. 26. Minus obstat, quod isti canonicatus non requirant continuam residentiam ex statuto ecclesiæ, quia ad effectum, de quo a-

gitur, sufficit eos habere aliquam, quæ satis est ad inducendam incompatibilitatem cum parochiali habenti contrarium onus residentie, & annexum respectu administrationis sacramentorum. Nec placuit Dominis, quod canonicatus possint seruire per substitutum ex consuetudine, tum quia testes non concludunt consuetudinem cum requisitis necessariis iuxta decisionem Egidij 64. Alexand. consil. 196. numero 14. li. 2. Tum etiam, quia cum fructus canonicatus consistant in distributionibus quotidianis, quæ non dantur nisi interessentibus, canonici per se ipsos, & non per substitutos debent seruire, Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 12. §. omnes, in quo omnis in contrarium inducta consuetudo tollitur, vltra quod erat necessaria quadragenaria, quæ non interuenit cum temporibus ante & post Concilium iungi non valeant, stante maxime, quod de anno 1590. fuit per visitatorem prohibitum sub pena excommunicationis quibusdam canonicis, ne retinerent parochiales cum canonicibus, sed personaliter residerent: tum ergo nulla adfuit consuetudo, illa non potuit excusare Petrum.

Quæ sententia fit & interpretatio est re vera satisfactoria conformis S. Conc. d. c. 4. nam vt dicitur in decis. 483. p. 1. diuersorum. Concilium ibi loquitur de quibusque unque incompatibilibus vigore quorumcumque canonum, nec se restringit ad dictum capit. de multa, quia dicit, præsertim, quæ dictio est ampliatiua & implicat idem in aliis, & includit alia. l. qui se par. 1. c. vnde liberi, & ibi Dd. & Iaso. num. 34. Abbas in cap. scilicet, de re iudicat. nu. 14. & 15. & ibi Felin. num. 21. Euerardus loco à natura dictionum implicatorum, numero primo, Mandos. regul. vigesima nona, cancell. quæstione sexta, numero secundo, & Ioann. Gutier. canonic. q. lib. 1. cap. 20. num. 5. & 6. & quoad vacationem primi inducit vacationem secundum terminos c. de multa, illud extendendo ad quæcumque beneficia incompatibilia.

Et hoc est, quod denotant fit illa verba. Iuxta ipsius constitutionis dispositionem, etiam in presentis canonis vigore, quasi dicat beneficia quæcumque incompatibilia vacent ipso iure per assecutionem secundi, iuxta dispositionem constitutionis cap. de multa: & quia illa constitutio non loquitur in quibuscumque incompatibilibus, etiam vigore presentis canonis illam extendentis ad quæcumque incompatibilia vacent.

Ex quibus satisfat rationibus Nauarri in contrarium. Et ista sententia videtur iam recepta in practica.

Alia duo fit addit S. Conc. ibi const. dicti capit. de multa: primum, quod quamuis in terminis const. d. capit. de multa, contendens retinere primum, quod ipso iure vacauerat, etiam secundo esset spoliandus & priuandus per sententiam, vt dictum est supra numero 7. quidquid dicat Maior. de irreg. libr. 3. capit. 4. & cum eo Enriquez in summa lib. 14. capit. 9. §. 1. & sentiat Ioan. Quint. in cap. de multa numero 90. tamen ex decreto Concilij ipso iure est priuatus etiam secundo.

Secundum quod addit est, fit quod licet in dicta capit. de multa, vt priuaretur secundo, requiratur monitio, vel quod retineret vsque ad litis contestationem, ex glo. ibi, verb. contenderit, & d. l. par. 3. tit. 16. p. 1. Rota d. decis. 584. n. 3. par. 1. diuersorum, tamen cum Concilium dicat, retinere præsumptum, non videtur necessaria iudicialis contentio, nec monitio, quamuis contrarium videatur velle Rota in dicta decis. quadragesima octuagesima quærata, nu. 4. nam fit illa

verba, Retinere præsumpserit, solum denotant dolo-
sam, seu malitiosam retentionem (saltem ex lata cul-
pa). quod Nerva. ff. de positi, ad tradita per Cardina-
lem in Clem. 1. de privileg. quest. 39. Navar. in cap. acce-
pta, de restitut. spoliation. opposit. 8. solutione, à numero 32.
& in Manuali cap. vigesimo septimo numero 74. 107.
& 155. & Ludovic. Lopez in fruct. conscientia 2. tom.
2. parte cap. 13. & in proposito Flor. de Mena quest. 13.
num. 4.

97 Quæ dolosa, & seu malitiosa retentio, recte datur
sine monitione, aut litis contestatione: sufficit etenim
ad id retinere sine legitima dispensatione primum
beneficium incompatible, quod scit, vel scire debet
ipso iure vacasse per affectuionem secundi.

98 Et constat ex quadam declaratione S. Congrega-
tionis Concilij, ad instantiam Capituli Ecclesie Cau-
rien quæ sic se habet, Illustrissimi, & Reuerendissimi
Domini dubitatur pro parte Cap. Caurien. si tres capel-
lanas sub eodem tecto uniformes quis per annum ex col-
latione Episcopi retinuerit, an incidat in privationem
omnium ipso iure, non obstante Episcopi dispensatione,
Congregatio censuit incidere. Hieronym. Cardin. Mat-
thæus. Constat etiam ex declaratione Hispanensi 7. de
qua infra numero 310. ad 2. & ex declaratione illata
numer. 301. & ex alia posita numero ult.

99 Sufficeretque ad penam & Concilij retinere pri-
mum de facto cum secundo, licet fructus non reci-
peret, quia Concilium ibi de sola retentione loquitur,
quamvis Flores, dist. numero quarto etiam fru-
ctuum receptionem requirat, pro quo faciebat de-
cisio Thamis 93. supra adducta numero 44.

§. I.

De declaratione prædictorum, & requi-
sitis ad huiusmodi va-
cationem.

SUMMARIA.

Ad inducendam vacationem primi beneficii incompati-
bilis per affectuionem secundi, non sufficit collatio so-
la, & acceptatio eius, sed requiritur adeptio possessio-
nis secundi pacifica, vel quod per prouisum stet, quo
minus eam adipiscatur, numero 100. Collatio vero
non acceptata, vel ius ad rem, non sufficit ad indu-
cendam vacationem primi, quamvis per eum stet,
quominus habeat ius in re, & possessionem, nume-
ro 101.

Si aliquis esset prouisus de beneficio incompatibili, in quo
alius esset intrusus, non vacabit primum, licet contra
intrusum nullâ faciat diligentiam pro capiendâ pos-
sessione secundi. n. 102. etiamsi esset monitus, & præfi-
xus terminus per superiorem ad faciendam diligen-
tiam, n. 103.

Prouisus à Papa de secundo incompatibili non potest
excusare vacationem primi, ex eo quod non expedie-
rit bullas, sine quibus non potest capere possessionem, si
per eum stat, n. 104.

Ita demum per affectuionem secundi beneficii incompati-
bilis vacat primum, si affectuio & possessio secundi
sit pacifica, non solum de facto, sed etiam de iure, id
est, non litigiosa, sed absque controuersia iuris & facti
iudiciali & extrajudiciali, contra Innocentium &
alios, n. 105. & seq. ubi ponitur decisio Rotæ: nec alias

intrat decretum de dimittendo, quod non currit, nisi
à die capæ possessionis pacifica, & nota: sufficit ta-
men, quod possessio secundi sit pacifica quoad obine-
tem, & c. n. 106.

Ut per affectuionem secundi beneficii incompatibilis va-
ces primum, non requiritur, quod utriusque habeatur
pacifica possessio: nam quamvis primum sit litigiosum,
multo magis vacabit per affectuionem secundi paci-
fice possessi: & sic intelligitur declaratio S. Cong. allata:
nec per possessionem pacificam, id est, acceptam post
obtentionem secundi litigiosi, si id vacat, num. 107. &
108. In terminis vero c. ordinarij §. in conferendis,
ut collatio tertiæ facta habenti duo similia incompati-
bilia non valeat, nil refert, quod tertius sit litigiosus,
quamvis valeret, si fieret collatio tertiæ retinenti duo
incompatibilia, quia secundum erat litigiosus, qua
tamen vacarent per affectuionem tertiæ pacificam, nu-
mer. 109.

Non videtur quis adeptus pacificam possessionem, quando
statim, & in continenti, seu in limine legitima posses-
sionis, fuit in ea turbatus, seu lis mota, n. 110. & quando
dicatur in continenti turbatus, à n. 111. ponuntur senten-
tiæ Doctorum, & resoluitur tunc dici, quando infra
duos menses lis superuenit, seu turbatio, non si postea.
Et si intra duos menses lis non fuerit mota, primum
censetur vacare à principio capæ possessionis, & c.

Similiter si prouisus de parochiali possessionem illius a-
liquando, id est, saltem per duos menses obtinuit sine li-
tigio, ardeatur constitutione cap. comm. illa, de elect.
in 6. & tenetur infra annum ad sacerdotium promou-
eri, & sufficit quod semel caput pacifice possidere,
quamvis postea lis moueatur secundum glossam, &
alios, numero 117. Sed in terminis d. c. commissa ve-
rius videtur, quod etiamsi post duos menses lis super-
ueniat, prouisus de parochiali nec tenetur se promou-
eri facere, nec ardeatur illa constitutione, saltem si ad-
huc restabat tempus sufficiens ad se promouendum,
numer. 118. Sed contrarium tenet S. Congregatio, et-
iamsi à principio parochialis sit litigiosa, ut in decla-
rationibus positus numero 111. cui erit standum, nu-
mero 122.

Impedimentum in fine anni superueniens non excusat à
promouendo, si intra illud tempus non poterat promo-
ueri, cum Bellamer a contra Rebussum, numero 119.
Et parochus in fine anni impeditus restituatur, non ad
alterum annum sed ad tempus, in quo fuit impeditus,
num. 120.

Ut inducatur vacatio primi beneficii incompatibilis per
affectuionem secundi, requiritur quod habeat paci-
ficam possessionem, nedum beneficij & tituli, seu exerci-
tij, curæ, vel officij, sed etiam bonorum, & fructuum,
seu maioris partis eorum: nam si fructus, seu maiorem
partem eorum secundi non potest habere, quia ex pri-
uilegio, vel alias ad alium pertinet ad tempus, non va-
cat primum, ex cap. si tibi concessio, de præbend. in
6. numero. 123. Et idem est in beneficiis promoti ad
Episcopatum, num. 124. & decisio dict. capit. si tibi
concesso, non est correctæ per extrauag. execrabi-
lis, n. 125.

In terminis d. capit. commissa, & cap. licet canon. de
elect. in 6. sufficit habere pacificam possessionem be-
neficij, seu tituli, & liberum curæ exercitium ut
prouisus teneatur ad sacerdotium promoueri, &
currat tempus, de quo ibi, numero 126. & seq.
ubi ponitur declaratio S. Congreg. & reprobat,
seu declaratur quedam doctrina Rebussum, nume-
ro 128.

Durante tempore perceptiones fructuum per priuile-
gium

giatum obtinens secundum beneficium, etiam post adeptam eius possessionem potest ipsum dimittere, & primum retinere, sicut potest ante adeptam possessionem, quia interim non vacat, contra Ioan. And. & alios, a numero 119. Et quando illorum opinio vera esset, non procederetur, ubi ante assecutionem fructuum moueretur lis super beneficio, n. 132.

Decisio d. cap. si tibi concessio, non videtur procedere, quando maior pars fructuum secundi beneficii, aut etiam omnes sunt alteri reservati, si non est etiam reservata tota administratio, n. 133. & seq. Vbi adducitur declaratio S. Congreg. & d. c. si tibi concessio accipitur, quando ad certum tempus alter fructus percipit, aut quando beneficium est de ventos, quod nondum habet fructus, licet succedente vacatione alterius eos sit habiturus, num. 135. & adducitur decisio Rote n. seq.

Decisio dicti cap. si tibi concessio, non procedit, ubi solutio fructuum differtur post mortem, quia quod differtur, non auferitur, numero 137. Ex qua ratione huiusmodi statuta, seu consuetudines Ecclesiarum, non comprehenduntur Decreto Concilii sessio. 24. de reformat. cap. 14. nec bulla Pij V. ex S. Congregatione, numero 138. ubi ponuntur declarationes, & numero 139. ubi refertur, ita fuisse declaratum in causa Ciuitatis. & ita fuit per Rotam resolutum in decisione posita numero 140. Quamuis contrarium tenuerit Palatio, & alias Rota in decis. posita numero 141. & in resolutione adducta, num. 142. & procedit etiam si illi fructus non dentur renuntiant, aut permittant, aut qui non sepeliuntur in ipsa Ecclesia, numer. 143.

Quid dicendum sit in Ecclesiis, in quibus ex earum statutis, & consuetudinibus noui beneficiati, non percipiunt fructus primi anni nec reservantur eis post mortem a num. 144. Resoluitur, quod si illi fructus applicantur fabrica, aut alia pios vsibus, habebit locum decisio d. c. si tibi concessio, nam illa non reuocantur per Concilium, & constitutionem Pij V. nisi pro dimidia, quando ultra semestre reperiantur concessi: si vero fructus cedunt antiquis, non habebit locum d. c. si tibi concessio, cum cessent iam d. statuta, & consuetudines etiam immemorales stante Concilio & constitutione Pij V. quibus reuocantur, etiam si iuramento, & confirmatione Apostolica, etiam ex certa scientia munta sint, &c. Quamuis ante Concilium videbatur habere locum, quia tunc tolerabantur talia statuta, & consuetudines, saltem ab immemoriali tempore observata.

An in Ecclesiis, in quibus non est receptum d. Decretum Concilii, & constitutio Pij V. sed adhuc seruantur predicta statuta, & consuetudines, procedat hodie d. c. si tibi concessio, n. 149. Pro parte affirmatiua adducitur reg. quod lex etiam canonica non recepta non obligat, quamuis primi non recipientes peccauerint, n. 150. & ratio ponitur, n. 151. Et procedit etiam si lex habeat Decretum irritans, n. 152. & etiam si derogat consuetudini, num. 153. & etiam si non sit recepta per ignorantiam, n. 154. & quando dicatur lex non recepta, & an requiratur decemium, num. 155. & 156. Nec obest, quod Concilium est in Hispania receptum, nam receptio ista est in genere, & verbalis, cui non receptio in specie, & re derogat, n. 158. Nec refert, quod sit non receptio vniu. Ecclesia, seu Capituli, nam Capitulum in proposito, non consideratur vni persona particularis, sed vni vniuersitas, &c. a n. 159.

Contra istam rationem obicitur, quod cum Concilium ibi reuocet, & abolet huiusmodi constitutiones, & cō-

suetudines, ut prauas, ac scandalosas, non videtur excusare non receptio, num. 161. Nam & maiorem vim habere videtur consuetudo immemorialis, quam non receptio, & tamen illa tunc non valet, nec excusat, n. 162. & quod non excuset non receptio in proposito, videtur sentire Nauar. & S. Cong. in declaratione posita, n. 163. & 164.

Quicquid sit de hoc, an non receptio d. Decreti Concilii, & constitutionis Pij V. excuset, vel non, tamen in Ecclesiis, in quibus predicta statuta, & consuetudines adhuc seruantur, sine de iure, sine de facto, videtur habere locum decisio dicti cap. si tibi concessio, & c. numero 165. Nisi dicatur, quod in terminis predictorum, statutorum, & consuetudinum, ex quibus noui residentes non lucrantur fructus, sed remanent in mensa diuidendi inter antiquos, siue seruentur de iure, siue de facto, non habeat locum decisio dicti cap. si tibi concessio, nam Capitulum non percipit illos fructus, tanquam fructus prebende noui residentis, sed iure proprio, & c. quod videtur probabile, supposito quod nouus residents lucratur aliquos fructus, seu distributiones, & c. n. 166.

Similiter dicendum videtur in Ecclesiis, ubi est statutum seu consuetudo, quod beneficiati, qui nondum sunt promoti ad presbyteratus, vel diaconatus, aut subdiaconatus ordinem, non lucrantur fructus, quod non est contra d. Decretum Concilii, & constitutionem Pij V. num. 167. & seq. ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

Si habenti duo, vel plura beneficia incompatibilia conferatur aliud, eius possessione adepta pacifice vacanti etiam omnia prima, Clem. si plures de prebend. numero 169. Cum Clem. decisio difficultatem patitur ex cap. o. dinarij, §. in conferendis. de offic. ordinarij in 6. ex quo enim collatio terti non tenet, non potest inducere vacationem priorum, numero 170.

Respondetur, quod licet collatio terti non valeat, tamen eius possessione pacifica adepta vacanti priora, ex cap. cum qui. p. de prebend. in 6. n. 171. Et idem erit si per prouisum steterit, quominus eam adipiscetur, quamuis collatio non valeat, nisi antea ei renuntiauerit, numero 172. Sed verior est contraria sententia gl. n. 173.

Circa d. c. cum qui. p. qui sint videndi, n. 174. & ponitur resolutio Rote n. 175.

Potest etiam d. Clem. si plures, intelligi in obtinente plura incompatibilia ex dispensatione, qui acceperit tertium ex prouisione Papa, in qua fuit mentio priorum, seu sunt habita pro expressis, quo casu tenet prouisio terti, quia dict. §. in conferendis non habet locum in Papa, n. 176. & seq. ubi adducitur decis. Rote, qua impugnatur, quatenus dicit regressum ad incompatibilia causare impedimentum collationi terti, sicut in ipsa beneficia, n. 178.

Ex d. Clem. si plures, credit Gambarus dispensatum, ut possit tenere quartum beneficium ad annum, si completo anno illud non dimittit, vacare alia tria, num. 179. sed contrarium tenuit Rota in decisione posita, numero 180.

Ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua, solum aptitudine, ut sunt beneficia manualia, seu ad nutum amouibilia, quae etiam cum dentur in titulum, & possint esse perpetua, inducunt incompatibilitatem: officia vero, seu dignitates, quae conferuntur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem, numero 181. ubi ponitur decisio Rote.

- 100** DECLARANTVR autem prædicta ꝑ primo, quod ad inducendam vacationem primi beneficii incompatibilis per affectuionem secundi, non sufficit collatio sola, & acceptatio eius, sed requiritur adeptio possessionis secundi pacifice, vel quod per prouisum stet, quominus eam adipiscatur d. cap. de multa, ibi, *Receperit, cap. licet Episcopus de præben. in 6. d. ex irauag. excoꝛnabilis, de præben. vers. qui vero, c. Clē. si plures, & ibi glo. de præben. & facit cap. commissā. de elect. in 6. & patet ex declarationibus 3. 4. 5. & 6. sup. adductis nu. 84. (quæ iuxta hoc intelligi debent) glo. verb. pacifico, in Clem. gratias, de rescript. Abb. in c. cap. de multa, n. 16. Franc. in d. c. licet Episcopus n. 1. Coral. l. p. c. 10. n. 4. & 5. burlat. conf. 353. libro 4. Nau. conf. 14. & 18. de præben. Mascari. de prob. concl. 183. Flamin. Paris. lib. 3. de resigna. q. 1. n. 129. Caputaq. dec. 294. p. 2. & facit dec. Mohe. 8. de concess. præben. iuxta quod est accipiendum quod tradit cerola in praxi Episcopali, 2. p. verb. alternatiua, §. 1.*
- 101** Collatio vero non acceptata, ꝑ vel ius ad rem, non sufficit ad inducendam vacationem primi incompatibilis, quamuis per eum stet quo minus habeat ius in re, & successiue possessionem, quia id non reperitur
- 102** iure cautum. Si tamen aliquis ꝑ esset prouisus de beneficio incompatibili, in quo alius esset intrusus, non vacabit primum licet contra intrusum nullam faciat diligentiam pro capiendā possessione secundi, quia tunc non videtur stare per eum sed per intrusum ad decif. 148. p. 1. diuer. præsertim, si non sit monitus, aut ei prefixus terminus per superiorem ad faciendam diligentiam, ad dec. Mohe. 32. de præben. alias 348. & decif. 827. lib. 3. p. 3. diuers. Achil. decif. 358. & post hæc
- 103** Gonçal. gloss. 15. n. 116. & seq. Quod tertium videtur procedere, licet esset monitus, aut prefixus terminus per superiorem ad faciendam diligentiam, quia non potest cogi agere tit. cap. ut nemo inuitus agere, vel accusare cogatur, & in terminis d. decisionis est longe diuersa ratio.
- 104** At prouisus à Papa ꝑ de secundo incompatibili, nō potest excusare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, sine quibus non potest capere possessionem, si per eum stat quo minus expediat, iuxta decisionem Rotæ in causa Leodien. canonicatus 9. Decembr. 1589. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, Quod si alicui apponitur in gratia secundi decretum de dimittendo primum in manibus Sanctissimi infra duos menses à die possessionis, alias vacet verumque, si non expedit bullas ad capiendam possessionem, & sic stat per eum, vacat verumque iuxta Decretum, &c.
- 105** Secundo declarantur, ꝑt ita demum per affectuionem secundi beneficii incompatibilis vacet primum si affectuio & possessio secundi sit pacifica, nō solum de facto, sed etiam de iure, id est, non litigiosa, sed absque controuersia iuris, & facti iudiciali, & extrajudiciali, Archid. & Ioan. And. in dist. cap. commissā, Card. in dist. Clem. gratia, numero 8. Abb. in d. cap. de multa, n. 16. Felin. in c. cum Ioannes, num. 33. de fide instrum. Ripa in rubrica de causa possess. num. 39. Staphil. tit. de qualitate, & statu benefic. §. huiusmodi, numero 12. & tit. de variis modis vacationis, tertio vacationis modo à num. 3. Villadiego de legato. q. 14. l. 1. par. numer. 96. Rebus. de pacificis poss. num. 197. alias 164. Cosmas in pragmat. sanct. tit. de collatio. §. item quod vniuersitates, verb. possederim, Bellam. decif. 596. Cassad. decif. 9. numero 1. de causa posses. Sarnen. in reg. de triennali, q. 53. Mandos. reg. 34. q. 26. Hoieda c. 13. numero 80. Mascari. d. conclus. 183. numero 40. Quintanaduennas dist.

lib. 4. n. 77. & Flam. Paris. lib. 3. q. 1. n. 130. Azor 2. p. lib. 7. c. 16. q. 9. & resoluit Rota in causa Toletana Archidiaconatus de Talauera de mense Iunii 1592. coram D. Seraphino reiecta opinione Innocentij in c. constitutus 2. de appellat. Rot. decif. 3. de causa poss. in an. eq. alias 36. & addit. decif. 3. de præben. alias 61. an. nouis, dicentium, quod ubi aliquis est in possessione beneficii, licet sibi moueatur lis super beneficio, tamen videtur pacificam possessionem habere, quia ad hoc, ut aliquis videatur pacificam possessionem habere, sufficit, quod de facto possideat, licet super iure sibi controuersia moueatur. Et sequitur Ioan. Quintinus in cap. de multa, num. 73. addens etiam per solam acceptationem beneficii litigiosi scienter factam, sine corporali receptione vacare primum per leg. fin. C. de iur. iuris, ubi id non probatur, & Tusculus conclus. 69. lueria B. nu. 3. Quæ decisio Toletana sic se habet, Fuit dubitatum, an Archidiaconatus vacaret de tempore facta prouisione D. Didaco, iia ut prouiso censetur valida, & domini censuerunt non fuisse tunc temporis vacantem, ideoque gratiam fuisse nullam. Mox fuerunt, quia cum bona memoria Cardinalis de Mendoga teneretur dimittere Archidiaconatum infra spatium anni, isque obtinisset plures prorogationes, quæ durabant usque ad diem 23. Iulij 1588. & interim fuisse ei mota controuersia super Decanatu, quem Papa precebat vacare per promotionem ad Cardinalatum, non currebat ei tempus, sed interim cessabat, donec molestia cessarent, nam impedito non currit tempus l. quibus diebus de condition. & demonstrat. l. non possunt. C. de dolo malo, capite imputari. de reg. iuris in 6. & in propriis terminis materic, de qua agitur, probatur in cap. commissā, & ibi glossa de elect. in 6. capite licet Episcopus, & ibi Doctores de præben. libro 6. Clem. 1. §. ceterum. de statu Monach. Vtal. in Clem. gratia, numero 43. in fin. de rescript. & in Clem. si plures, numero 27. de præben. Agidi. decif. 43. & 153. & 593. Tiraquel. de retractu lignag. gloss. 10. numero 32. Rebus. in praxi beneficia. tit. de non promotis intra annum, num. 47. quod etiam obseruatur in eo, qui vigore Decreti teneretur expedire liceras intra sex menses, Mohe. decif. 161. Neque obstat, quod hac controuersia non fuerit iudicialis, quia hoc procedit indifferenter in omni molestia, sine iudiciali, sine extrajudiciali, ut post glo. tradit Cardin. in d. Clem. gratia, num. 8. & ibi And. Barbarian. 22. Probis addit. ad Monach. in cap. commissā, numero 2. de elect. in 6. Felin. in cap. cum Ioannes, num. 33. de fide instrum. Cassad. dec. 9. de causa posses. & proprie. Rebus. in tract. de pacificis posses. num. 165. & sine molestia sint de iure, sine de facto, & post glossam tradunt Anchoranus, & Gemm. in d. cap. commissā, & Cassad. d. decif. 9. molestia illata Cardinali visa fuerunt maxime considerabiles, cum prouenirent facto Principis, qui poterat ad libitum voluntatis sue disporre de beneficio, etiam priuando sine causa, ut tradit Mohe. decif. 86. & cum introduci esset cognitio in Principis Consistorio, non currebat dilationis tempus, quemadmodum etiam dicitur non currere fatalia, & resolutum fuit coram me in Imolen. Castri 16. Ian. 1573. Neque releuat, quod à principio possessio fuerit pacifica, iam respectu tituli, quam per promissionem fructuum, quia sufficit, quod quandoque prestatetur impedimentum citra culpam impediri, ut per Archid. in cap. cum ex eo, num. 2. de elect. lib. 6. quem sequitur Ioan. And. in d. cap. imputari. col. 1. de reg. iur. lib. 6. ideoque tantum temporis ei restituendum est, quantum per impedimentum ablatum fuit. Agidi. d. decif. 83. & fuit resolutum in Salamantina parochialis coram R. P. D.

R.P. D.Orano 1589. quod intelligendum est respectu temporis, quod dilationi concessa propter molestias subtrahitur est: non obstat, quod quicquid sit de lapsu temporis respectu Decreti, quo inducebatur privatio viri-que beneficii, tamen respectu iuris communis non possit dici Archidiaconatum non vacasse statim expiratione dilationis: maxime cum postquam cessavit molestia, adhuc supererat tempus, quo poterat fieri dimissio Archidiaconatus, quia loco duorum mensium, qui ex benigna interpretatione dantur ad dimittenda incompatibilia, ut tradit glossa & Dd. in cap. commissi, & Cassador. d. decis. 9. de causa posset. & propr. Papa subrogavit tempus illud anni, quod postea fuit pluries prorogatum, & ideo quemadmodum de iure communi non vacasset Archidiaconatus per lapsum illorum duorum mensium, si interim supervenisset molestia, ita neque per lapsum termini a Papa constituitur potest intrare vacatio statimque molestia predictis. Et hoc maxime ratione constitutum est, videlicet, ne clericus dimittendo prius obtentum careat utroque beneficio, & mendicare cogatur, prout tradunt Dd. in d. cap. commissi, Gemin. consil. 82. Cassad. decis. 9. Rebus. in praxi tit. de non promotis. n. 41. & 45. Postremo non obstat, quod non sufficeret molestia super titulo, nisi etiam esset super fructibus, Rota dec. 3. de preben. in novis, ubi adit, quia fundata est in doctrina Innocentii in cap. constitutus de appellat. quam Rota reprobat, ut per Aegid. decis. 596. & Cassador. 9. de causa posset. & proprie. Sarnen. quest. 43. in 1. col. de triennali, ultra quod illud tendit ad diversum effectum, nempe quando quis dicatur possessor pacificus. Et ex his concluditur Archidiaconatum non vacasse, ideoque collationem non valere.

106 Et etiam ad id tertia alia Rotæ decisio coram eodem domino Seraphino, in vna Tirafonen. canonicatus 9. Ianuar. 1598. quæ sic ait, Dominus steterunt in decisio, etiam circumscripto fundamento sententia, ex solo capite molestiarum, cum enim priusvis debeat esse in pacifica possessione secundi, antequam teneatur ex Decreto dimittere primum, ita ut sit certus de affectu secundi, ne deus casus, quod careat utroque cap. licet Episcopus, cum ibi not. de preben. in 6. ubi Francus numero 4. ad hunc effectum sufficit molestia, etiam extrajudicialis, & de facto Paul. de Eleaz. in Clem. gratia, & ibi Card. quest. 13. & Vital. numero 50. de rescript. Gemin. consil. 78. numero 3. Abb. in cap. de multa, numero 16. de preben. Cassad. decis. 9. de causa posset. & propr. cum aliis allegatis in causa Tolejana Archidiaconatus, quicquid sit ad effectum interruptenda possessionis, & fructuum perceptionem, & ad hunc effectum tendunt omnia in contrarium allegata, secus in casu isto, in quo adest timor, ne quis careat utroque beneficio, ad notata in cap. si tibi concessio. de preben. in 6. maxime cum molestia præcesserit facto ipsius adversarii, qui in dataria se opposuit obtinendo, nihil transeat, & allegando collationem spectare ad Episcopum, & se ab eo provisum, & sibi esse faciendam novam provisionem, ut bene probant testes. Nec obstat, quod postea fuerit relaxata provisio: nam non ideo cessavit molestia adversarii volentis prosequi ius suum, & iactando se habere provisionem ab Episcopo, quam etiam aliquibus ostendit, unde fuit necesse committere causam super iactationibus, & molestiis contra adversarium, qui citatus dixit generalis contra, & citatus ad sententiam appellavit, & ultimo expis: atus est istam gratiam, & prosecutus est hanc litem, qua adhuc durat. Non obstat notorietas non iuris Bernardi ob mensis reservationem, quia multa in facto poterant turbare hanc

reservationem, vel ratione alternativa, vel ratione simultaneæ collationis cum Capitulo, ideo conclusum non intrare Decretum, & standum esse in decisio. Ex quibus decisionibus apparet, per affectuionem secundi beneficii incompatibilis non vacare primum, nisi possessio secundi sit pacifica, & sine controversia, & molestia, etiam extrajudiciali, & de facto, nec alias intrare Decretum in provisione secundi positum de dimittendo primum habita possessione secundi, & tradit posthæc visus Gonzalez ad reg. mensium glo. 15. nu. 117. ubi allegat d. decisionem Tirafonen. canonicatus sub 8. Septemb. 1598. coram D. Orano, & numero 111. ait, quod tempus dimittendi ex Decreto non incipit currere, nisi à die capte pacificæ possessionis, non autem à die provisionis sine possessione pacifica, ita ut verba Decreti civiliter intelligantur, id est, secuta pacifica possessione, &c. & numer. 112. ait, quod non solum non incipit currere, nisi à die capte pacificæ possessionis, sed etiam est necessaria notitia dictæ possessionis pacificæ, ut incipiat termini cursus, ut late fuit resolutum in d. Tirafonen. canonicatus coram D. Orano 8. Novemb. 1596. ubi propterea fuit excusatus vnus à pcena dicti Decreti de dimittendo infra quatuor menses primum beneficium, quia allegabat ignorantiam adeptæ possessionis de secundo, & in contrarium nihil relevans probabatur. Videtur tamen sufficere ad vacationem primi beneficii incompatibilis, quod possessio secundi sit pacifica quoad obtinentem, licet beneficium sit litigiosum quoad alios, nisi ignorantia excusetur, ex Sarnen. in reg. de triennali, quest. 41. & Aegid. Bellam. decis. 562. seu 563. & Rota in vna Florentina canonicatus 14. Jun. 1557. coram D. Chifanen. in qua fuit resolutum, Quod per acceptationem canonicatus inter alios litigiosi possessione subsecuta vacat ius ingrediendi ad alium canonicatum in eadem Ecclesia, si acceptatio fuit simplex sine protestatione, cap. cum qui, de preben. in 6. Clem. gratia, de rescript. præsertim si ille qui acceptavit, permansit in possessione ultra triennium, & semper quo ad eum pacifica fuit possessio, quâvis quoad alios beneficium posset dici litigiosum, quia ista sunt diversa, Sarnen. de triennali. q. 41. & facit Aegid. decis. 562. alias 563. & quia Clem. gratia, loquitur de pacifica possessione, quæ potest subsistere, licet res sit litigiosa quoad alios.

Aduertendum est autem, quod ad hoc, ut per affectuionem secundi beneficii incompatibilis vacet primum, non requiritur, quod utriusque habeatur pacifica possessio, ut perperam dicunt Staphil. d. 8. huiusmodi, num. 12. & Hojeda d. cap. 13. num. 79. nam quamvis primum sit litigiosum, multo magis vacabit per affectuionem secundi incompatibilis pacifice possessi, quæ est determinatio Innocentii in cap. in nostra, de rescript. quam sequitur, & dicit ab omnibus receptam, Navar. consil. 14. num. 1. de preben. Rebus. in praxi tit. de tacita renuntiatione, versic. 3. qui litigat, & resoluit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 9. Decemb. 1560. coram D. Groperio, & in d. Salamantina dimidia portionis, & in d. conchen. Archipresbyteratus de Huete, ut supra numer. 87. & 89. Et sic declaratio S. Congregationis super d. cap. 17. sess. 24. quæ sic ait, Retenta est à S. Congregatione petitio N. de duabus parochiis, quarum altera est litigiosa, ut possit utramque retinere, dum alterius lis terminatur, intelligenda erit, quando prima est litigiosa, & non secunda.

Et nouissime idem tenet Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. num. 141. dicens, quod si beneficium se-

cundum sit litigiosum, non vacabit prius, donec pacificus secundi possessor fueris: si autem secundum pacifice possederis, vacabit prius, etiam si sit litigiosum. Et addit, quod si obtento titulo vnus talis beneficii, absque possessione accipias secundum litigiosum, & postea, antequam incipias esse pacificus possessor secundi, accipias pacificam possessionem primi, non ideo amittis secundum litigiosum, vt quidam putauerunt, quia id iure statutum non est, vt docet Nauarr. d. conf. 14. alias 31. de praben. quod mihi placet, & videtur certum.

109 E contra t̄ vero in terminis c. ordinarij. §. in consensu. de offic. Ordin. in 6. ad hoc, vt collatio tertij beneficii facta habenti duo similia incompatibilia non valeat, nihil videtur referre, quod tertium sit litigiosum, & non pacificum, quicquid velit Rota in illa Virdunen. canonicatus 13. Maij 1596. supra adducta c. 3. n. 332. quamuis valeret, si fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia secundum erat litigiosum, quæ tamen vacarent per assecutionem tertij pacificam.

110 Aduertendum est etiam, t̄ quod non videtur quis adeptus pacificam possessionem, quando statim, & in continenti, seu in limine legitimæ possessionis fuit in ea turbatus, seu lis mota, glof. verb. pacificam, in dict. cap. commissæ de elect. in 6. Abb. & Staphil. locis citatis supra numero 105. Bellam. dict. decisio. 596. Cassador. dict. decisio. 9. de causa posset. numero 2. Tiraquell. in l. si vnquam, verb. suscepit liberos, numero 149. Hojeda d. cap. 13. numero 49. & 80. Mascard. dict. conclus. 183. numero 42. & Flamin. Parif. d. lib. 3. q. 1. n. 130.

111 Et t̄ quando dicatur in continenti turbari, dicunt Probus ad Monach. in d. cap. commissæ. numero secundo, Villadiego de legato 1. p. 9. 14. numero 105. Rosini. de benef. c. 2. num. 57. & Hojeda, & Flamin. Parif. supra, cum Tiraq. Monochio, & aliis, id relinqui iudicis arbitrio.

112 Bonifacius t̄ in Clem. si plures. de prabend. numero 63. dicit, quod quamdiu durat annus, censetur adeptio possessionis in suo limine, & sic quod vbi questio, vel controuersia mota est infra annum, non censetur possessio pacifica, & sic non vacant priora beneficia, &c. cum quo Mascard. supra num. 6. & 48. tenet requiri annalem possessionem, vt pacifice dicatur possedisse, per ea, quæ tradit Felin. in c. in nostra, num. 33. de rescip. sed illa sunt ad effectum reg. de annali.

113 Lapsus t̄ tamen in d. c. commissæ interpretatur, si infra duos menses lis superueniat, seu turbatio, non si postea: cuius opinionem ait bis vidisse seruari in Rota d. additio 1. decisionis 3. de prabend. in nouis, & sequuntur Cassad. d. decisio. 9. n. 2. Staphil. d. §. huiusmodi n. 13. Rebus in repet. c. 1. postulastis. de clerico excommunicato ministrante in glo. n. 72. Quintanaduenas d. lib. 4. n. 80. & Hieron. Gabriel. conf. 191. n. 7. lib. 1. vbi dicit per extrauagantem execrabilis, non posse dari vacationem primæ parochialis, cum non sunt elapsi duo menses, qui dantur ad dimittendum primum, iuxta notata in d. cap. commissæ, & Cassad. supra, & cum intra eos lis superuenierit, retineri illam adhuc posse, quousque possessionem secundæ pacificam haberet. Et Rota in dict. Toletana Archidiaconatus supra, num. 106 in qua fuit dictum, istos duos menses ex benigna interpretatione dari ad dimittendum incompatibilia, & per lapsum eorum non vacare primum incompatible, si interim superuenisset molestia super secundo.

At si infra t̄ duos menses lis non fuerit mota, nec molestia superuenierit, primum incompatible censetur vacare à principio capte possessionis, vt apparet, ex decif. Rotæ in dict. Salamantina dimidiæ portionis coram Domino Orano, de anno 1585. in qua fuit resolutum, vt supra diximus, Per assecutionem canonicatus vacare dimidiæ portionē, ex declaratione S. Congregationis Concilij, & rursus non obstare, quod deberet expectari per duos menses, iuxta dicta, quia hoc procedit, si constaret, quod lis fuisset super canonicatu infra duos menses, &c. Et ita sunt accipiendi Doctores citati.

Quamuis t̄ Rebus. & Hier. Gabr. supra videantur sentire, non dari vacationem, ante lapsum duorum mensium, etiam si in eis non sit mota lis, & Nauarr. conf. 18. de praben. in fin. ait, quod possessio accepta in continenti non dicitur pacifica.

Apparet t̄ ergo ex his, quod si prouisus de secundo incompatibili steterit in pacifica possessione secundi, saltim per duos menses, censetur à principio primum vacare, & sic collatio, & prouisus de eo à principio facta erit bona, quamuis post duos menses lis, seu controuersia super secundo ei moueatur, saluo tamen remedio, & beneficio, cap. si beneficia de praben. in 6.

Et similiter t̄ dicit glo. in d. c. commissæ, verb. pacifica, ver. si autem possessionem, quam ibi DD. sequuntur, & Saphil. d. §. huiusmodi, numero 12. quod si prouisus de parochiali possessionem illius aliquandiu, id est, saltim per duos menses, vt Lapsus exponit, obtinuit sine litigio, illa constitutione arctatur, & tenetur infra annum ad sacerdotium promoueri, & sufficit, quod semel cepit pacifice possidere, quamuis postea lis moueatur, sequitur etiam Sarnen. in reg. de triennali, q. 53. ver. §. ideo, & P. Gregor. de benef. cap. 25. numero 10.

Ego autem t̄ in terminis d. c. commissæ. verius existimo, quod etiam post duos menses lis superueniat, prouisus de parochiali nec tenetur se promoueri facere, nec arctatur illa constitutione, saltim si adhuc dum superuenit lis, restabat tempus sufficiens ad faciendum se promoueri se ad sacerdotium, vt tenet expresse Agid. Bellamera decisio. 33. Sufficit adesse impedimentum litis, dummodo fraus cesset antequam labatur tempus, quo poterat se promoueri facere, durum enim videtur cogi quem promoueri ratione beneficii litigiosi, in quo posset succumbere, Monachus in d. c. commissæ n. 1. pro quo benefacit decisio. Monhed. 8. de concess. praben. alias 161.

Circa t̄ quod vide Rebus. in praxi tit. de non promotis, n. 48. vbi contra Bellam. inquit, quod impedimentum in fine anni superueniens excusat à promouendo, etiam si intra illud tempus non poterat promoueri, quem sequitur Salcedo in pract. Bern. Diaz 6. 53. littera C. in quo verior videtur sententia Bellamæ.

Vide t̄ etiam Nauarr. conf. 1. de in integrum restitut. 120 vbi docet parochum in fine anni promoueri impedimentum restitui, non ad alterum annum, sed ad tempus, in quo fuit impeditus.

Verum S. Congregatio t̄ Concilij, sic respondit Episcopo Veronen. Obtinens parochialem Ecclesiam per prouisionem Sedis Apostolicæ habens liberum curæ exercitium, & omnium honorum, fructuum, & prouentuum ad d. Ecclesiam parochialem pertinentium possessionem, licet in limine adeptæ possessionis prædictæ mota lis fuerit per aliquem in petitorio, tamen tenetur se promoueri facere intra annum lise pendente, & ad residendum in d.

in d. Ecclesia, etiam presupposito, quod non tenetur restituere, Episcopus eo casu debet deputare vicarium, partemque fructuum ei pro sufficienti victu assignare, iuxta Concilij Triden. formam. Ut habetur inter declarationes cap. 4. sessio. 22. de refo. & alias num. 258. Et inter declarationes super c. 2. sess. 21. de refo. habetur alia, quæ sic ait, Quod si beneficium esset litigiosum, & curam animarum haberet, tenebatur obtinens sacros ordines suscipere, si modo liberum habeat cura exercitium.

122 Quæ declaratio licet non videatur iuri conformis iuxta supradicta, tamen ei erit standum, dum aliud non decernatur, & forte ita declaratum est, quia sic placuit Papæ propter seruitium parochialium.

123 Tertiò declarantur prædicta, quod ad hoc, ut inducatur vacatio primi beneficii incompatibilis per affectationem secundi, requiritur, quod habeat pacificam possessionem, nedum beneficii, & tituli, seu exercitij, curæ, vel officij annexi beneficio, sed etiam bonorum & fructuum beneficii, seu maioris partis eorum, nam si fructus, seu maiorem partem eorum secundi non potest habere, quia ex privilegio, vel alias ad alium pertinent ad tempus non vacat primum, tex. in c. si tibi concessio de præben. in 6. & ibi glo. ff. Abb. num. 16. & DD. communiter in d. c. de multa, & in d. c. cum in effectis. §. 1. de electione, Francus in d. c. commissio, num. 3. & ibi Prob. ad Monach. n. 2. Staphil. dist. §. huiusmodi, numer. 14. & 15. Villadiego supra n. 95. addit. 1. Rotæ decis. 3. de præben. in nouis, Cassad. dist. decis. 9. de causa poss. num. 2. Sarnen. in reg. de annali. q. 47. versic. hinc videmus, & de triennali q. 53. versic. & idem, Coraf. d. l. p. cap. 10. nu. 8. & Hoieda dist. cap. 13. num. 48. & num. 80. versic. 3. declaratur, Azor 2. p. libro 7. c. 16. q. 9.

124 Et ita intelliguntur text. in d. cap. cum in cunctis, §. 1. quod beneficia promoti ad Episcopatum non vacent, etiam potest consecrationem, & adeptam possessionem, si fructus Episcopatus non percipit, sed ex causa aliquo tempore alteri debentur, ut etiam docet Roma. conf. 335. n. 4. & 355. n. 17. ubi tamen Horatius Mandos. in additione d. conf. 335. littera B. ait, Sed aduerte, quod ista opinio non servatur.

125 Et t. decis. d. c. si tibi concessio, non est correctæ per extraneæ. execrabilis, de præb. ut docet Oldra conf. 152. num. 1.

126 Quamvis in terminis d. c. commissio, & c. licet canon de elect. in 6. sufficiat habere pacificam possessionem beneficii, seu tituli, & liberum curæ exercitium, ut prouisus teneatur ad sacerdotium promoueri, & curat tempus, de quo ibi glo. d. verb. pacificam in d. c. commissio, & ibi Franc. n. 3. & Prob. 2. & alij, & d. gl. ff. in d. c. si tibi concessio, Staphil. d. additio Rotæ Cassad. & Sarnen. ubi proxime, & Rebus. d. tit. de non promotis intra annum à n. 11. & Graffius in decisio. aureis casuum conscient. lib. 2. c. 97. n. 49.

127 Vnde S. Congreg. Concilij sic censuit, Licet reseruati sint fructus in fauorem alterius, tamen non reseruata administratione, nec domo abbatali, reseruatio non tollit curam, & administrationem, unde tenetur promoueri, & curam exercere, gl. in c. si tibi concessio de præben. in 6. ut habetur inter declarationes c. 2. sess. 6. de refo.

128 Vnde etiam non videtur vera doctrina Rebus. d. ut de non promotis, n. 13. nisi intelligatur de resignatario, cum reseruatiōe fructuum, & totius administrationis in fauorem resignantis, iuxta dicta supra 3. p. c. 2. n. 55.

129 Et t. adeo procedit ista declaratio, quod durante

2. Tom.

tempore perceptionis fructuum per privilegiatum obtinens secundum beneficium, etiam post adeptam eius possessionem possit ipsum dimittere, & primum retinere, sicut posset ante adeptam possessionem, cum non videatur adhuc adeptus plene secundum beneficium, ut ait gloss. fin. in d. c. si tibi concessio.

Quamvis t. contra teneant ibi Ioanni. And. Do- min. & Francus, num. 2. & Bonifacius in clement. si plures de præben. nu. 60. & Cofinas tit. de collatio. 9. item insuper, verb. disponere, ad mediū dicentes, quod iste tex. non tollit vacationem inductam per d. cap. de multa, quia in veritate vacat statim, sed tantum suspendit eius effectum. & quod ideo non dicit tex. quod non vacet, sed quod non debet reputari vacare.

Mihi t. vero non videtur eam fuisse mentem istius tex. sed potius limitare decisionem d. cap. de multa, & prorogare tempus vacationis in illo casu, ut primum beneficium nullo modo interim vacet, ex d. ratione glossæ, sicut non vacat ante adeptam possessionem, & ita videtur esse de mente Abbatis, & aliorum supra, & d. gl. & Card. in d. clem. si plures, de præben. q. 1. qui dicit, quod tunc non dicitur adeptæ possessio, & Rebus. supra, n. 12. & 13.

Et quando opinio Ioan. And. Domin. Franci, & aliorum vera esset, non procederet ubi ante affectationem fructuum moueretur lis super beneficio, iuxta dicta declaratione præcedenti, & fuit dictum in Placentina portionis infra adducta, n. 136.

Decisio tamen d. cap. si tibi concessio, non videtur procedere, quando maior pars fructuum secundi beneficii, aut etiam omnes fructus sunt alteri reseruati, si non est etiam reseruata tota administratio, iuxta dicta supra, & d. c. 2. 3. par. à n. 46.

Et facit declaratio S. Congregationis super d. cap. 17. sess. 24. de refo. quæ sic ait, Habens unam parochialem, & titulum alterius, cuius fructus omnes sunt alteri reseruati, nihilominus alteram dimittere tenetur.

Alias t. enim esset maximum inconueniens, quod pro tota vita reseruatarij, seu pensionarij posset utrumque retinere, & tex. in d. c. si tibi concessio. loquitur, & accipiendus est, quando ad certum tempus alter fructus percipit, aut quando beneficium est de vento, quod nondum habet fructus, licet succedente vacatione alterius eos sit habiturum, quandiu enim beneficium est de vento, & sine fructibus, æquū est, quod non inducat aliquam incompatibilitatem, seu vacationem alterius.

Et t. fuit resolutum in causa Placentina portionis vltima Maij 1591. coram D. Seraphino, ut in sequen. decisione, Domin. sine difficultate censuerunt esse procedendum ad ulteriorem executionem sententiæ late in Rotæ, nam de eius iustitia constat. Etenim ad effectum, ut per affectationem vnus incompatibilis vacet primum, requiritur perceptio fructuum ex æquitate, cap. si tibi concessio, de præben. in 6. & ibi per DD. ne interim beneficij cogatur mendicare, ut bene declarat additio ad decisionem Rotæ 3. de præben. in nouis, quæ requirit, ut concurrat administratio bonorum Ecclesiæ, vel maioris partis ipsorum, & faciunt notata per Vitali. in dist. Clem. gratia, num. 52. de rescript. maxime attendita quod illius huius canonicatus de vento, qui nullos habet fructus, nisi secuta dismembratione facta vigore bullæ Adriani, & sic versamur in propriis terminis capite si tibi, quod loquitur, quando fructus erant alteri reseruati ad certum tempus, nec statim.

CC 3

lum in choro, & vox in Capitulo habetur pro fructu ad hunc effectum, cum ex his nemo se sustentare valeat. Nec obstat, quod affectu possessione vaset primum, nec possit dimitti secundum, ex notat. per Gemin. & Franciscum in d. cap. si tibi, quia hoc non suffragatur Francisco, ex quo ante affectu fructuum fuerit mota lis, quae impedit vacationem primi, Clemen. si plures, de praeben. ultra quod ex fide data apparet statim in ipsa met provisione, & illius possessione fuisse motam litem, quae excludit vacationem ob affectu, iuxta gl. in c. commissa cum ibi not. de electione in 6. Idem fuit resolutum in alia placentina canonicatus 26. Febr. 1596. coram D. Orano supra adducta 5. p. c. 4. numero 43.

137 Præterea de decisio d. cap. si tibi concessio, non procedit, ubi solutio fructuum differtur post mortem, prout in aliquibus Cathedralibus Hispaniae, ex eorum statutis, privilegiis, aut consuetudinibus, ut tenuit Rota in d. Salamantina dimidia portio in 11. Decembr. 1585 coram D. Orano, in qua fuit resolutum, Per affectu canonici vacare dimidiam portionem, & istud procedere, etiam si fructuum solutio differatur post mortem, non obstante dict. capite si tibi concessio, &c. Et ratio est, quia quod differtur, non auferitur.

138 Ex qua ratione alias S. Congregatio Concilij censuit, Quod nec decreto Concilij sess. 24. de reform. c. 14. nec bulla Pij V. super hac eadē edicta comprehenduntur statuta Ecclesiarum deseruendo per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de massa grossa, nisi per acto integro dicto servitio, vel quod post obitum heredibus debeatur, cum sit potius differre, quam auferre. Et in vna Mediolanen. si. censuit, Si in aliqua Ecclesia sit consuetudo, ut duobus primis annis, quibus quis fuerit canonicus, fructus canonicatus sint heredum antecessoris, iste casus non comprehenditur Decreto cap. 14. sess. 24. nec bulla Pij V.

139 Et ita etiam D. Ioann. Gutierrez. canon. quaest. lib. 1. c. 29. n. 30. refert fuisse declaratum per d. S. Congregationem, prædictum Decretum Concilij, & bullam Pij V. quæ in bullario est 106. in ordine, minime esse contraria constitutionibus Ecclesiae Ciuitaten. ex quibus fructus primi anni auferuntur primis residentibus, & inter antiquos distribuuntur, referuntur tamen totidem eis post mortem eorum pro solutione debitorum, & funeralium. Sequuntur Man. Rodriguez in sum. 1. tom. c. 33. n. 1. & Vega in sum. 1. par. 6. 36. casu 19. & nouissime Suarez de relig. 2. to. tract. 4. li. 4. cap. 20. n. 9.

140 Et ita fuit per Rotam resolutum in vna Oriolen. fructuum 26. Nouemb. 1593. coram D. Seraphino, ut in decisione sequen. Domini censuerunt quantum ad fructus primi anni post obitum beneficiati eos deberi eius heredibus, præsupposita consuetudine, quod beneficiati primo anno non percipiant fructus beneficiorum, sed eorum solutio differatur post eorum obitum, quam consuetudinem informantes pro heredibus dicunt esse notoriam, & si opus fuerit se eam probaturos, quæ ideo videtur introducta, ut prouideri posset de his, quæ ad sepulturam sunt necessaria, quæ plerumque ob inopiam defuncti negliguntur cum magno ordinis Ecclesiastici dedecore. Ioan. Andr. in reg. nemo plus iuris i. de reg. iuris in mercurial. Abb. in cap. cum in officij, numero 5. in fin. & ibi Conarr. numero 9. de testamen. Feder. de Senis conf. 246. numero 1. Lamb. de iure patro. libro 3. art. 8. quæst. 2. numero 1. Paris. conf. 33. numero 4. And. ab Exea in cap. cum omnes, numero 13. de constit. & fuit decisum in causa Burgen. fructuum 13.

Iunij 1590. coram R. P. D. meo Pamphilio, Nec obstat constitutio Pij V. super qua est fundata decisio in causa Zamoren. neque Concilium Trident. sess. 24. de reform. c. 14. quia loquuntur de ea consuetudine, in qua fructus applicantur mensa Episcopalis, vel Capitulari, ut in communes usus cedant, se u inter canonicos diuidantur, quibus casibus adest presumptio simonia, ut per Lamber. ubi supra numero 5. Secus vero ubi fructus reseruantur heredibus, ex causa non solutionis fructuum primi anni, quæ consuetudo nullam habet iuris resistentiam, imo potius assistentiam ex supra deductis, cum sit potius dilatio solutionis, quam dispositio fructuum ad alium spectantium. Et ita declaratum fuit per S. Congregationem dict. cap. 14. de reform. & constitutionem Pij V. non habere locum, quando fructus primi anni reseruantur heredibus post obitum beneficiati. Neque hic locum habet constitutio Iulij III. quia non versatur in fructibus non exactis, sed ut dictum est, in fructibus, quorum solutio dilata est post obitum beneficiati. Non obstat constitutio synodalis, quia per eam non est derogatum huic consuetudini, quæ nullam habet iuris resistentiam. Quantum ad fructus decursos in vita beneficiati, domini non fuerunt concordēs, ideo de illis erit particulariter agendum, & difficultas versatur in ea Doctorum controuersia, quæ est circa articulum, qui beneficiati dicantur habere administrationem, de qua per glossam in c. si propter, ubi Gemin. numero 9. de re script. in 6. 1. in cap. præfenti, de officio ordin. libro 6. verb. referuari videantur ij, quos cumulat Mascard. de rebus Eccles. par. 2. cap. 24. & parte 3. cap. 34. numero 18. &c. 35. Gutierrez in canonic. quaest. capitulo 33.

Quamuis t contrarium tenuerit Palatio de contras. lib. 2. cap. 7. & Villar del patronado de Ca. 144. tayud, 4. par. 3. numer. 23. ad fi. & alias Rota in causa Zamoren. dimidia annata 5. Martij 1586. coram D. Gipsio, ut in decisio, sequenti, Præfatis dubij resolutio modicam difficultatem penes dominos habuit, cum quia testes consuetudinem, de qua agitur, non bene probant, cum per dictionem citra sine copula, & loquantur, ad Bar. in l. Cellus, numero 23. & 28. de vlucapio. & ibi Bald. tract. de prescript. 4. par. principali, num. 10. 14. & 17. Tum etiam etiam, quia de publica voce & fama fere omnes per verbum est, solum testantur, unde ipsorum depositio non concludit, & animaduertit Bart. in loco supra citato: nec de frequentia actuum satis deponunt, prout ad consuetudinem proban. requiritur, Decius conf. 215. numero 2. circa medium, Curtius Iunior 184. num. 10. Ayron 134. num. 6. Sed esto milites, quod dicti testes huiusmodi consuetudinem probauerint, attamen heredibus Decani defuncti suffragari non potest, quandoquidem ex Pij V. felic. recor. constitutione super reuocatione privilegiorum, & statutorum, quod fructus primi anni, &c. omnis consuetudo, etiam immemorialis sublata existit, siue pro soluendis oneribus Ecclesiarum, vel prelatorum debitis, siue pro supportandis illorum oneribus, siue aliis, etiam maioribus, maximis, & urgentissimis causis inducta, atque approbata fuerit, ex dict. præfate constitutionis verbis clare patet in hac specie locum sibi eam vendicare, ac etiam omnia, quæ in contrarium pro heredibus afferuntur, non obflare.

Et idem t tenuit Rota in illa Leodien. canonica- 144. tus 9 Decemb. 1589. coram D. Pamphilio, de qua supra, n. 104. in qua fuit resolutum, Quod, d. cap. si tibi concessio, non habet locum, quando quis percipit, aut potest percipere maiorem partem fructuum beneficii, cum fundetur in equitate, &c. & ita tollitur impedimen- tum per-

rum perceptionis fructuum, ex asserta consuetudine Ecclesie Leodien. assignante, ut praetenditur pro primo anno fructus hereditibus canonici defuncti, & pro aliis tribus annis sequentibus fabricae ipsius Ecclesiae, quia non sufficit allegare impedimentum, nisi quis probe fecisse diligentiam pro illius amotione, l. quibus diebus, in pr. & ibi notant Bald. Socin. & alij, ff. de condit. & demonstrat. Feli. in cap. ex transmissa, in princip. de praescript. Aym. conf. 270. sub num. 3. praesertim cum de facili potuisset illud remoueri stante constitutione Fel. recar. Pij V. quae praesumitur usu recepta, quamdiu contrarium non probetur, Mohed. decis. 89. & reuocat huiusmodi privilegia, statuta, & consuetudines, etiam immemorales, quoad fructus applicatos hereditibus absolute, quo vero ad applicatos fabricae, vel sacristiae, vel alterius pij loci vñbus, ultra tempus sex mensium pro dimidia, quod ita beneficiatus semper habeat unam dimidiam l. qui potest, cum ibi not. ff. de reg. iuris, &c.

Sed t̄ vt vides, iam Rota mutauit sententiam, ex sententia S. Congregationis, & nouissime id tenet Vvamefius conf. 213. quod videtur procedere, etiam si fructus, qui post mortem referuntur, non dentur renuntianti, aut permutanti, vt fit in d. Ecclesia Ciuitaten. & aliis, vbi sunt huiusmodi constitutiones, seu consuetudines, vel etiam decedenti cum praebenda, qui non sepelitur in ipsa Ecclesia, vt audiui fieri, esse tamen iam alteratum in Ecclesia Salamantina, nam adhuc non possunt dici auferri illi fructus, sed differri, & referuari post mortem, licet cum illis conditionibus, quae videntur rationabiles, & iustae. Et ita est de mente S. Congregationis, & Rotae iam, Ioannis Gutierrez, & aliorum allegatorum.

Ex quibus t̄ resultat dubium, quid dicendum sit in Ecclesiis, in quibus ex earum statutis, & consuetudinibus noui beneficiati non percipiunt fructus primi anni, nec referuntur eis post mortem. In quo dicendum est, quod si illi fructus applicantur fabricae, aut aliis pijs vñbus, habebit locum decisio d. cap. si tibi concessio, & sic per affectuionem canonicatus, seu portionis, aut dignitatis in illis Ecclesiis, non vacabit primum beneficium incompatible, quod quis obtinet, quousque lucretur fructus canonicatus, seu portionis dignitatis integre, seu maiore partem, nam dicta statuta, & consuetudines applicantia fructus fabricae, aut aliis pijs vñbus, non reuocantur per dictum Decretum Concilij, & constitutionem Pij V. nisi pro dimidia, quando ultra semestre reperiuntur concessi, ex d. constitutione Pij V. Quod maxime t̄ procederet vbi ista constitutio Pij V. non fuisset vñ recepta, quoad dictam reuocationem pro dimidia, vt alicubi posse contingere ait Suarez d. c. 20. n. 10.

Si vero t̄ fructus quos amittit nouiter receptus, cedunt antiquis, aut mensae Episcopali, seu mensae Capitulari remanent inter antiquos diuidendi, maior est difficultas, an in talibus Ecclesiis habet locum d. c. si tibi concessio, ita vt per affectuionem canonicatus, portionis, aut dignitatis in tali Ecclesia nō vacet primum incompatible, quousque incipiat lucrari seu per eum stet.

Et quidem t̄ ante Concilium Trident. & d. constitutionem Pij V. videbatur habere locum, quia tūc tolerabantur, & tolerari posse videbantur talia statuta, & consuetudine saltem ab immemoriali tempore obseruata, ad Rochum in c. de consuetud. sessione 6. num. 15. maxime si essent à Papa confirmata

in specie, quamuis Concilium provinciale Senonē. quod est 5. tom. Conciliorum c. 21. damnabilem iudicet huiusmodi consuetudinem, & veram corruptelam, & notorium abusum.

Stante t̄ vero dicto Decreto Concilij, & constitutione Pij V. quae venit in executionem, & declarationem dicti Decreti, quibus reuocantur praedicta statuta, & consuetudines, etiam immemorales, Ioan. Gutierrez d. cap. 29. num. 29. Cenedo collect. 16. ad Decretales numero 2. Man. Rodriguez d. c. 33. num. 1. & in addit. ad bullam compositionis num. 8. & Vega d. cap. 36. casu 19. Suarez d. c. 20. a num. 6. & declaratio Leodien. supra adducta 8. p. cap. 1. n. 84. etiam si iuramento, confirmatione Apostolica, aut alio quouis praesidio munita sint, per quae verba tollitur confirmatio Apostolica, etiā ex certa scientia, gl. in extrau. suscepti, de elect. Ioan. XXII. verb. confirmatione, non habebit locum in illis Ecclesiis dist. capis. si tibi concessio, cum cessent iam dicta statuta, & consuetudines.

Sed cum in aliquibus Ecclesiis non sit receptum dictum Decretum Concilij & constitutio Pij V. sed adhuc seruentur praedicta statuta, & consuetudines, difficultas est, an in illis procedat hodie d. cap. si tibi concessio.

Et pro t̄ parte affirmatiua facit regula, quod lex etiam canonica non recepta, non obligat, quamuis primi non recipientes peccauerint. l. de quibus, ff. de legib. c. in istis. §. leges. 4. dist. vbi Doming. gloss. 2. ad fin. in c. 1. de treuga & pace, & ibi Calder. Card. Imola, & Fel. Bott. de synodo 3. p. ar. 2. a num. 60. ad 63. Capra regul. 5. l. 1. in l. rem non nouam. a num. 4. C. de iudic. Rolan. de lucro dotis quest. 99. Puteus decis. 1. lib. 1. Naua in man. cap. 23. n. 41. & 62. & conf. 1. de constit. qu. 5. & 6. a numero 23. & conf. 18. de statu monach. & conf. 44. a numero 4. de sentent. excommunicat. Couarr. lib. 2. vari. c. 16. nu. 6. Duenn. reg. 79. ampliatione 5. Mandos. reg. 23. Cancell. quest. 1. a nu. 4. Granutius ad Simone tam de reservatio. q. 99. num. 22. Menoch. de praesumpt. lib. 2. praesumpt. 2. num. 1. Ioan. Gutierrez de iurament. confirm. 1. par. cap. 38. numero 9. & cano. quest. 1. cap. 8. a n. 2. Flam. Par. de resignat. benef. lib. 11. q. 9. nu. 26. & de confiden. quest. 11. n. 21. & Solis de censibus li. 1. cap. 9. ex num. 8. & Syluest. verb. lex, quest. 6. Armilla eodem verb. numero 11. B. Medina 1. 2. q. 90. ar. 3. ad secundum, Valen. 2. tom. 1. 2. dist. 7. quest. 5. pun. 5. 4. quest. Man. Rodrig. in sum. 1. 10. c. 193. a numero 9. & regul. 1. 10. q. 6. ar. 10. n. & 12. Vega in sum. 2. par. ca. 23. casu 11. Azor lib. 5. c. 4. & Tho. Sanchez de matrimonio lib. 3. dist. 18. n. 1. Mantica de tacitis & ambiguis conuentionib. lib. 5. ti. 13. a n. 35. & Rota in vna Vallisoletana praeminentiarum 23. Maij 1608. coram Do. Lancelloto.

Et ratio t̄ est, nam vt inquit Domin. supra, quem reliqui sequuntur, lex censetur lata sub conditione, si recipiatur, nam & praesumendum est eam legem, quae à Republica non recipitur, ei non couenire, Couarr. & alij supra.

Et ista t̄ reg. procedit etiam si lex habeat Decretum irritans, Puteus dist. decis. 1. & Anton. Gabr. de clausulis conclus. 3. nu. 43. & Rota in d. Vallisoletana, post Alexan. conf. 132. vol. 1. & Ruinum dicentem communem conf. 13. numero 27. vol. 2. & Rochum infra.

Et t̄ etiam si deroget consuetudini, Rochus in d. cap. si. de consuetud. sess. 7. numero decimoquinto, Bott. dist. ar. 2. numero sexagesimoquarto. Duennas reg.

144. l. m. ut. & Man. Rodriguez *dist. artic. vndeci-
mo.*

Et etiam non sit recepta per ignorantiam, Nau.
154 d. conf. 2. q. 6. a. nu. 25. Man. Rodriguez d. c. 195. n. 10. &
Vg. *supr. a.*

Et tunc non dicitur lex non recepta, quando aliqui
155 contractus contra eam fiunt, seu à principio per ma-
iorem partem, communiter non seruatur principe
sciente, & tolerante, & quando eo ignorante per de-
cennium negligitur, & non admittitur, Calder. Car.
Imola, Felin. Iaf. Puteus, Nauarr. Couarr. Ioan. Gut.
Flam. Paris. Manu. Rodriguez, Azor, Rota, & alij su-
pra.

Et si probabile etiam est non requiri tempus de-
156 cennij, sed sufficere actus contrarios etiam principe
ignorante, vt per Felin. *supra*, & tenet Bott. num. 63.
Naua. d. conf. 44. num. 7. & in effectu Manu. Rodrig.
d. ar. 10. & 12. licet plus velit Suarez d. *tract. 4. de reli.*
lib. 4. cap. 22. nu. 5. & ita videtur in praxi seruari, nam
solum videtur attendi non vsus per actus contra-
rios, &c.

Vbi ergo dictum est Decretum Concilij, & con-
157 stitutio Pij V. non sunt recepta, poterit seruari præ-
dictum statutum, & consuetudo, quod noniter rece-
pti non lucentur primo anno, sicut ante Conci-
lium, & consequenter habebit locum *dist. capit. si tibi
concesso.*

Nec huic rationi obest dicere, quod S. Conci-
158 lium Triden. est in Hispania receptum, & particula-
riter in Concilio provinciali Compostellano facto
anno 1565. per Episcopos, & procuratores Ecclesia-
rum, vt in actione prima. Respondetur enim recep-
tionem istam esse in genere, & verbalem, cui non
receptio in specie, & re derogat, ex *reg. generi per
speciem derogatum in 6.* & quia voluntas magis factis,
quam verbis declaratur, Tirac. *de retractu conuent.*
in si. tituli, numer. 75. Rota dec. 811. n. 20. & 21. par. 1. di-
uersorum, & in proposito receptio, vel non receptio
maioris partis populi, seu communitatis facto ipso,
& praxi videtur attendenda, quicquid dicat Valentia
3 facit quod dicit Azor l. 10. c. 11. q. 6. de quo *supra* 3.
p. c. 2. n. 522.

Nec rursus obest dicere, quod ista ratio proce-
159 deret, si generaliter, & à maiori parte Ecclesiarum,
saltem vnus provincie, non esset receptum dictum
Decretum Concilij, & constitutio Pij V. & quod non
receptio vnus Ecclesie, seu Capituli, nihil refert,
tanquam non receptio vnus particularis.

160 Respondetur enim, Capitulum in proposito
non considerari vt personam particularem, sed vt
vniuersitatem, cum non agatur de acquirendo ipsi
Capitulo, vt Capitulo, & vt priuata, & singulari
persona, sed omnibus, & contra omnes de Capitu-
lo in comuni, ac in publico, & in vniuersum pro-
miscue: nam omnibus nocere, & prodesse potest &
agitur de fauore, & præiudicio incertarum persona-
rum, & sic versamur in materia consuetudinis Capi-
tuli, & non præscriptionis, Rota dec. 6. de consue-
tud. in nouis, Butrius numer. 49. & Abb. 20. in c. si. de
consuet. & ibi Rochus *sect. 5. numer. 3.* Rebus. *ad leges
Gallicas 3. tom. tituli de consuetud. in præfat. n. 23.* Aym.
de antiquitate temporis 4. par. 7. differentia, & fuit al-
lias resolutum in vna Hispal. voti 26. Nouemb. 1594.
coram D. Gipsio.

161 Sed contra istam rationem facit, quod cum Con-
cilium ibi reiciat, & aboleat huiusmodi constitutio-
nes, & consuetudines, vt prauas, & scandalosas, non
videtur excusare non receptio, illa enim reg. quod

lex non recepta non obligat, non videtur procede-
re quando lex, quæ semper loquitur, l. *Arriani. C. de
heret.* aliquid prohibet tanquam alias malum, seu
scandalosum, & quando derogat & consuetudini non
simpliciter, sed illam dammando, & reprobando, vt
iniquam, & irrationabilem, nam tunc cessat ratio il-
lius regulæ.

Et confirmatur, nam si maiorem vim habere vi-
162 detur consuetudo immemorialis, quæ habet vim pri-
uilegij quam non receptio, & tamen illa tunc non
valet, nec excusat, Cou. l. 3. *variaturum c. 13. n. 5.* Duen-
nas *reg. 144. ampliatio. 3.*

Et quod non excuset non receptio in proposito, 163
videtur sentire Naua. de orat. c. 7. n. 30. relatus *supra*
3. par. c. 1. nu. 79.

Et ita videtur sentire S. Congregatio concilij 164
in frequenti declaratione, cuiusdam Episcopo directæ,
*Per illustris, ac reuerendissime domine vti frater, ista in
Cathedrali ante Concilium à tempore cuius initij me-
moriam non existit conditum esse, & adhuc post Concilium
obseruari statutum nuper delatum est, ad S. congrega-
tionem cardinalium concilij Triden. interpretum, vt
videl. canonici, alique beneficiati, qui in dies recipiuntur,
prioribus decem mensibus exiguum distributionum
partem percipiant, residuumque canonicos, & beneficia-
tos antiquiores inter se par. vt, ac in suos usus, & vili-
tatem conuertere, itaque illustrissimi patres amplius
tue serio iniungunt, vt huiusmodi constitutionem, tan-
quam prauam, & scandalosam reuocent, atque abo-
leant, neque vlla ratione seruari permittant, & contrafa-
cientes poenis contra simoniacos sacris canonibus, & va-
riis summorum Pontificum constitutionibus, propostis co-
erceant, quemadmodum prouideatur Decreto Trid.
Concilij c. 14. *sess. 24. Romæ die 18. Iulij. anno 1601. Hi r.
Card. Mathaus.* Quam declarationem suo breui, vt
intellexi, confirmauit clemens VII.*

Sed quicquid sit de hoc, an non receptio dicti 165
Decreti concilij, & constitutionis Pij V. excuset, vel
non tamen in Ecclesiis in quibus prædicta statuta,
& consuetudines adhuc seruantur, siue de iure, siue
de facto, idetur habere locum decisio dicti capit. *si
tibi concessio.* Ita quod per assecutionem canonicatus
portionis, aut dignitatis in huiusmodi Ecclesiis non
censeatur vacare primum beneficium incompatibi-
le, quamdiu is non lucratur fructus canonicatus por-
tionis, aut dignitatis in totum, aut saltem maiorem
partem, nec stat per eum alias, ex eo quod de obli-
gatione recitandi in terminis huiusmodi statutorum
dicit Naua. d. c. 7. de oratione n. 30. & diximus *supra* d.
c. 1. 3. p. n. 76.

Nisi si dicas, quod in terminis prædictorum sta- 166
tutorum, & consuetudinum, ex quibus noui resi-
dentes non lucrantur fructus, sed remanet in mensa
Capitalari diuidendi inter antiquos, siue seruentur
de iure, siue de facto, non habet locum decisio d. cap.
si tibi concessio, nam in terminis talium statutorum ca-
pitulum non percipit illos fructus tanquam fructus
canonicatus, aut præbendæ noui residentis, sed po-
tius iure proprio quia præbendæ noui residentis, non
videtur habere tunc fructus, nec d. nouus residens
eos lucratur, ex forma dicti statuti, seu consuetudi-
nis, & sic tunc non potest dici auferri ei fructus, sed
potius non dari, & perinde est quoad illos fructus,
ac si non resideret: faciunt quæ dicit Ioannes Gu-
tierrez *canon. quest. libro primo cap. 1. numero 108.* &
quæ diximus *supra* 1. par. cap. 5. num. 208. decisio au-
tem d. cap. *si tibi concessio*, videtur procedere, quando
alius percipit fructus secundi beneficii, tanquam fru-
ctus

Et illius, quod videtur probabile, supposito tamen, quod d. nouis residens lucraretur aliquos fructus, seu distributiones, licet non maiorem partem, & sic non esset pro tunc beneficiorum de vento, quod nullus haberet fructus, ex supra dictis.

167 Et similiter ¶ dicendum videtur in Ecclesiis, ubi est statutum, seu consuetudo, quod canonici, & beneficiati, qui nondum sunt promoti ad presbyteratus, vel diaconatus, aut subdiaconatus ordinem, non lucentur fructus quod non est contra dictum Decretum Concilij, & constitutionem pij V. sed est rationale quicquid contradicat Man. Rodrig. in add. ad bullam compositionis a n. 6.

168 Et ¶ patet ex declaratione S. Congregationis Concilij in fortioribus terminis, quæ sic ait, Congregatio censuit consuetudinem Ecclesiæ Malsitan. auctoritate Apostolica Leonis X. confirmatam, ut presbyteri, & canonici ad participationem massæ communis ipsius Ecclesiæ non admittantur, nisi prius decem annos in acoluthia, subdiaconatu, & diaconatu, videlicet in quolibet ex dictis ordinibus per triennium, & in sacerdotio per annum dictæ Ecclesiæ seruierint, sublatum non esse per Concilium cap. 14. sess. 24. de reform. & per bullam pij V. quia dictæ constitutiones loquuntur in diuersis terminis: imo quod dicta consuetudo est rationalis, tendensque ad cultus diuini augmentum. Ita censuit Congregatio, id tamen temporis, quo quis in seminario degit, computandum in decennio.

169 Quarto ¶ declaratur prædicta, quod sicut si habenti beneficium conferatur aliud incompatible, habita eius possessione pacifica vacat primum, ita si habenti duo, vel plura beneficia incompatible conferatur aliud, eius possessione adepta pacifice, vacant omnia prima, Clem. si plures de præben.

170 Sed istius ¶ Clem. decisio difficultatem patitur, ex cap. Ordinarij, §. in conferendis, de officio Ordinarij, in 6. ubi dicitur, quod habenti plura incompatible, etiam cum dispensatione sufficienti, non potest aliud tale conferri, nisi dispensatio etiam ad illud extendatur, vel nisi prius habita resignet, & alias collatio nullius est momenti, contra Azor 2. par. libro sexto, cap. 13. q. 10. ergo si collatio tertij non tenet, non potest inducere vacationem priorum, ex reg. non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum lib. 6.

171 Sed respondetur, quod ¶ licet collatio tertij non valeat, tamen eius possessione pacifica adepta vacant priora, ex cap. eum qui prima parte de præben. in 6. ubi per ademptionem beneficij incompatible de facto obtenti, ita vacat primum, sicut per ademptionem iustam. Et ita intelligunt dict. Clem. gloss. ibi, verb. vacare, & Cardin. 4. oppos. §. 5. quæst. & alij, Domin. in d. §. in conferendis, numero 5. & 7. & Franc. numero 2. Gambarus de offic. legati libro 5. in. an legatus possit uni plura beneficia conferre nu. 150. & Rosin. de benef. c. 5. n. 37.

172 Et idem ¶ erit si per prouisum steterit, quominus adipisceretur pacificam possessionem tertij, quamuis eius collatio non valeat, nisi antea renuntiaret collationi minus legitime factæ de tertio, argum. cap. licet Episcopus, de præben. in 6. & extranag. excreabilis, §. qui vero, de præben. ne sit melioris conditionis is, qui acceptat collationem tertij illicitam, quam qui licitam, argum. dict. cap. eum qui, ut cum Laurentio tenet Cardinal. supra quintam opposit. contra glossam ibidem, verb. vacare, & verb. adepta, & Paulum ibidem.

173 Sed nihilominus ¶ verior est sententia glossæ,

quam ibi sequitur Bonifacius numero 10. & 24. & a numero 33. reddens rationem differentie, & Mascard. de probatio. conclus. 183. in fin. qui ait, quod in habente titulum reprobato inducitur vacatio per solam affecutionem possessionis de facto, nec consideratur potuisse assequi, & videtur tenere Domin. d. numero 7. & sequitur Villadiego de legato, quæst. 14. l. p. num. 97. & sequenti.

Et circa ¶ text. in d. c. eum qui. 1. par. & eius interpretationem vide ultra ordinarios ibi, Mascardum d. conclus. 183. a numero 8. & decisiones Rotæ in causa Toletana Capellanæ de Barajas infra adductas a num. 22.

Circa ¶ quem etiam tex. alias in vna Cæsaraugustana pensionis 13. Nouembris 1591. fuit resolutum, Quod pensio non extinguatur per affecutionem beneficij super quo fuit imposita, quando affecutio non fuit valida, ut quia pensionarius accepit possessionem beneficij vigore regressus, qui tamen non habebat locum, quia non fuit declaratus, prout declarari debet in vna titularis, Cassad. dec. 4. de locato, Puteus decif. 341. lib. 1. & requiruntur sententia declaratoria ad canonizandum regressum, etiam ad sit clausula capiendi possessionem propria auctoritate, Cassad. dicta decif. 4. Gigas quæstio. 78. & requiritur nimia contumacia in non soluendo pensionem, Sarnen. de subrogan. quæst. 7. Anton. August. in epitome, tit. de priuatione ob non solutionem. Nec obstat, quod sciat, vel scire debeat, non habere locum regressum, qui requiritur dolus, ut extinguatur pensio adepta possessione beneficij ratione regressus, qui cessat quando accipit protestando, non velle eam accipere, nisi quantum de iure, & c. ut in casu de quo agitur, nec etiam cap. eum qui de præben. lib. 6. habet locum, ubi cessat dolus, & Egid. dec. 563. nec cum sit pœnale, debet extendi ad pensionem.

Potest ¶ etiam dicta Clem. si plures, intelligi in ob-
176 tinente plura incompatible ex dispensatione, qui acceptat tertium ex gratia, seu prouisione Papæ, in qua fuit facta mentio priorum, seu sunt habita pro expressis beneficia, quæ impetrans obtinebat, quo casu tenet prouisio tertij, quia textus in d. §. in conferendis non habet locum in Papæ, Rota decisio. 1095. libro 3. parte 3. diuer. quamuis non facta mentione priorum gratia esset surrepticia, & nulla, ex cap. si motu proprio, de præben. in 6. & Clem. 2. de offic. Ordin. & c. Et ita tenuit Rota in vna Hispalen. canonicatus 1554.

In qua ¶ dixerunt domini, Quod si obtinenti duo in-
177 compatible ex dispensatione conferuntur tertium, collatio est nulla d. cap. ordinarij, §. in conferendis, ubi DD. gl. in d. Clem. si plures, ubi omnes, & eodem modo regressus ad incompatible causas impedimentum, sicut imposita beneficia, Clem. gratiæ, de rescript. tamen ista essent vera, ubi huiusmodi collatio fieret sine mentione priorum: at cum Papa in prouisione habuit pro expressis omnia beneficia quæ impetrans obtinebat, & ad quæ sibi competeat, tenet collatio facta habenti duo incompatible, seu regressum ad illa ex dispensatione, quamuis non censeatur dispensare super retentione priorum, per cap. non potest, de præben. in 6. & sic per affecutionem tertij vacant priora: & ita præmissa intelligunt Card. & Bonif. in d. Clem. si plures. Gemin. in d. cap. non potest §. fin. addit. Monach. in d. cap. ordinarij, in fine, & sentit in ratione Paris. conf. 74. lib. 4. ut per Guidobon. dec. 58. quamuis ¶ id, quod ibi dicitur, eodem modo regressum ad incompatible causare impedimentum collationi tertij, sicut ipsa beneficia, mihi non videtur verum: nam d. §. in conferendis solum lo-
178

quitur in obtinente plura incompatibilia: nec d. Clem. gratia. obstat, nam solum probat gratia ad beneficium censeretur renunciatum per assecutionem alterius, quod cum illo retineri non potest.

Et tunc dicta Clem. si plures, in odium pluralitatis credit Gambarus supra num. 156. dispensatum, ut possit tenere quartum beneficium ad annum, si completo anno illud non dimittit, vacare alia tria, paria enim sunt non habere titulum, vel ex post deuenisse ad non titulum, l. quia in eum, ff. ad l. Aquil. nam post annum remanet merus detentor, & sine titulo, ideo non debet esse melioris conditionis, eo qui haberet perpetuum titulum, cap. cum, qui de praben. in 6. Hec Gambar.

Contrarium tamen tenuit Rota, scilicet, quod cum dispensatus ad tria, quae fuerat, assecutus, postea obtinuit dispensationem ad quocunque, & qualiacunque beneficia incompatibilia, ad annum, & similiter fuit assecutus quartum, quod retinuit ultra annum, propter huiusmodi retentionem quarti ultra tempus dispensationis vacat tantummodo quartum, & non priora, quia c. de multa, de prab. & Clem. gratia, de rescript. procedunt in eo, qui a principio assequitur sine dispensatione incompatibile, & habet malum initium, quod a canone consideratur, & eo casu sit execrabilis, & vacant priora: at hic habet bonum initium, quia licet per lapsum temporis iniuste retineatur, non est casus a iure consideratus, ita quod incidat in poenam privationis obtentorum, & ubi a iure non reperitur imposita poena privationis expressa, illa non venit imponenda, not. in c. fi. ubi Abb. & alij de iure patronat. Alex. in l. etiam. §. licet, num. 7. ff. soluto matrim. Pro qua decisione facit quod ait Cardin. conf. 132. quem sequitur Felin. in c. quoniam frequenter. §. porro. col. 7. vt lite non cont. Ita Guidob. dec. 57. in manuscriptis.

Ultimo declarantur praedicta, quod ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua, saltem aptitudine, ut sunt beneficia manualia, seu ad nutum amouibilia, quae etiam cum dantur in titulum, & possunt esse perpetua, inducunt incompatibilitatem, sicut perpetua: officia vero, seu dignitates, quae conferuntur, & dantur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem, ut fuit late resolutum in vna Seguntina thesaurariae 29. Aprilis 1596. coram D. Orano, ut in decisione sequenti. Ioann. Morales impetraverat thesaurariam ecclesiae Seguntinae sub eo praetextu vacante, quod Rodericus de Lorenzana miles ordinis S. Iacobi de Spata, illam possidens, prioratum militiae S. Iacobi monasterij regularis S. Marci Legionen. ad triennium in gubernium, sine administrationem concedi solitus, fuisset assecutus: introducto autem coram me in gradu appellationis iudicio, dubitanti, an per assecutionem d. prioratus vacasset thesauraria Segunt. in casu, & ad effectum, de quo agitur: Domini unanimi suffragio concluderunt, nullum inde inductum fuisse vacationis modum: nam cum huiusmodi prioratus non datur in titulum, sed in administrationem ad triennium, cum facultate semel tantum illud prorogandi, non potest dici ullam causatam ex eius assecutione incompatibilitatem, cum receptissima sit conclusio, ne incompatibilitatem, quae non sunt perpetua, nec in titulum perpetui beneficii conferuntur, non faciunt incompatibilitatem, ut est text. in cap. de multa, de prab. ibi: nunquam autem reputamus, aliquem ad hanc constitutionem teneri, nisi perpetuam habeat dignitatem: notant ibi Innoc. num. 6. Ancharan. num. 15. Imola numero 136. Abbas numero 22. & 23. & in cap. 1. de consuetud. lib. 6. Capra, reg. 90. num. 67.

Gambar. de offic. legati lib. 5. tit. an possit legatus vni plura beneficia conferre num. 23. Hoida de incompatibilitate benef. p. 2. cap. 10. num. 13. & 14. in fi. & 1. p. c. 12. n. 52. cui non repugnat cap. cum singula, de praben. lib. 6. ubi post glos. in verb. intelligibilis Domin. n. 9. & post eum Franc. num. 5. voluerunt beneficia regularia, etiam quod non sint perpetua, causare incompatibilitatem, quia ipsi loquuntur de beneficiis regularibus manualibus ad differentiam aliorum beneficiorum regularium, quae non sunt manualia, sed perpetua, prout equidem omnia beneficia regularia electiva, & curata sunt de sui natura perpetua, & simpliciter tanquam talia in titulum perpetui beneficii conferuntur, non adiciendo prouisioni certum, nec determinatum tempus, ideoque ad ea electi, vel prouisi, non possunt ad nutum superiorum remoueri, capit. nullam 18. quest. 2. cap. monasterij. §. priores, de statu Monach. Cassad. decif. 4. numer. 2. & 3. & decif. 52. numero. 9. de praben. quod secus est in beneficiis regularibus, quae sunt ad nutum superiorum amouibilia, & quae hoc respectu per Domin. & Francum dicuntur non perpetua, licet de sui natura sint perpetua, card. in Clem. 2. q. 15. de rescript. Vitali. in Clem. vni. numero nono de supplen. neglig. praetor. Agid. decif. 203. quilibet prioratus. Nam etiam si sint ad nutum amouibilia, tamen quia possunt aptitudine esse perpetua, non mirum si inducant incompatibilitatem: verum quando regularia beneficia, ut inter illa est prioratus, de quo agitur, non conferuntur in titulum beneficii perpetui, sed ad certum tempus, non possunt causare incompatibilitatem, Imola in Clem. & si principalis, numero 22. & ibidem Barba. eodem numer. de rescript. ex quo non sunt beneficia, sed potius temporales administrationes, Vitali. in dict. Clem. vni. numero quarto allegans Hostiensem in d. c. de multa, numero decimo. ubi quaerens qualis debeat esse dignitas sine beneficium in casu, d. cap. respondis debere esse perpetuum. Propterea, quod temporales administrationes non sunt beneficia, neque inducunt incompatibilitatem, Gamb. de officio legati. tit. de potestate legati in referuat. num. 12. in fin. & seq. ut etiam non cadunt sub reg. reservatoria, Cald. conf. 26. de prab. Encas de Falcon. tract. de referuat. 3. quest. principali num. 25. Achilles dec. 2. de referuat. Itaque ad esse beneficii Ecclesiastici requiritur, ut eius titulus sit saltem aptitudine perpetuus, Oldra. conf. 81. Anch. in Clem. per literas. 3. not. de praben. & in cap. beneficium 2. col. de reg. iuris lib. 6. Felinus in cap. in nostra columna. 6. ver. restant multa. de rescript. Ex quo tollitur dictum Calder. conf. 9. de rescript. & ibi Gemin. in annotatio. ad Calder. dum dicunt dari titulum beneficiale, licet non perpetuum, sed ad tempus, quamuis non loquuntur de beneficio manuali quod confertur ad certum tempus, cuius non est facienda mentio, Felinus dicto cap. in nostra numero decimo octauo: Nam in consequentiam, si eius non est facienda mentio, non inducit incompatibilitatem, vel etiam non dicitur beneficium, quod inducat incompatibilitatem, cum de beneficio simplici ad effectum euitande surreptionis sit facienda mentio, quod tamen non causat incompatibilitatem. Non obstat, quod prioratus iste nedom est dignitas simpliciter, sed curata, habens curam iurisdictionalem fori exterioris suspendendi, excommunicandi, absoluenendi, inquirendi, visitandi, capit. dudum el segundo, §. sed cum iure, ubi Abb. numero septimo de elect. quia cum in ista cura temporalis temporalitate determinata, non causat incompatibilitatem, Ioan. Andr. in cap. de offic. deleg. lib. 6. Anchar. in dict. c. de

c. de multa n. 10. Capra d. reg. 90. numer. 67. 12. fallit, Hoieda dict. capit. 13. numero 61 & hoc extra omnem contentiorem, quia prior non habet iurisdictionem iure proprio, sed vice magistri magni, ut probant testes ad 17. interrogatorium, Putius decif. 17. lib. 2. ubi firmat procuratores, & officia, quia alterius vice geruntur, & exercentur, non inducere incompatibilitatem, nec etiam habere fructus aliquos, nec mensam distinctam à conventu, sed solum alimenta, prout prior claustralis, capit. secundo capit. ad monasterium, de regular. & tenetur de illis reddere rationem, gloss. dict. Clementin. vnica, §. præmissa, verb. de mensa. Ultra quod quando probatum esset ipsum esse curatum, in consequentiam veniret, quod esset perpetuus, Casad. decifion. 4. de præben. cum temporalitas repugnet curæ, Oldrad. cons. 22. 7. sub num. 8. curatus enim dicitur pater, qui non datur ad tempus, sed est perpetuus, ex quo naturam ars imitatur, quod eo ipso, quod quis est curatus, sit perpetuus, ut bene hic per informantes, &c.

§. 2.

De incompatibilitate duorum beneficiorum sub eodem tecto.

SVMARIA.

Non solum due dignitates, personatus, seu officia, sed etiam duo canonicatus, seu præbendæ, aut portiones, vel duo simplicia beneficia vniuersalia, siue similia, sub eodem tecto, sunt incompatibilia adeo, ut per affectionem secundi, vacet primum ipso iure, etiam de iure antiquo, num. 182. Nec valet statutum Episcopi in contrarium, num. 183. Nec etiam consuetudo contraria, etiam immemorialis, numero 184. Nec Episcopus potest dispensare, n. 185. & improbat dictum Zerola, n. 186.

Quamuis possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexionem, tamen in eadem Ecclesia, non potest qui habere duas præbendas, etiam si altera sit annexa dignitati, n. 187. Vnde dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit expressum, secundum Rebuffum, numero 188. Nec potest quis sine dispensatione retinere beneficium simplex seu præbendam cuiusdam Ecclesie, cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesie prima, secundum Nauam, numer. 189. & dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, numero 190. Et due præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiam si altera sit annexa, quam dignitas cum parochiali annexa præbenda in Ecclesia cathedrali, secundum Gomezium, numero 191.

Secundum authorem, non est differentia in hoc inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, sed solum est differentia in modo annexionis: nam per annexionem, & unionem Ecclesie parochialis factam præbendæ supprimitur & extinguuntur titulus parochialis, &c. numer. 192. Et sit tunc non intitulatur, quis in parochiali annexa sed in præbenda, num. 193. Et non censetur habere curam, num. 194. & consequen-

ter parochialis possessa vniuersa, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem, numero 195. Et qui habet duo curata, quando vnum venit per annexionem, non dicitur habere duo curata, sed vnum curatum, & aliud simplex, nam curatum annexum simplici assumit naturam simplicis, numero 196. & seq. Vbi adducuntur declarationes S. Congregationis, & idem esset in annexione portiones factæ dignitati accessorie, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnica portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesie non esset triplex, aut in eadem specie duplex, numero 198. At per annexionem præbendæ, nempe canonice, quæ proprie dicitur præbenda, factam dignitatem eiusdem Ecclesie, si videatur fieri accessorie, non solet extinguuntur, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vni duo beneficia obtinentur, & ideo non possunt due præbendæ, simul teneri in eadem Ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, ut in Clem. fin. de præben. & 6. num. 199.

Ista Clementina intelligitur de præbendis canonicalibus, seu quasi, n. 200. Et præbenda quasi canonice est, quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, ut canonicus, licet non sit canonicus, n. 201. Et intelligitur de præbendis spiritualibus, & titulus beneficalibus, secus vero de præbendis, seu portionibus temporalibus, quæ non inducunt incompatibilitatem, n. 202.

Quando aliqua dignitas habet duas præbendas, seu portiones, neutra illarum est proprie præbenda canonice, nec censetur duplex titulus beneficalis, sed tantum vnus, nempe ipsius dignitatis cum duplici redditu, præbendæ, seu portione temporali, num. 203. Nisi aliunde constet aliquam illarum esse vere canonicalem, seu quasi, &c. num. 204. Quod tamen constare non dicitur ex eo solo, quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, seu sit de Capitulo, numero 205. Nam licet de iure communi id competat solis canonicis, & rationi canonice, num. 206. Tamen de iure speciali potest alius competere, & ratione dignitatis, a num. 207. ubi adducuntur resolutiones Rota.

Quamuis ex eo solo, quod habeant vocem in Capitulo, etiam in omnibus, non sequitur eos esse de Capitulo, nu. 210. Et dignitas habens de consuetudine, vel privilegio vocem in Capitulo, si assequatur canonicatui, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habet consuetudo, nu. 211. Quod quoad vocem non seruatur, in Ecclesia Abbatum, numero 212. Et ita in Ecclesia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & thesaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in Capitulo solent simul obtinere aliam præbendam canonicalem, seu portionem, non obstante impetratione, & contradictione facta, &c. a n. 213.

Tenetur contra Rebuffum supra, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto, poterit illa obtinere, etiam si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, n. 216. Et contra Nauam supra, quod non impeditur retentio beneficii simplicis cuiusdam Ecclesie cum Rectoria alterius, propter annexionem factam Rectoria de alio beneficio simplici Ecclesie primæ, n. 217.

Sententia eorum solum procederet, quando unio facta esset æque principaliter, vel ad tempus, seu vitam obtinentis tantum n. 218. Nam unio ad vitam inducit incompatibilitatem, saltem hodie ex Concilio Trid. Quamvis antea secus esset, sicut in commendata ad vitam

n. 219. Et sic habens in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, cui pro eius dote portio d. Ecclesia est unita, non potest iam obtinere aliam portionem, seu prebendam eiusdem Ecclesie, nec in ea coadiutor deputari, sine speciali dispensatione Apostolica, qua tamen vix conceditur, n. 220.

Dua capellania sub eodem tecto sunt incompatibiles, tanquam beneficia uniformia, & non possunt simul teneri absque dispensatione Papa, sed per assecutionem secundam, prima vacat, n. 221. Et tenet Rota in decisionibus positis, n. 222.

Secundum Navar. & alios dua capellania, seu altaria sub eodem tecto, non sunt beneficia uniformia ad effectum incompatibilitatis, nisi sint instituta ad unum finem, & ad eadem munera, & unam Congregationem, secus si ad diversa, & separata munera, n. 225. Quod videtur servari in aliquibus partibus Hispanie, n. 226. Sed contrarium tenent reliqui supra, & Rota in decisionibus adductis, n. 227. Et si tamen, quod sint beneficia uniformia, consuetudo in contrarium non erit habenda in consideratione, nec dispensatio Nuntij, sicut nec Episcopi, num. 228. Sed cum non sit ius clarum esse beneficia uniformia, sed in eo sint opiniones, consuetudo tenendi in eadem Ecclesia duas capellanas huiusmodi, sine dispensatione, aut cum dispensatione Ordinarii, seu Nuntij, videtur tolerabilis, etiam post Concilium, ubi illud quoad hoc non sit receptum, numero 229.

An duo beneficia difformia, & dissimilia sub eodem tecto sint incompatibilia, ut dignitas, & canonicatus, curatum, & simplex, canonicatus, & capellania, & c. n. 230. Prima sententia, esse incompatibilia, ita tamen, ut non vacet ipso iure unum per assecutionem alterius, & ex consuetudine, seu statuto, aut dispensatione Episcopi possint retineri, n. 231. & n. 232. adducuntur resolutiones Rotae, & obiectiones, quod si de iure sunt incompatibilia, non potest statui contrarium per statutum, responderi potest stando in ista sententia, quod non est ius clarum, & c. n. 233. Contraria sententia, quod sint incompatibilia de iure, nisi alias sint sibi repugnantia ratione residentie, seu servitij, num. 235. Pro qua allegantur iura, num. 236. Et videtur verior de iure, num. 237.

Quicquid sit de hoc in eadem Ecclesia, nullo modo potest quis esse triplex absque Papa dispensatione, nec valeat consuetudo, vel statutum in contrarium contra Botium, n. 238. Et reprobat consilium Navar. docetis posse teneri duas capellanas cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine, si dignitas non est sufficiens, n. 240. Et alia doctrina Cerola, num. 241. Nec poterit Nuncius, seu Legatus in hoc dispensare, nisi habere specialem facultatem, n. 242.

S. Congregatio Concilij approbavit primam sententiam, quod duo beneficia difformia sub eodem tecto sint incompatibilia, ut in declarationibus positis, n. 243. Et sic consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius ex Concilio, nu. 244. Potest tamen ex consuetudine teneri dignitas cum canonicatu in eadem ecclesia, cui non est per concilium derogatum, ex eadem S. Congreg. ut in declarationibus positis, n. 245. Nec huiusmodi consuetudo est periculosa, sed rationabilis contra Hoiedam, n. 248.

Ista consuetudo non procedet in canonico penitentiario, ut in declaratione S. Congregationis posita, num. 249. Habet enim officium penitentiarii, & insuper canonicatum tali officio annexum, numero 250. Nec refert, quod officium penitentiarii de per se non habet fructus, quia sufficit, quod eos habeat ratione adiuncti

canonicatus, num. 251. Aliquando tamen ex gratia, & dispensatione Apostolica obtinet simul dignitatem, numero 252. Et ista ratio considerata in penitentiario, non militat in canonico lectione, nec in canonico doctorali, aut magistrali, in quibus solum consideratur canonicatus, & prebenda cum tali onere, & c. numero 253.

Supradictis videtur conformis stylus curiae, qui facit ius, adductus, n. 254.

An sicut consuetudini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem ecclesia non est derogatum per Concilium, ita etiam non sit derogatum consuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, & videbatur similiter dicendum non esse illi derogatum, n. 255. Sed contrarium censuit S. Congregatio, & ponitur ratio differentie, n. 256. Sed ubi concilium non sit quoad hoc receptum videtur posse adhuc servari dicta consuetudo, qua tamen non videtur certo stare in Episcopatu Abul. n. 257.

Quando beneficia dicantur sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, an si unum sit in Ecclesia, & aliud in capella, clauistro, aut coemeterio, vel ambitu eiusdem Ecclesie censentur esse sub eodem tecto, & in eadem Ecclesia, n. 258. Resolvitur, quod beneficium situm in capella, clauistro, coemeterio, seu ambitu contiguis Ecclesie, seu censentur esse in eadem ecclesia, si vero non essent ecclesia contigua, sed extra septa illius, beneficium ibi situm non censetur esse in Ecclesia principalis, n. 259.

Nunc operæ pretium erit aliqua tractare circa incompatibilitatem duorum beneficiorum sub eodem tecto. In quo certum est, non solum duas dignitates, personatus, seu officia, sed etiam duos canonicatus, seu prebendas, aut portiones, vel duo simplicia beneficia uniformia, siue similia sub eodem tecto, id est, in eadem Ecclesia esse incompatibilia, adeo ut per assecutionem secundi vacet primum ipso iure, etiam de iure antiquo, tex. in d. cap. de multis, de preben. ibi: Addentes, ut in eadem ecclesia, & c. cap. literas, de concess. preben. c. i. de consuetud. in 6. ubi DD. Clem. fin. de preben. & ibi glof. & DD. Card. in Clem. gratia, num. 5. de rescrip. Imola in d. c. de multis, sub nu. 5. Staphil. de literis gratia, 2. forma expectatarum, num. 5. & 6. Gomezus de expectat. num. 44. Rebuffi in concord. tit. de mand. Apostolicis. §. i. verb. ita tamen, Probus ad Monach. in d. c. i. de consuetud. in 6. sub nu. 6. Lamber. de iure patron. 1. part. 2. lib. quast. 7. artic. 15. Gregor. Lopez in l. 3. tit. 16. par. 1. verb. otro en otra Iglesia, dicens procedere, etiam si sint talia, quae non requirant residentiam in conformibus titulis. Duennas reg. 71. numero 5. Ferret. consil. 255. numero 4. Navarr. consil. 16. 18. & 22. numero 1. & consil. 24. numer. 2. de preben. Hojeda qui plures refert de incompatibilitate, cap. 20. Quintanaduennas lib. 4. Ecclesiasticum, numero 120. & Flam. Parif. de resignat. beneficior. lib. 3. quast. 1. a numero 121. Et novissime Vuamelius consil. 235. Prosper de Augustino ad summam bullarum, verb. beneficiorum resignatio 9. causa. Azor 2. parte, libro sexto, c. undecimo, quastion. 1. & 3. & cap. decimo tertio quastio. 6. & lib. 7. cap. 16. 7. 10. Tufch. conclus. 64. & 66. litera B.

Quod adeo verum est, ut non valeat statutum Episcopi in contrarium, Bort. de synodo 3. part. art. 1. num. 88.

Nec etiam consuetudo contraria etiam immemoria-

moralis d. cap. literas, & ibi gloss. Abb. numer. 2. & DD. idem Abb. in rep. cap. exurpanda. §. qui vero de praben. n. 41. Domin. d. c. 1. n. 12. & ibi Probus sub d. n. 6. Gomezius, Rebuff. Lamber. & Duennas ubi proxime, Caputaquen. dec. 356. n. 4. & §. p. 2. Hojeda d. c. 20. n. 3. & Flam. Parif. d. g. 1. n. 12. q. qui dicunt communem, & Azor d. g. 1.

185 Nec Episcopus tunc potest dispensare gloss. vlt. in d. Clem. si. Abb. in d. c. lueras numer. 3. & 6. & in d. rep. §. qui vero, numero 41. & in cap. cum iam dudum, de praben. numero 9. Domin. numero 12. & Franc. 7. in d. cap. 1. & Probus sub d. numero 6. Selua de benef. 4. p. q. 7. casu 171. & vltim. Gomez. Rebuff. & Lamber. supra, Hojeda qui alios citat d. c. 20. num. 2. & c. 12. numer. 13. Quintanaduennas d. lib. 4. n. 131. Flam. Parif. d. g. 1. n. 123. Azor. d. 2. p. lib. 3. c. 50. q. 6. & lib. 6. c. 11. q. 4. & cap. 12. q. 6.

186 Et tunc cauendum est à Cerola in praxi Episcopali 1. p. verb. beneficia. §. 7. 6. conclus. qui ait, quod hodie per Decretum Concilij sess. 24. c. 17. de refor. potest quis habere duo beneficia conformia sub eodem tecto, modo sint simplicia, & non requirentia personalem residentiam, & non sufficientia, quæ doctrina est falsa, & absque fundamento, nam Concilium ibi nihil innouat, seu disponit circa hoc. Quamuis nouissime referat, & videatur sequi Perez de Lara de annuvers. & capel. lib. 2. c. 7. n. 13.

187 Et quamuis tunc possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexionem, vt in c. super eo, de praben. in 6. tamen in eadem Ecclesia non potest quis habere duas præbendas, etiam si altera sit annexa dignitati, vt in d. cap. literas, ubi Abb. numer. 2. & alij, & tex. in d. Clem. si. & ibi glo. vlt. & Cardin. 4. oppositio, & alij DD. & Domin. in d. c. 1. n. 12. dicens, quod quis non potest esse triplex in eadem Ecclesia, nec iure annexionis, & ibi Francus numer. 7. & Hojeda d. cap. 10. num. 1. & Prosper de Augustino supra.

188 Vnde tunc Rebuff. in praxi ut. de dispensatione ratione aratis, verb. etiam si sub eodem tecto, vers. quoniam si fuerit, docet, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit expressum d. Clem. si.

189 & tunc Nauarr. conf. 23. de praben. consuluit non posse quem sine dispensatione retinere beneficium simplex, seu præbendam cuiusdam Ecclesie cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesie primo dictæ.

190 Vnde tunc dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, Abb. in d. c. literas, sub num. 2. Francus sub num. 7. circa si. & alij in d. c. 1. & ibi Probus sub num. 6. & dicitur in Toletana capellanæ de Barajas 15. Febr. 1591. coram Do. Pamphilio infra adducta.

191 Et tunc Gomezius de expectat. numer. 45. dicit, quod duæ præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiam si altera earum sit annexa, quam sit dignitas cum Ecclesia parochiali, quæ est annexa præbendæ in Ecclesia cathedrali, vt probatur in cap. super eo, de praben. libro 6. licet aliquando disputando publice sustinuit contrarium, tam Romæ, quam Patavij, &c.

192 Ego tunc contra Dd. animaduerto, non esse in hoc differentiam inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, sed solum esse differentiam in modo annexionis, nam per annexionem, & vnionem Eccle-

sie parochialis factam præbendæ cum fiat accessoria, supprimitur, & extinguitur titulus parochialis, & perdit nomen beneficii, ita vt amplius beneficiū dici non possit, sed prædium præbendæ, vt dicitur infra seq. par. c. 2. n. 12.

Et sic tunc non intitlatur quis in parochiali annexa, sed in præbendâ, seu beneficio principali Abb. in d. §. qui vero in lectura in fin. Franc. in c. 1. n. 7. de filiis presbyter. in 6.

Et non tunc censetur habere curam, Felin. in cap. in nostra de rescrip. cor. 10. Decius in cap. ad aures, eod. tit. num. 13. Sarnen. in regul. de idiomate, questio. 11. Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 201. n. 67. Nauarr. consil. 14. n. 4. de rebus Ecclesie, & Quintanaduennas d. lib. 4. n. 70.

Et tunc consequenter parochialis Ecclesia possessa vt vnita, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem, Rota decisio. 786. numero 3. part. 1. diuersorum, & Quintanaduennas supra, & Mandosius ad Lapum alleg. 35. addit. vltim. dicens, quod annexum non facit incompatible, Gonzalez gloss. 5. §. 7. numero 21.

Et qui tunc habet duo curata, quando vnum venit per annexionem, non dicitur habere duo beneficia curata, seu duas Ecclesias curatas, Abb. ubi proxime, sed vnum curatum, & aliud simplex, nam beneficium curatum annexum beneficio simplici assumit naturam simplicis, cui est vnitum, probus ad Monach. in dist. cap. super eo, a numero 2. Rebuff. in in praxi titul. de non promotis, numero 31. Capra regul. 90. numero 65. Hojeda cap. 13. num. 50. & Aluarus Valasco consultatione 14. n. 1. par. 1. Lessius de iust. & iur. lib. 2. c. 34. num. 148. & Azor 2. par. lib. 6. c. 28. q. 20. in fin.

Et tunc censuit S. Congregatio Concilij, vt apparet ex declarationibus sequentibus, Prima, beneficia, etiam curata aliis beneficiis annexa transeunt in simplicium naturam, dummodo accessorie sint vnita, & illorum per vicarium ab ordinario positum exerceatur cura. Secunda, Congregatio Concilij censuit parochialem perpetuo vnitam beneficio simplici desinere esse parochialem, & assumere naturam simplicis, dummodo vnio sit facta accessorie, & cura per vicarium temporalem non exerceatur. Et vide dicta supra 5. par. cap. 3. n. 122.

Et idem tunc esset in annexione portionis factæ dignitati accessorie, vt in terminis decisionis Bergen. feruitij, supra adductæ 3. p. cap. 1. num. 510. nam per eam extinguitur, & supprimitur nomen, & titulus portionis, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnita portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesie, non esset triplex, aut in eadem specie, seu genere beneficii duplex, &c.

At vero per tunc annexionem præbendæ, nempe canonialis, quæ proprie dicitur præbendâ, factam dignitati eiusdem Ecclesie, etsi videatur fieri accessoria, non solet extingui, & supprimi titulus, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vt duo beneficia obtinentur. Quamuis contrarium velit Nauarr. d. conf. 14. num. 4. de rebus Ecclesie, vt dicitur infra par. sequen. cap. 2. a num. 57. ubi vide, & ideo non possunt duæ præbendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, seu officio, vt in dist. Clem. fin. de praben. & in declaratione S. Congregationis super pœnitentiaria infra adducta, numero 249.

Quæ tunc Clementina intelligitur de præbendis ca-

nonicalibus, seu quasi canonicalibus, vt per Bonifacium *ibi*, n. 42. 3. & 46. & Rotam in vna Lucana beneficiorum 22. Febr. 1580. coram D. Seraphino, quæ habetur 1. par. diuersorum dec. 684.

201 Et præbenda quasi canonicalis est, quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, vt canonici, licet nō sit canonicus, vt in specie c. cum in Ecclesia, de præb. in 6. Bonif. ubi proxime, præsertim n. 46.

202 Et rursus intelligitur de præbendis spiritualibus, & titulis beneficalibus, de quibus in decis. Rotæ 6. de consuetud. in nouis: secus vero de præbendis, seu portionibus temporalibus, quæ cum non sint tituli beneficales, non inducant incompatibilitatem, vt per Roma. consil. 328. præsertim, ex numero octauo, Caputaquen. d. decisione 356. parte 2. & Bonifacium dict. numero 43. qui ait, quod in pluribus locis dignitatem principalem obtinens habet duas præbendas, vel duplicem portionem canonicaalem, nam vna illarum proprie non est canonicalis, & habetur solum pro quodam iure, & beneficio temporali, ex quo differt à præbenda, quæ est ius spirituale.

203 Imo amplius dico, quod quando aliqua dignitas habet duas præbendas, seu portiones, neutra illarum est proprie præbenda canonicalis, nec censetur duplex titulus beneficalis, sed tantum vnus, nempe ipsius dignitatis, cum duplici reddito, præbenda, seu portio temporalis.

204 Nisi aliunde constet aliquam illarum esse vere canonicaalem, seu quasi, vt quia habens talem dignitatem habeatur pro canonico, & inter eos numeretur, vel ex canonicatum, & præbendarum numero, aut ex distributione missarum, tanquam canonico, &c. vt in d. decis. 684.

205 Quod tamen constare, non dicitur ex eo solo (quauis aliquod adminiculum faciat, vt in dicta decisione 684. numer. 2.) quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, & etiam si sit de Capitulo.

206 Nam licet de iure communi id competat solis canonicis, & ratione canonice Compostellanus in cap. 1. de elect. Abb. in cap. auditis, num. 3. & in cap. rescriptum, num. 4. eodem titulo, & in cap. cum olim, numero 8. de re iudicata, & Felin. ibi num. 4. & in cap. cum M. num. 18. & ibi Ripa numero 186. de constitutionib. Decius in cap. eam re. 2. not. numer. 24. de rescriptis, & in cap. relatum, de præb. num. 5. Paulinus de offic. & potest. Capituli, sede vacante præludio 5. numero 4. Pet. de baifio in directorio elect. 1. par. c. 2. numer. 2. & 3. Cechus de republica Ecclesiastica c. 24. de canonicis, &c. num. 4. vers. 7. Azor 2. par. libro 3. c. 10. g. 1. & c. 11. g. 18. Rota in d. decis. 684. n. 2. & 4. n. 5. & 6. ead. 1. p. diuersorum & decis. 4. n. 5. par. 2. Cefar de Grassis decis. 131. num. 6. Rota in Calagurritana fructuum 1. Iun. 1583. coram D. Bubalo, de qua 3. par. cap. 2. numero 377. & in Abulen. iurisdictionis contra portionarios 6. Febr. & 17. April. 1589. coram D. Pamphilio, & in Corduben. iurisdictionis 17. Iun. 1596. coram D. Orano, & declaratio S. Congregationis Concilij supra adducta 5. par. capit. septimo, numero vigesimo tertio.

207 Tamen t de iure speciali, vt de consuetudine, vel priuilegio potest aliis competere, & ratione dignitatis, Abb. Felin. Ripa, Decius, & Baifius, & alij supra, Ferretus cons. 204. numero 15. & Rota decis. 713. numero 5. par. 1. diuersorum. & in dict. Corduben. iurisdictione 7. Februar. & 17. Martij 1597. coram eo-

dem D. Orano.

Vbi tandem fuit resolutum, Portionarios Ecclesie Corduben. esse de capitulo ex statuto, consuetudine, & concordia confirmata faciente eos de Capitulo, & personas capitulares constituentes capitulum, licet in aliquibus non habeant vocem, vt in electione, sine admissione prælati, & aliis, & sic corrigendos esse cum adiunctis, iuxta formam Concilij sess. 25. de reform. cap. 6. &c.

Et in causa Calagurritana iurisdictionis 10. Decemb. 1599. coram D. Iusto, in qua fuit resolutum, Dignitates, & portionarios esse de Capitulo, quod & alia Rota resoluta in alia Calagurritana iuris volandi 27. Febr. 1599. coram D. Orano, & in hac eadem causa coram D. Corduba 25. Maij 1598. nam etsi de iure communis persone existentes in Ecclesia extra numerum canonicorum, non dicuntur esse de Capitulo, Roma. consil. 332. num. 10. Abb. cap. auditis num. 3. de elect. cum aliis allegatis, quia soli canonici faciunt Capitulum, & vnus corpus cum Episcopo, cap. quanto, cap. nouit, de his, quæ fiunt à prælatis, tamen dicit Abb. & alij d. quod statuto, & consuetudine induci potest dignitates, & alios in Ecclesia esse posse de Capitulo, & omisso statuto, seu sententia arbitraria de anno 1235. domini fundarunt se in obseruantia, cuius pro dignitatibus, & portionariis dantur actus multiplices, & antiquissimi, qui non possunt conuenire personis non existentibus de Capitulo, & ex quibus inducta est consuetudo, vt sint de Capitulo, & inter alios actus præcipue consideratum fuit, quod interuenerunt in statutis condendis cū aliis canonicis, qui est actus proprius Capituli Ecclesie, Abb. in c. cum oēs, n. 4. de constit. & Rota coram D. Corduba in Illerden. statuti 3. Decemb. 1593. & 19. Martij 1597. Secundo interuenerunt in Capitulo congregato super expeditis negotiis, & administratione iurisdictionis Ecclesie sede vacante. Tercio interuenerunt capitulariter congregati in traditione possessionis Ecclesie Episcopo, & aliis præbendis, qui actus spectant ad capitulares, Cassad. dec. 8. de causa poss. Putens 20. libro 2. & licet omnes actus non probarentur successiue, & continuati, & in aliquibus non constaret dignitates, & portionarios interuuisse, nihilominus non consequeretur, non esse de Capitulo, quia ad istum effectum esset necessaria quasi possessio negatiua cum contradictione, & acquiescentia, quam D. Episcopus non probauit, &c. Et dicta 25. Maij 1598. coram D. Corduba fuit resolutum, Pendente lite, an illi sint de Capitulo, vel non, non debere interim ab Episcopo turbari in possessione, in qua sunt. Et tradit post hæc Gonzalez gloss. 45. a numero 43.

Quamuis tamen ex solo, quod habeant vocem in capitulo etiam in omnibus, nō sequitur eos esse de Capitulo, vt S. Cong. concilij censuit circa d. cap. 6. & resoluta Rota in Abul. iurisdictionis, & in d. Corduben. 17. Iun. 1596.

Et ita t dignitas habens de consuetudine, vel priuilegio vocem in cap. si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habeat consuetudo, vt post Ioan. Andr. tradit Card. n. 4. Abb. ex n. 2. & Felin. n. 1. & 2. in d. cap. cum olim, de re iudic. Francus in d. cap. cum Ecclesia, de præb. in 6. sub n. 4. Couarr. lib. 3. variar. c. 13. n. 6. & Hoieda de incompatibilitate, cap. 12. n. 15. & 16. dicentes communem, Azor 2. p. libro 3. c. 11. g. 19.

Quod tamen quoad vocem non seruatur in hac Ecclesia Abulen. in qua dignitates ex consuetudine sunt de Cap. & tamen si simul obtinent canonicatū, prout con-

prout consueverunt, non habent, nisi vnam vocem, quamuis habeant duas distributiones.

213 Et ita reuocando ad nostrum propositum, in Ecclesia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & thesaurarius, qui habent duas prebendas, & vocem in Capitulo, solent simul obtinere aliam prebendam canonica, seu portionem.

214 Et nunc T modernus decanus Palentinus obtinuit simul canonicatum, non obstantes, quod quidam curialis in eo tempore impetrauerat illius decanatum, tanquam vacantem per assecutionem canonicatus, iuxta d. *Clemen. fin. de preben.* nam dicta impetratio, antequam ad registrum perueniret, fuit contradicta, & impedita pro parte decani allegando dictum decanatum, quamuis habeat duas prebendas, non tamen habere annexam prebendam canonica, iuxta dicta.

215 Et similiter T modernus decanus Seguntinus obtinuit simul cum decanatu portionem, quamuis tempore provisionis portionis pro parte Capituli fuit facta contradictio in dataria allegando, quod d. decanatus habet duas prebendas annexas, &c. in qua causa D. Iustus Rotæ auditor, cui fuit commissæ, extra Rotam dedit votum D. datario in fauorem decani ex dictis.

216 Vnde in casu Rebus. *ubi supra, d. tit. de dispensatione ratione atatis, verb. etiam si sub eodem testamento si fuerit*, tenendum est contra ipsum, quod dispensatus ad duo sub eodem testamento poterit illa obtinere, etiam si alteri sit annexa capellania vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, quamvis hoc in dispensatione non fuerit expressum, nam beneficium illud unitum non habetur in consideratione, cum per unionem de illo factam accessorie sit suppressum, & extinctum, & sic ille non dicitur obtinere, nisi duo beneficia, ad quæ erat dispensatus iuxta dicta.

217 Vnde etiam in terminis d. *conf. Naua. 23. de preben.* tenendum est contra ipsum non impediri retentionem beneficij simplicis cuiusdam Ecclesiæ cum rectoria alteri propter annexionem factam dictæ rectoriæ de alio beneficio simplici Ecclesiæ primo dictæ, cum per illam factam accessorie extinctum sit, & suppressum nomen, & titulus talis beneficij simplicis annexi, & confusum sub dicta rectoria, cuius fit quasi prebendum, & sic sola rectoria est in consideratione iuxta dicta.

218 Et sententia T Rebuffi, & Nauarri solum procederet, quando unio facta esset æque principaliter, vel ad tempus, seu vitam obtinentis tantum, iuxta dicta d. *c. 2. seq. part. an. 37.*

219 Nam unio ad vitam inducit incompatibilitatem saltem hodie, ex Concilio Tridentino d. *cap. 4. sess. 7. ibi. Siue per vitam unionis ad vitam, & sess. 24. cap. 17. de reform. §. illi vero, ibi. Ac unionibus ad vitam, & ita legitur Mand. de signatura gratia, tit. de unio. vers. contra uniones, dicens contra uniones ad vitam habes nouissime Concilium Tridentinum, sess. 7. de reform. cap. 4. & sess. 24. de reform. cap. 17. vers. illi vero, & tenet Quinraduen. libro 1. Ecclesiasticum. capit. 4. numero 12. & cap. 7. numero 6. & precipue libro 4. numero 46. 8. tempore. Quamuis antea secus esset (sicut in commendam ad vitam, de qua supra 4. par. cap. 4. a numero 35.) ad decisionem Mohedani 2. de preben. & Putei 246. libro 1. Domin. conf. 38. numero 11. gloss. regul. 11. Cancell. vers. unum tamen, Cassad. decis. 33. numero 5. super regulis, & 2. de unio. numero 8. & 3. de indic. numero 3. Mandos. regul. 19. quæstion. 10. numero 5. & Flamin. Paris. de resignat. benef. libro 12. quæst. 3. numero 49. González gl. 5. §. 7. numero 2. Tom.*

145.

Vnde infertur Thabentem in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, & institutam, cui pro eius dote portio d. Ecclesiæ est unita, annexa, & incorporata, ut in hac Ecclesia Abulen. Archidiaconus de Oropefa, non posse iam obtinere aliam portionem, seu prebendam eiusdem Ecclesiæ, nec in ea coadiutorem deputari, sine speciali dispensatione Apostolica, quæ tamen vix conceditur, & fuit denegata tempore Clementis Octauæ, quamuis contrarium in facti contingentia tenuerint aliqui aduocati, & iuristi Hispani, qui non sciunt, neque callent materias beneficiales, & res Curia Romanæ, sed omnia fere semper male, perperam, & preposere intelligunt.

Ex supradicta T autem resolutione infertur, duas capellanas sub eodem testamento esse incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non posse simul teneri absque dispensatione Papæ, sed per assecutionem secundæ primam vacare, Domin. numero 14. & Francus. num. 8. in d. cap. 1. de consuetudin. in 6. ubi tradunt duo altaria in eadem Ecclesia, quæ dantur in titulum, non posse teneri sine dispensatione Papæ, ex illo tex. quem habere locum, & procedere etiam in beneficiis simplicibus, tenuit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 21. Octobr. 1560. coram D. Croperio, idem tenent Rebus. in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. 1. verb. ita tamen, Syluest. in summ. verb. beneficium 4. num. 11. & Armilla eodem verb. n. 46. & sequitur Fuscus de visitatione libro 2. cap. 11. n. 9. qui ait non posse quem habere duas capellanas in eadem Ecclesia, nec duo altaria in titulum, nec etiam Episcopum dispensate posse, ex d. cap. 1. & in eis procedere Concilium Tridentinum d. sess. 7. de reform. capit. 4.

Et fuit resolutum in causa Toletana capellaniæ de Baraias 3. Martij 1589. & 4. Iunij 1590. coram D. Mantica, & 15. Febr. 1591. coram D. Pamphilio, ut in decisionibus seqq.

3. Martij 1589. coram domino Mantica.

Apud me fuit questum, an gratia si neutri D. Hippolyti sit iustificata, decusum fuit illam fuisse iustificatam, & nunc viroque informant, idem conclusum fuit, hoc tamen reservato, ut particulariter videatur, an hæc capellania a Francisco de Henao fuerit primo, vel secundo loco obtenta, quia si secundo loco est obtenta, non vacat, sed prima, cap. de multa, de preben. cum concordant. Alia vero, quæ obiciuntur, fuerunt resoluta. Et primo non obstat, quod obicitur non consistere de lite, sine qua gratia, si neutri non potest consistere, in reg. de annali, quæstione 28. numero 3. vers. præterea, nullamque litem fuisse probetur, quia tempore date non erant litteræ expeditæ, ex regula, quod commissiones causarum, cuius sane fuit derogatum cum illa clausula, dummodo litteræ expendantur intra terminum ad articulandum, & interim non est vera lis, Staphil. de literis gratiæ super signatura parte 2. titulo de clausula, si neutri, in literis supposita numero 2. Rebus. in praxi de rescrip. si neutri, numero 12. cum seq. quia a Dominis fuit responsum, non probari, quod tempore quo gratia si neutri fuit concessa, litteræ non fuerint expeditæ, imo cum illa sint in actis expeditæ, legitimo tempore præsumuntur expeditæ, Cassad. decis. 4. numero 2. in fin. cum seq. super regula. Ad obedi. decis. 141. ex hoc tollitur etiam quod dicitur ius patronatus fuisse derogatum cum clausula, quatenus sit vera lis, quia cum litteræ

DD 2

intelligentur expedita, apparet fuisse veram litem, quae etiam calumniosa dici non potest, ex eo quod diuersus valor fuerit expressus, quia hoc facile potuit contingere per errorem, qui in dubio magis praesumitur, quam doctus, l. quoties, §. i. ff. de probatio. cum concordan. & ob id secunda gratia si neutri fuit impetrata. Nec etiam obstat, quod lis dicatur extincta per regulam, de annali, quae quandocunque potest opponi, & habet oculos retro, Cassad. decif. 12. numero 4. & 5. super reg. Sarnen. de annali, quaestio. 5. quia regula fuit, quoad omnes eius partes derogatum, & cum prima gratia fuerit nulla ob non expressionem veri valoris, & sic aliter, quam ex regula, illa non habet locum in hac gratia si neutri, Sarnen. reg. de annali, quaestio. 28. numero 4. vtriusc. ut tamen ista conclusio, & fuit decisa in causa Brixien. parochialis coram R.P.D. Bubalo 22. Iunij 1587. Neque etiam refragatur, quod secundo loco obicitur, non constare de vacatione, quia agitur de capellanis simplicibus, quarum una per affectionem alterius non vacat ipso iure, sed per optionem, quae datur, Joann. Andr. in cap. 1. glossa penultim. de consuetud. libro 6. Abb. in cap. referente, numero 3. de praebend. quia diuersa sententia magis probatur Innocen. & Hostien. in cap. ex tua, de clericis non residen. & sequitur Henric. Boie. in cap. de multa sub numero 6. item non credo verum de praebend. & Antonius de Butrio in cap. praeterea, numero 9. in fin. de praebend. dicit, quod hac opinio seruatur in Curia, quam etiam communem facitur Abbas in cap. referente, numero 3. eodem tit. quae multo etiam facilius est recipienda in beneficio conformibus in eadem Ecclesia, ut in casu proposito, quia sine dispensatione Sedis Apostolica, non possunt obtineri, Imola in cap. de multa, sub numero 3. vers. sed super duabus, de praebend. & fuit decisa in causa Barchinonen. Archidiaconatus coram R.P.D. Gropio 21. Octobr. 1560. Longe minus officit, quod tertio loco obicitur a fundatore fuisse dispositum, ut praesentatus possit vtrunque capellaniam retinere iuxta Feder. de Senis consil. 120. quia hoc in fundacione non fuit expressum, sed postea longe ex intervallo, & ideo patronus contra iuris dispositionem nouam legem beneficio non potuit imponere, Imola post glossam in cap. cum dilectus, numero 21. Abb. numero 5. de consuetud. Felin. in cap. significauit numero 3. de testib. Neque obstat, quod Franciscus de Henao esset triennalis, & ideo prima capellania non possit vacare per affectionem alterius, cum possit allegare dispensationem, & quemlibet meliorem titulum de mundo, ut vulgo dici consuevit, quia fuit responsum eum non esse triennalem pacificum possessorem, quoniam litem habuit cum Ferdin. Solter. ut ex actis constat & deducitur per informantes: atque his resolutis, restat solum videre, an capellania, de qua est controuersia, fuerit primo, vel secundo loco obiecta.

In eadem t. coram eodem 4. Iunij 1590.

Dubitauit, an per affectionem capellaniae de Pennalosa facta a D. Francisco de Henao anno 1583, censeatur vacare capellania de Baraias, quam ipse prius obtinuit 1579. & causa saepius proposta diuersa fuerunt sententiae dominorum. Sed tandem conclusum fuit eam vacasse, quia idem D. Franciscus postea de facto affectus fuit a capellania de Pennalosa, & qui se scienter in aliquo beneficio intrudit, ipso iure priuatur eo, quod prius obtinebat, cap. eum qui de praebend. lib. 6. nam vitiosa possessio posterioris beneficii facit vacare priorag. in Clem. si plures in verb. vacare in fin. de praebend.

Rota deci. 3. eodem tit. in nouis. Quod domini dicebant esse intelligendum, non solum de beneficiis cum cura, sed etiam sine cura, dummodo sint incompatibilia, ut sentit Archidia. in d. c. eum qui, n. 2. Gemm. n. 7. vers. an autem, & Francus n. 1. & alij, & ideo habet etiam locum in duabus capellanis existentibus in eadem Ecclesia, quae cum sint beneficia uniformia, non possunt absque dispensatione sub eodem rectore retineri, cap. 1. de consuetud. lib. 6. c. literas, de conc. praebend. Abbas in cap. extirpandae §. qui vero in 2. lectura num. 41. de praebend. imo maior videtur incompatibilitas duarum praebendarum in eadem Ecclesia, quam duorum curatorum, ut tradit Card. Zau. in Clement. si iuxta 4. opposit. de praebend. Neque dicitur c. eum qui, debet intelligi de eo tantum, qui occupat beneficium, ut videtur sentire Cassador. decif. 6. nu. 6. de causa posses. quia ille textus loquitur alternatiue de eo, qui beneficium vi occupat, seu se scienter intrudit in eo intrusus: & ideo sufficit alteram partem esse veram, l. si heredi plures. ff. de cond. instit. l. si quis ita stipulatus, de verbor. obligat. reg. in alternatiuis in 6. & ita videntur sentire Dd. in d. c. eum qui, & Bonif. de Vital. in Clem. gratia nu. 12. de rescrip. itaque sufficit, dictum Franciscum se scienter intrusisse in dicta capellania intrusus, etiam si per vim eam non occupauerit, ut sit locus vacationi alterius. Neque dici potest, dictum Franciscum ignoranter possessionem dictae capellaniae de Pennalosa acceperit, & consequenter cessare poenam dicti cap. eum qui, ut explicat gloss. ibidem, verb. scienter. per cap. si beneficia, eodem tit. quia gloss. aperte loquitur de ignorantia facti, & aliud dicit de ignorantia iuris, quae non excusat, cap. ignorantia de reg. iur. in 6. & ita intelligit etiam Gemm. consil. 78. col. 1. in fine, vers. nec obstat si dicitur, & Prob. in addit. ad Monach. in d. cap. eum qui, n. 3. vers. ex premissis, & Vital. in d. Clem. gratia, num. 13. In proposito autem Franciscus scire potuit, aut ignorare non debuit, vacare capellaniam de Pennalosa, quia hoc a iure statutum est, dict. cap. eum qui, paria enim sunt scire, & scire debere, l. si Titius, ff. de fideiussor. l. quod te mihi. ff. si cert. petatur, l. si duo, de acquirend. heredit. Angel. consil. 160. circa finem, Tiracuell. de retract. lign. §. duodecimo, gloss. vndecima, numero nono. nam stultus non debet esse melioris conditionis quam peritus, l. Seruius, ff. quod vi aut clam. Et haec ratio expressa est in dict. cap. eum qui. Porro dictus Franciscus in 6. positione aperte confitetur, quod quando affectus fuit capellaniam de Pennalosa, habeat capellaniam de Baraias, igitur scire debuit, tandem Capellaniam de Baraias ipso iure vacare. Idem quoque, quod sciens se habere aliam capellaniam affectus fuit a capellania de Pennalosa, colligitur ex petitione ipsius facta coram illustrissimo Tolotano in processu paruo fol. 4. dum dicit non ob stare, quod dicta capellania de Pennalosa sit incompatibilis, cum altera, quam obtinet in eadem Ecclesia, & quod non possit obtineri, cum ambe sint sub eodem rectore, quia quantum ad primum fuit, inquit, satisfactum, & responsum, cum ipsa nec institutrice, quae dicit, quod praedictus Franciscus obtineat dicta capellaniam in dicta Ecclesia, quamuis habeat aliam, seu aliam, & sic, inquit, cum ista libertate, & dispositione sufficit, & potest illam obtinere. Ex quibus verbis colligitur eum scivisse incompatibilitatem, sed se ipsum tueretur ex dispositione testariorum, qua defensione idem etiam vitur in quinto articulo in eodem processu paruo fol. octauo, igitur factum non ignorauit, sed ius, & ignorantia iuris non potest ei suffragari, ut dictum est. Neque obstat, quod dictum cap. eum qui, habeat locum in eo, qui se sine ullo titulo scienter intrudit,

in alio beneficio, ut sentit Vital. in Clem. si plures, nu. 4. de preben. & Giga de intrus. num. 3. & 4. & quod d. Franciscus habeat titulum in capellania de Pennalosa, licet non sit canonicus, quia primo responsum fuit dictum cap. eum qui loquitur de eo, qui se sciemer intrusile in beneficio intrudit, intrusus autem dicitur non solum is, qui nullum habet titulum, sed is etiam, qui habet titulum ab eo, ad quem non spectat ius conferendi, ut notat Abb. per illum text. in cap. quia diuersitatem numero 2. de concess. prebend. Calder. consil. 13. de verbor. significat. & Decius consil. 121. num. 4. Cassad. decif. 7. numero 3. super regulis. Secundo responsum fuit, quod Franciscus nullum habet titulum, quia per assecutionem capellania de Barais ille titulus, quem obtinuerat in capellania de Pennalosa, fuit extinctus, ut in hac eadem causa decisum fuit, die 7. Octobris 1589. igitur perinde habetur, ac si nunquam illum titulum habuisset. Sarnen. in reg. de triennali, questione 18. numer. 1. in fin. Nec obstat, quod expellatua, quamvis fuerit reuocata, tribuat titulum coloratum, Mohed. decif. 184. Sarnen. de triennali, quæst. 24. numero 4. Caputagen. decif. 312. libro 3. quia hoc intelligitur ad effectum spoli, & in odium spoliatoris, quia spoliatus ante omnia est restituendus, cap. in literis, de restitut. spoliati. cap. licet Episcopus, de prebend. libro 6. Præterea hoc intelligitur, quando quis probabiliter ignorauit expellatuiam esse reuocatam, & conceditur pœnam d. cap. eum qui, cum simil. locum non habere in eo, qui recipit beneficium incompatible credens se habere ius in eo, & non habet, Argid. decif. 563. & Straphil. de literis gratiæ fol. 110. versic. limita tamen, & Puteus de cessione 346. libro 3. diuersum est autem in eo, qui sciuit, aut ignorare non debuit titulum esse reuocatam, & ideo cum in casu proposito Franciscus sciuerit illum titulum, quem habuerat in capellania de Pennalosa, fuisse extinctum, aut saltem hoc ignorare non debuit, quia hoc a iure statutum est, Clem. gratiæ, de rescript. à pœna dicti cap. eum qui, excusari non potest. Vnde non obstat decisio Virdunen. canonicatus coram R. P. D. Pamphilio die 28. Iunii 1589. quia illa ex eo potissimum nititur, quod Guido factum ignorauit, & facti ignorantia excusatur dict. cap. ignorantia de regulis iuris libro 6. cum concordant. at in casu proposito Franciscus errauit in iure, cuius ignorantia neminem excusatur, ut superius dictum est. Ex his etiam tollitur, quod dicitur titulum etiam nullum, inualidum, & surreptitium, & putatum, excusare à pœna priuationis propter incompatibilitatem, quia domini dicebant, hoc non habere locum, quando quis sciuit, aut ignorare non debuit vitium ipsius tituli, ut ex prædictis apparet. Neque enim placuit Franciscum posse excusari, ex eo quod Maria testatrix voluit eum dictam capellaniam de Pennalosa, simul cum alia sub eodem recto posse retinere, quia hac est crafta iuris ignorantia, cum potius hoc non posset disponere, Abb. in d. cap. extirpandæ, §. qui vero, in 2. lectura numero 41. de prebend. & in cap. præterea numero 7. de iure patronat. itaque subductis contrariis rationibus, domini censuerunt, propter assecutionem capellania de Pennalosa vacasse capellaniam de Barais. Hanc decisionem, sed non integram, ponit Far. decif. 66.

atque esse confirmandis, quia pro parte Francisci nihil deducitur quod alias coram R. P. D. Mantica discussum, & resolutum non fuerit. Nam quod cap. eum qui, in princip. de prebend. in 6. loquatur tantum in beneficiis curatis, & ideo non debeat extendi ad alia beneficia simplicia, quamuis incompatibilia, fuit sublatum in decisione facta 4. Iunii anni præteriti, ubi ex Archid. in dict. cap. eum qui, numero 2. Gemin. num. 7. vers. autem, & Franco num. 1. fuit resolutum illud habere locum in quibusvis beneficiis incompatilibus, propter rationem tex. ne melioris conditionis existat stultus, quam peritus, & inuasor eo, qui iusse ingreditur. Quæ ratio cum sit expressa in textu, & insit in omnibus beneficiis incompatilibus, facit, ut constitutio etiam pœnalis, illa comprehendat glossa in Clement. 1. in verb. eligatur, & ibi Imola de elect. Alexan. consil. 171. numero 4. libro 7. & Francus in d. cap. eum qui, numero 1. in fin. maxime cum versemur in duabus capellanis in eadem Ecclesia, quæ cum sint beneficia uniformia, equiparantur duobus curatis, & non possunt absque dispensatione sub eodem rectore reuocari, cap. literas, de concess. prebend. cap. 1. de consuetud. in 6. Clem. fin. de prebend. Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero, num. 41. eodem tit. Cardin. in Clem. gratiæ sub num. 5. de rescript. Rebuff. in tit. de dispensatione ratione gratis, in verb. incompatibilia, numero 4. & in verb. etiam si sint sub eodem recto, in princip. Nauar. de prebend. consil. 26. numero 6. & consil. 29. numero 5. ubi quod sunt incompatibilia primi generis libro 3. in d. maior est incompatibilitas duorum uniformium sub eodem recto, quam duorum curatorum, ut tradit glossa in dict. Clem. fin. & ibi Cardin. in 4. oppositione, & Abb. in d. cap. literas, in 1. not. sub numero 2. in fin. iura enim magis abhorrent pluralitatem in eadem Ecclesia, quam in diuersis, Probis in addit. ad Monachum in d. cap. 1. sub numero 6. & Francus sub numero 7. circa fin. & alij de consuetudine in 6. unde sequitur, quod constitutio dict. cap. eum qui, loquens in vno ex equiparatis, vendicat sibi locum in alio, etiam respectu pœnæ, quæ vni adiecta, censetur etiam in altero reposita, gloss. in cap. si postquam, in verb. prouisione, de elect. in 6. Cassad. decif. 5. de constit. numero 4. Non obstat, quod capite eum qui, emanauerit ad declarationem cap. de multa, de prebend. quod non habet locum in beneficiis simplicibus, quia cum hodie ex declaratione illustrissimorum dominorum Cardinalium S. Concilij interpretum indistincte per adeptionem secundi inducatur vacatio primi ipso iure in omnibus beneficiis residentiam requirentibus, etiam si sint canonicatus, vel portiones, satis potest dici capite de multa procedere de omnibus beneficiis, quæ residentiam requirunt, & per consequens, quod capitulum eum qui illa comprehendat, quia constitutio declarans, etiam si sit pœnalis, extenditur ad omnes casus, in quibus habet locum constitutio declarata glo. in cap. is qui de elect. in 6. Archid. in dict. capite eum qui, in 1. not. Francus in princip. & Gemin. num. 7. Neque obstat, quod quicquid dicendum sit in duabus prebendis, dignitatibus, & personatibus, tamen in pluribus simplicibus, etiam si residentiam requirant, per adeptionem secundi non inducitur ipso iure vacatio primi, sed datur obtinenti optio dimittendi, quod voluerit, ut post Ioan. And. & alios in cap. 1. de consuetudine in 6. tradit Oldra. consil. 165. Lapis allegat. 116. cum aliis allegatis, quia ut fuit consideratum in decisione sub die 3. Martij 1589. hæc opinio non caret difficultate, ex notatis per Innocent. in cap. ex tuq. & ibi Hostien. de clericis non residen. Butrium, qui dicit curiam contrarium obseruare in cap. præterea, num. 9. in fin. de prebend. cum aliis in decif. allegatis

DD 3

In eadem 15. Februar. 1591. coram D.
Pamphilio.

Fuit resolutum sententias ad fauorem D. Hippolyti
2. Tom.

præsertim in beneficiis uniformibus existentibus sub eodem tecto, quæ, ut dixi, non possunt, absque dispensatione retineri, & equiparantur curatis d. cap. de consuetudine in 6. quod loquitur etiam in beneficiis simplicibus tenuit Rota in una Barchinonen. Archidiaconatus 21. Octobr. 1560. coram D. Groperio, & cessat hodie difficultas stante supra dicta Illustrissimorum Cardinalium declaratione, quæ tollit omnem scrupulum, ut in fortioribus terminis beneficiorum existentium in diuersis Ecclesiis, fuit resolutum coram me in causa Virdunen. canonica-tus sub die 2. Iunii 1589. & sic cessant omnia, quæ deducebantur pro excusatione Francisci, quia versamur in ignorantia iuris satis clari, quæ non excusat, ut in istis terminis post Gemin. consil. 78. colum. 1. in fin. vers. nec obstat si dicatur, tradit Probus in addit. ad Monach. in dict. cap. eum qui sub numero 3. vers. ex premis-sis, paria enim sunt scire, vel scire debere, l. quod te, ff. si certum petatur cum simil. & eo magis, quia ut alias deductum fuit coram D. Mantica, die 4. Iunii, Francis-cus non se fundabat in ista dubietate iuris communis, sed nitebatur alia ratione, videlicet ex facultate sibi data à Maria fundatrice retinendi capellaniam à se fundatam una cum alia, etiam sub eodem tecto, quæ ratio nullam ei præbet causam excusationis, cum in ipsa fundacione hoc non fuerit expressum, nec posset patro-nus, saltem ex intervallo imponere nouam legem benefi-cio contra iuris dispositionem, glossa in capite cum dilectus, & ibi Abb. numero 5. & Imola numero 21. de consuetudine, Abb. in cap. præterea, sub numero 1. de iure patronat. Felin. in cap. significauit sub numer. 2. de testibus, Non obstat, quod capitulum eum qui, lo-quatur in eo, qui scienter absque titulo se intrudit in be-neficio, quia fuit responsum in decisione sub die 4. Iunii, quod Franciscus scienter, & absque titulo se intruse-rat, quia titulus habitus à Maria per affectuionem ca-pellaniæ, de qua agitur, euamuerat, Clement. gratiæ, de rescript. Nec tanquam titulus reuocatus poterat ei deseruire, cum sciret, aut scire debuisset reuocationem, ultra quod illud, quod dicit de titulo reuocato, procedit tantum ad effectum spolii in odium spoliatoris. Non ob-stat triennalis possessio Francisci, quia sub die 3. Martij 1589. fuit resolutum, illam non fuisse pacificam propter litem motam per Ferdinandum de Solier, quæ lis non impediuisset vacationem istius capellaniæ de Baraias, quia per rem iudicatam ad fauorem possessoris postea fuit extincta, Sarnen. de annali. quæst. 44. in fi. Mo-hed. decis. 206. ut bene deducunt informantes pro Dn. Hippolyto, qui bene euacuant cetera in contrarium de-ducta.

225 Nauarrus tamen in consil. 16. & 22. de præbend. se-cundum ultimam impressionem, & secundum pri-mam 35. & 36. tenet duas capellanias, seu altaria sub eodem tecto, non esse beneficia uniformia ad effe-ctum incompatibilitatis, quamuis vno, & simili no-mine capellaniæ nominentur, nisi sint institutæ ad vnum, & eundem finem, & ad eadem munera, & v-nam Congregationem, ut sunt in multis capellis Hispaniæ, secus si sint institutæ ad diuersa, & separa-ta munera. Quod etiam videtur tenere Mandos. de signatura gratiæ, tit. de dispensatione ad beneficia sub eo-dem tecto, vers. ad duo, & sequuntur Cerola in praxi Episcopali 2. par. verb. beneficium, §. 13. & verb. conformitas. §. 1. & Cechus de rep. Ecclesiastica, cap. de benefi-ciatis sub n. 4. vers. in 1. cap. & de benef. & pensio. cap. 5. n. 4. & posthæc González gloss. 10. à n. 34. & Prosper de Augustino supra d. verb. beneficiorum resignatio 9. causa.

226 Quæ sententia tamen Nauarri videtur seruari in aliqui-

bus partibus Hispaniæ, præsertim in hoc Episcopatu Abulen. nam sæpe obtinentur ab vno duæ capellaniæ in eadem Ecclesia absque Papæ dispensatione, imo nec Episcopi, & aliquando cum dispensatione Nun-tij, qui eam solet concedere, & sæpe in praxi serua-tam perceperisse, ait ibi González.

Sed contrariū, ut dictum est, tenent relati. & Ro-ta in dicta Toletana capellaniæ de Baraias, in qua ca-pellaniæ erant distinctæ, & diuersæ, & à diuersis fun-datoribus fundatæ.

Et stante, quod sint t beneficia uniformia, con-suetudo in contrarium non erit habenda in confi-deratione, ex dictis num. 184. nec dispensatio Nun-tij, sicut nec Episcopi, ex dictis ibidem numero 185. & 221. & Rota in dict. Toletana capellaniæ de Baraias, qui non potest contra Concilia, & canones dispen-sare, Hojeda cap. 11. numer. 4. & cap. 12. numer. 13. cum aliis.

Verum cum non sit ius clarum esse beneficia uni-formia, sed potius in eo sint opiniones, consuetudo tenendi in eadem Ecclesia duas capellanias huiusmo-di, sine dispensatione, aut cum dispensatione Ordina-rij, seu Nuntij videtur tolerabilis, etiam post Con-cilium, sine dispensatione, vbi illud quoad hoc non sit receptum, ut infra, n. 257.

Sed difficultas est, t an duo beneficia difformia, & dissimilia sub eodem tecto sint incompatibilia, ver-bi gratia, dignitas, & canonicatus, beneficium cura-tum, & simplex, canonicatus, & capellania, benefi-cium curatum, seu simplex cum capellania.

Et esse incompatibilia, t ita tamen, ut non vacet ipso iure vnum per affectuionem alterius, & ex consuetudine, seu statuto, aut dispensatione Episcopi possint retineri, tenet gloss. verb. nisi vnicum, in d. cap. 1. de consuetudine in 6. & gloss. fin. in cap. super eo, de præ-bend. gloss. etiam fin. in d. Clem. si eodem tit. Ioan. Andr. & Abb. numero 6. in d. cap. literas, idem Abb. in cap. cum iam dudum numero 9. & in rep. cap. extirpanda, §. qui vero, numero 41. de præben. Domin. in d. cap. 1. n. 13. & in cap. gratia, de rescript. in 6. sub nu. 8. Francus in d. cap. 1. num. 7. & ibi Probus sub nu. 6. Ripa in cap. eam te, de rescript. num. 28. Selua de benef. 3. par. quæst. 39. num. 1. & 4. par. quæst. 7. casu ultimo, Staphil. de lue-ris gratiæ secunda forma expect. num. 5. Gomezius de expectat. num. 44. Gregor. Lopez in d. l. 3. in 16. par. 1. verb. utro in otra Iglesia, Duennas reg. 71. nu. 5. Fer-retus consil. 255. n. 4. Mandos. de signatura gratiæ, tit. de dispensatione ad beneficia sub eodem tecto, vers. ad duo, & vers. canonicatus, & dignitas, Hojeda cap. 11. nume-ro 4. & 5. & cap. 20. numero 25. Quintanaduennas dist. libro 4. numero 131. Cechus de republica Ecclesiastica, cap. de beneficiariis sub n. 4. vers. in 1. cap. & de benef. & pensio. cap. 5. sub numer. 4. & Achilles dicens commu-nem decis. 269. Puteus 466. lib. 2. num. 3. & decis. 189. lib. 3.

Et fuit t dictum in causa Lucana beneficiorum coram D. Seraphin. 4. Nouembr. 1579. Archipres-byteratum cum sit dignitas, etiam sine præbenda, esse in-compatibile sub eodem tecto cum canonicatu, & c. Et in una Telefina beneficij coram eodem vltima la-nuar. 1594. fuit dictum, Dispensationem narratam ad retinendum plura sub eodem tecto debere iustificari, etiam quod possint retineri ex dispensatione ordinarij, si sunt difformia, iuxta notata per gloss. in d. cap. 1. de consuetud. in 6. & ita fuisse resolutum ex voto habito à dominis de Parco in causa luuenacen. Archipresbyte-ratus 26. Iunii 1561. coram D. Pamphilo, & c. Et ista sententia est communis, ut per Nauar. consil. 18. nu. 1. de præ-

de *prab.* & eam tenet Azor 2. p. li. 3. c. 50. 7. 6. & lib. 6. cap. 11. 9. 2. & 4. & ca. 12. *quest.* 6. & c. 13. 7. 6. licet non Possit Episcopum dispensare dicat *lib. 3. capit. 7. questio. 4. capit. 8. quest. 6. capit. 9. questio. tertia & sexta. capit. 10. questio. 4. & capit. undecimo questio. 18. & 23.*

233 Quæ tamen non videtur procedere consequenter in eo, quod dicit posse ex statuto retineri, nam si de iure sunt incompatibilia, non potest statui contrarium per statutum, ex traditis per Felinum in *cap. quod super his, de maiorib. & obedient. Rochum in c. si. de consuet. sect. 3. a nu. 7. Bott. de synodo 3. par. ar. 1. an. 36.*

234 Sed responderi potest stando in ista sententia, quod licet sint incompatibilia de iure, non tamen est ius clarum, sed dubium, in quo versantur opinionones, & ideo recte valet statutum, ex traditis per Felinum supra numero 9. Rochum 23 & Bott. 96. & seg.

235 Verum contrariam sententiam, nempe quod sint compatibilia de iure, nisi alias sint sibi repugnantia ratione residentie seu seruitij, tenent Abb. *consil. 96. dub. 2. par. 2. Domin. in c. cum in Ecclesia de prabend. in 6. num. 7. & ibi Francus num. 4. Lapsus allegat. 116. & 127. vbi Mandol. Millis in reper. verb. beneficia plura in fin. Felin. in cap. ex parte 2. num. 3. & ibi Decius num. 4. de rescript. Staphil. tit. de qualitate, & si in benef. circa istam nu. 1. Lambert. 1. par. 2. lib. *quest. 7. ar. 15. num. 5 & 14. & Rebus in concordant. tit. de mandatis Apostolicis. §. 1. verb. ita tamen prope fin. vers. nota tamen, quod sine dispensatione, & in praxi tit. de non promotis, numero septuagesimo sexto & tit. de dispensatione ratione atatis, verb. incompatibilia, numero quarto, qui tamen sibi contrariatur ibi, verb. in cathedralibus, vers. & quamvis Episcopus, Flam. Paril. d. lib. 3. *quest. 1. num. 128.* dicens communem. Et sequitur Nauar. *consil. 21. de prabend.* vbi docet, quod dignitas, & canonicatus iure communi in eadem Ecclesia ab vno possunt obtineri, & *consil. 24. eodem tit. num. 4. & 6.* vbi ait, quod de iure communi duo beneficia difformia eiusdem Ecclesie sibi alioqui non repugnantia propter onera vtrique eodem tempore incumbenda, nunquam sunt incompatibilia, etiam quoad retentionem, quia non facit ea incompatibilia necessitas residendi, nam cum consistant in eadem Ecclesia, potest quis in vtroque residere regulariter, vt in dignitate, & canonicatu, & c. Prosper de Augustino supra, Lessius de iusi. & iure, lib. 2. *capit. 34. numero 144.* Perez de Lara de annuer. & capell. lib. 2. *capit. 7. a num. 17.* & hanc sententiam videtur tenere Francus in d. *cap. 1. num. 8. vers. solum tamen Lapsus.* Et nouissime tenet Marcus Anton. Genuen. in *praxi Archiepiscopali curia Neapolitana. ca. 64. n. 5.* & post hanc Goncalcz *glos. 10. a num. 41.* dicens veriore, & communior, quamvis dicat, quod cum hodie ex dispositione S. Concilij Trident omnes dignitates & canonicatus, & portiones requirant præcisam residentiam, ac sint incompatibilia, minime possit quis habere cessante consuetudine, aut dispensatione Papæ, vel saltem Episcopi dignitatem cum canonicatu, vel portione, nec canonicatum cum portione, quamvis sint beneficia difformia, cum neque in diuersis Ecclesiis in simul retineri possint, sed certe si ratione residentie esset incompatibilis dignitas cum canonicatu, seu portione in eadem Ecclesia, non possent teneri cum dispensatione Episcopi, iuxta dicta infra a numero 370. sicut teneri non possunt in diuersis Ecclesiis, nec canonicatus & portio pos-**

sunt teneri in eadem Ecclesia cum dispensatione Episcopi.

Et pro prædicta sententia facit *tex. in cap. super 236 eo de prabend. in 6.* vbi absolute dicitur, non esse necessariam dispensationem, quod non ita absolute diceretur, si dispensatio Episcopi esset necessaria. Allegatur etiam pro ista sententia *tex. in e. eam te, de rescript. & in cap. cum olim, de re iudicat.*

Et hæc sententia mihi videtur verior de iure, nam non video aliquem *tex. ex quo contraria sententia probetur.*

At quicquid sit de hoc, in eadem Ecclesia nullo modo potest quis esse triplex absque Papæ dispensatione, nec valet consuetudo, vel statutum in contrarium, *ex d. cap. 1. de consuetudine in 6. & ibi Domini. numer. 5. & 12. Francus 7. & Probus sub num. 6. & glos. fin. in d. Clemen. fin. de prabend. Alexan. de Neno in addit. 1. ad Abb. in cap. iacobus, de simon. Puteus d. decisio. 446. lib. 2. num. 3. Ferret. d. *consil. 355. num. 4.* & Marc. Anton. Genuen. supra dicens seruari in vrbe. Et facit declaratio S. Congregationis infra adducta, num. 249.*

Quamuis tamen Botteus de synodo 3. p. ar. 1. nu. 88. dicat valere statutum Episcopi, quod quis possit in eadem Ecclesia esse duplex, vel triplex in beneficiis difformibus, citans Dominicum & Francum in d. *cap. 1. qui id non dicunt de triplici, sed potius contrarium.*

Ex quo videtur falsum tamen consilium Nauar. 21. de *prabend.* vbi docet posse teneri duas capellanas, cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine, si dignitas non est sufficiens ad sustentationem, sequitur Cerola in *praxi 2. parte, verb. conformitas.*

241 Cuius tamen doctrina falsa videtur 1. parte, verb. *beneficia. §. 7. 3. & 4. conclus. vbi ait,* quem in eadem Ecclesia posse habere canonicatum cum præbenda, & dignitate, & simplex beneficium, quando simplex beneficium, vel ille canonicatus non esset per se sufficiens, *ex Card. consil. 3. & Staphil. 4. forma expectat. numero 5.* qui tamen id non dicunt. Nec obstat ratio, quod canonicatus cum præbenda, & dignitate habentur loco vnius: Staphil. *ibi, n. 2.* nam in triplicitate ea non procedit, facit d. declaratio S. Congregationis adducta, n. 249.

242 Nec poterit Nuntius, seu Legatus in hoc dispensare, nisi haberet ad id specialem facultatem, quam tamen non solent habere maxime Nuntij, quamvis sciam aliquando Nuntium Hispaniæ dispensasse ad tria sub eodem tecto.

243 S. tamen Congregatio Concilij approbauit primam sententiam, quod duo beneficia difformia sub eodem tecto sint incompatibilia, vt apparet ex declarationibus sequentibus, prima Episcopo Ferrariensi. Reuerendissime domine S. Congregatio censuit, si re ipsa vera sunt, quæ in hoc libello commemorantur, sanctorum Cosma, & Damiani capellaniam ipso iure non vacasse, nec ita ex cōc. decretis incompatibilem cum maneriana, de qua agitur, habita ratione annuorum fructuum vtriusque beneficii, qui perquam tenues sunt, opus tamen esse dispensatione Sedis Apostolicæ, vt Ferrinus iste vtrumque beneficium retinere possit ea ratione, quia vtrumque est sub eodem tecto, die 9. Decemb. 1570. Secunda eidem 17. Decemb. 1570 capellania, & monasterium, quorum fructus sunt tenues, sunt incompatibilia beneficia, nec possunt retineri sub eodem tecto, sine dispensatione Apostolica. Sed ista declaratio cum loquatur in monasterio, potest procedere, iuxta dicenda infra cap. 7. Tertia, super capis.

7. f. 24. Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, ubineri non potest cum canonicatu per hoc Decretum; non autem si haberet simpliciter onus celebrandi. *Missam, nisi essent sub eodem rectore, & tunc potest cum dispensatione Apostolica.* Et ex declaratione Abulen. supra adducta 5. par. 1. 8. n. 87. ad 6. de qua infra n. 156.

244 Unde cum t ex sententia S. Congregationis talia beneficia sint incompatibilia, consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius, ex d. cap. 4. f. 7. iuxta declarationes supra adductas, num. 84. nec hoc negatur in d. declaratione Ferrari. 9. Decembr. quia solum ibi dicitur non vacasse, nec esse incompatibilem capellaniam cum mansionaria habita ratione fructuum, id est, ratione sufficientiæ. Et ita apparet ex alia declaratione eiusdem S. Congregationis, quæ sic ait, *Canonicus obtinens dignitatem perdit canonicatum.* Quam refert Cechus dist. capit. de beneficiis, ad finem.

Alias tamen Congregatio censuit, *Posse aliquem in una Ecclesia ex privilegio, vel consuetudine fungi duplici officio, ut sit thesaurarius, & canonicus, & propterea duplices lucrari distributiones, quia obineat eas diuerso iure, cum inter dignitates suppleat numerum dignitatum, & inter canonicos suppleat numerum canonicorum, nec eget substituto, Abb. in c. cum olim, n. 6. de re iudicata.*

246 Et quod dignitas t possit retineri cum canonicatu in eadem Ecclesia, ubi est consuetudo absque alia dispensatione, est declaratio supra adducta 3. par. capit. 2. numero 483. & in una Valentina 1593. Congregatio censuit, *consuetudini permittenti, quod in eadem Ecclesia dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non esse derogatum a S. Concilio Tridentino, sess. 24. cap. 17.*

247 Et postea dato t huiusmodi memoriali, *Illustrissimi, & Reuerendissimi domini in Metropolitana Ecclesia Valentina ex antiquissima, & immemoriali consuetudine absque dispensatione Apostolica consueverunt illius dignitates canonicis eiusdem Ecclesie, tam Apostolica, quam ordinaria auctoritate conferri, & per eosdem canonicos obtineri, idque licite fieri posse per S. Congregationem declaratum fuit, quærit tamen D. Archiepiscopus, an quando canonicus ex illius præbenda honeste sustentari potest pro sui gradus qualitate liceat sibi eidem canonico aliquam ex huiusmodi dignitatibus conferre.* Sic responsum fuit, *Congregatio Concilii censuit consuetudini permittenti, ut in eadem Ecclesia dignitas cum canonicatu per eundem obineri, & retineri possit, non censi derogatum, ex Decreto Concilii 17. sess. 24. de refor. ubi disponitur habenti beneficium Trid. c. competens, non posse conferri alterum, Hieron. card. Matthæus.*

248 Ex quibus t declarationibus apparet huiusmodi consuetudinem non esse periculofam, quicquid dicat Hoieda c. 19. n. 12. Videtur enim rationabilis, & introducta, ut decentius obtinentes dignitates sustentarentur, &c. Et eam approbat Azor 2. par. li. 3. c. 11. q. 18. & li. 6. c. 11. q. 1. & c. 13. q. 6.

249 Quæ tamen t consuetudo non procedet, nec habebit locum in canonico pœnitentiario, ut in sequenti declaratione S. Congregationis. Iuxta declarationem Congregationis, alias editam, posse canonicum ex consuetudine Ecclesie in eadem Ecclesia obtinere dignitatem, an obinens canonicatum, cui post concilium iniunctum est onus; pœnitentiarius, possit vigore d. consuetudinis obtinere, etiam dignitatem in eadem Ecclesia. Congregatio censuit non posse, quia consuetudo

strictè est interpretanda, & quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia 8. Ianuar.

Pœnitentiarius t enim habet officium pœnitentiarii, & insuper canonicatum tali officio annexum, ut clare colligitur ex Concilio sess. 24. de reformat. c. 14. & Nauar. d. consil. 14. de rebus Ecclesie n. 4. Licet ipse male velit præbendam per illam annexionem esse extinctam, ut supra dixi, num. 199. & dictum est alias 5. par. cap. 1. num. 756.

Nec refert, quod officium t pœnitentiarii de per se non habet fructus, & beneficium sine fructibus, & de vento, non inducit incompatibilitatem, ut supra dictum est, n. 135. Quia sufficit, quod habeat fructus ratione adiuncti, seu annexi canonicatus.

Aliquando tamen t ex gratia & dispensatione Apostolica, canonicus pœnitentiarius obtinet simul dignitatem in eadem Ecclesia, ut vidimus in Ecclesia Salamantina.

Et ista ratio t considerata in pœnitentiario, non militat in canonico lectione, nec in canonico doctorali, aut magistrali, nam in eis solum consideratur canonicatus, & præbenda, cum tali onere, & non tale officium, cui sit annexus canonicatus, ut alias dixi d. cap. 1. 5. par. num. 762. & sic isti canonici, iuxta dictam consuetudinem poterunt simul obtinere dignitatem eiusdem Ecclesie, & ita practicatur, & observatur.

Supradictis etiam t videtur esse conformis stylus Curie, qui ut dictum est l. 2. cap. 5. a num. 87. tacit ius, nam non solet dari dignitas canonico, seu portionario, vel e contra, nisi cum narratiua, quod dignitas per vnum ex ipsius Ecclesie canonicis, seu portionariis, etiam cum illius canonicatu, & præbenda, seu portione, absque dispensatione Apostolica obtineri consuevit. Vnde videtur stylus habere dignitatem cum canonicatu, seu portione in eadem Ecclesia esse incompatibilem de iure, nec posse obtineri absque dispensatione seclusa consuetudine, & insuper isti consuetudini non esse derogatum per Concilium. Et quando in gratia, seu impetratione narratur aliquod obtentum, etiam dissimile sub eodem tecto, solet apponi Decretum de illo dimittendo, tanquam incompatibile, nisi petatur, & detur dispensatio ad retinendum.

Sed hic se offert t difficultas, an sicut consuetudini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem Ecclesia non est derogatum per Concilium, ita etiam non sit derogatum consuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, ut beneficium curatum, vel simplex cum capellania in eadem Ecclesia. Et videbatur similiter dicendum, non esse illi derogatum.

Nihilominus t contrarium censuit S. Congregatio, ut in illa declaratione Abulen. adducta 5. par. ca. 8. num. 87. ad sexum, & potest esse ratio differentiarum, quod præbenda, & dignitas in eadem Ecclesia habentur loco vnus, Staphil. 4. forma expecta. num. 2. & 5. ad illum effectum, & in præbenda, & dignitate, videtur inducta consuetudo, ex ratione particulari, de qua supra, n. 248.

Sed ubi Concilium non sit quoad hoc receptum, videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo, iuxta supradicta, num. 150. Quæ tamen consuetudo non videtur stare in hoc Episcopatu, aut saltem non est certa, & firma, quamvis in quesito dictæ declarationis Abulen. supponatur, & aliquando ita prætendatur, nam licet per aliquos habeantur talia beneficia sine dispensatione, tan. en. per alios habentur cum dispensatione Nuntij, iuxta dicta supra numero 231.

& infra à numero 374.

258 Sed antequam hinc discedamus, † oportet scire, quando beneficia dicantur sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, quod idem est, Hojeda *dist. cap. 20. num. 27.* an si vnum sit in Ecclesia, & aliud in capella, clauitro, aut cœmeterio, vel ambitu eiusdem Ecclesie, censentur esse sub eodem tecto, & in eadem Ecclesia.

259 Et omiſſa distinctione † Rotæ *decis. 9. de prabend. alias 549. in antiq. & Dominici in d. cap. 1. de consuetud. in 6. nu. 10. ver. ultimo quæro*, ad quem se refert Franc. *ibi. n. 7. ad fin.* dicendum est cum Rota *decis. 6. de concess. prabend. alias 197. in nouis*, quam sequitur Pacianus *de probatio. lib. 1. c. 26. num. 31. & seq.* & post hæc González *gloss. 110. à numero 24.* quod beneficium situm in capella, clauitro, cœmeterio, seu ambitu contiguus Ecclesie censetur esse in eadem Ecclesia, pars illius Ecclesie sunt, & ideo polluta, seu interdicta Ecclesia, etiam capella, clauitrum, & cœmeterium, prædicta polluta, seu interdicta censentur *cap. 1. de consecrat. Ecclesie in 6. & cap. si ciuitas. de sentent. excommunicat. eodem lib. facit decis. 15. & 16. de iure patronat. in antiq.* & ita videtur communiter intelligi: si vero capella, seu cœmeterium, non essent Ecclesie contigua, sed extra septa illius, tunc beneficium ibi situm, non censetur esse in Ecclesia maioris, seu principalis, *argum. dist. cap. si ciuitas in fine*, licet capellanus, seu beneficiatus illius haberet facere aliquod ministerium in Ecclesia maiori, puta, interesse diuinis, vel celebrare in festiuitatibus, vel alia similia: attendendus enim est locus, vbi beneficium est situm, erectum, & fundatum, quamuis secus sit ad effectum decreti Concilij Tridentini, *sess. 25. de reformat. c. 5. de filiis clericorum*, quia in Ecclesia paterna prohibentur, quoquo modo ministrare, vt supra, *cap. 3. num. 69.*

§. 3.

De incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium.

SVMMARIA.

Supereſt agendum de incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium, n. 260. Et primo certum est, duo beneficia etiam simplicia non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompossibilem, numer. 261. Secundo certum est, posse quem licite obtinere duo beneficia simplicia personalem residentiam non requirentia, quando alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem, nu. 262.

Difficultas est, an plura beneficia simplicia residentiam non requirentia sint incompatibilia, & non possunt retineri, quando alterum eorum est sufficiens, nu. 263. Et prima sententia Innocenti, & aliorum est, posse teneri, quam seruat consuetudo, quam Papa scit, & tolerat, & c. à numero 264. Contraria sententia est glossæ, Abbatis, & aliorum, & communem obseruantiam, & consuetudinem contrariam non valere, à numero 268.

Secundum authorem, loquendo ante Concilium Tridentinum, secunda sententia est verior de iure, ex c. conquirente, de cleri. non resident. num. 272. Prima tamen sententia Innocenti posset procedere ex consue-

tudine, modo non esset magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum arbitrio boni viri, etiam si congruam excederent sustentationem: nam & duo beneficia incompatibilia possunt teneri ex consuetudine: & beneficiorum non curatorum multitudo prohibita diuina lege non est, à n. 273.

Prædicta sententia Innocenti, & consuetudo sublata est per Concil. Trid. *sess. 24. c. 17.* cuius verba ponuntur nu. 279. quod decretum comprehendit beneficia iuris patronatus non obſtante quadam declaratione S. Congregationis, cui respondetur, n. 280.

An habenti beneficium sufficiens nequeat conferri aliud, nisi prius illo dimisso, & alias collatio sit nulla ex d. decreto, vt videtur ex eius verbis, & facit c. is cuius de prabend. in 6. n. 281. & seq. Sed contrarium resoluitur, nam verba dicti decreti intelliguntur ad effectum retentionis tantum, ex S. Congregatione, & Rota, numer. 283.

Dicitur c. is cui, procedit in habente potestatem delegatam providendi de beneficiis persona idonea, qui non potest providere beneficiato sufficiens, quia ad istum effectum non dicitur persona idonea de iure, nu. 284. Secus vero est in collatore ordinario, & conferente auctoritate ordinaria, nu. 285. & in patrono, nu. 286. Et quamuis in delegatione non apponatur verbum, persona idonea intelligitur, nisi exprimitur, quod alias beneficiato possit providere, n. 287. & seq.

Prouiso legati, qui prouidit auctoritate Apostolica, & sicut delegatus habenti aliud est nullus, secundum Rotam, ex d. cap. is cui: quod tamen non habet locum in habente beneficium insufficiens, & tenue, num. 289. & seq. & sic Nuntius Hispaniarum, cui datur facultas beneficia 24. ducatorum personis idoneis providendi, non potest providere alicui aliud beneficium sufficiens obtinenti & alias prouiso erit nulla, numer. 291.

Vicarius Episcopi habens specialē facultatem conferendi, poterit conferre omnibus, quibus potest Episcopus, & sic etiam habentibus beneficium, etsi dictum sit, quod conferat idoneis, non obſtante d. c. is cui, quod non procedit in delegato ordinario, sed solum in habente potestatem delegatam conferendi auctoritate Apostolica, n. 292.

Inprobatur Sbrocius id verum non putans, vbi fieret collatio beneficiatus aliorum beneficiorum collatorum, vel alias incompatibilium: nec iura per eum adducta id probant, sed solum quod per assecutionem secundis vacat primum, & c. & solum procedit in terminis capit. ordinarij §. in conferendis de offic. ordinarij quod non solum videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata, sed etiam alia beneficia incompatibilia, à numero 295.

An si habenti beneficium sufficiens conferatur aliud non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum numero 300. Resoluitur affirmatiue, numero 301. Et idem si habenti vnum non sufficiens, conferatur aliud sufficiens de per se, à numero 302. Nec tollit Contilium, quin habenti beneficium simplex non sufficiens, liceat conferre aliud non curatum, & c. nu. 304.

An habenti duo, vel tria beneficia, quæ non sufficiunt ad congruam, possit aliud, vel alia beneficia vsque ad congruam conferri ad effectum retentionis, n. 305. Et certum est, ante Concilium licuisse plura beneficia alias non incompatibilia etiam ultra duo tenere vsque ad congruam, n. 306.

Sed stante Concilio id non licet, vt contra Nanarium, &

alios, & Rotam, tenet Sacra Congregatio in declarationibus adductis, à nu. 307.

Ex quibus apparet, Episcopum habenti duo simplicia, etiam insufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, & si contulerit tertium, quod sit sufficiens per assecutionem illius duo priora ipso iure vacare: si vero tertium non sit sufficiens vacabit unum ex prioribus, quod maluerit dimittere, & sic tunc habet locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur, & c. numero 311. & seq. & numero 313. ponitur decretum Concilij provincialis Mediolanensis V.

Dictum decretum Concilij non habet locum in pensionibus, ex Sacra Congregatione, licet enim pensiones hodiernæ succedant loco beneficij, tamen non sunt tituli beneficiales, nume. 314. unde pensio non facit incompatibilitatem sub eodem recto, nu. 15. Sed contrarium tenet Rebus, & habere videtur stylus curiæ, nu. 316. & seq.

Ponitur quædam declaratio Sacre Congregationis, quæ est notanda in proposito, n. 318.

Si quis habeat duo beneficia, quorum quolibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingit fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij, resoluitur non posse, sed debere unum ex eis dimittere, numero 319.

Quod dicatur beneficium sufficiens remissive num. 203. & ad istum effectum computandæ sunt distributiones quotidiana certæ in beneficiis requirentibus residentiam, & de grossa canonicatum certum videtur licet residendo lucrifaciat, & ideo etiam non computetur in fructibus ad effectum regulæ de valore, numero 321. & seq.

Licet dicta recte procedant, stante & attento decreto Concilij, illud non videtur usu receptum, saltem in Hispania, nam post illud, sicut antea, ordinarij conferunt plura beneficia, etiam ultra duo vni, etiam quod unum sit sufficiens, & omnia simul retinens, dummodo alias non sint incompatibilia, num. 323. & etiam in curia idem fit: nam summi Pontifices narrati plura obtenta, solent alia concedere, nec apponitur decretum de dimittendo obtenta, nisi sint incompatibilia, numero 324. Nec potest dici, Papam super illis tacite dispensare contra Ledesmam à numero 326.

Et id solum posset procedere, ubi Papa illa simul conferret, n. 327. Vbi ponitur declaratio sacre Congregationis. Nec etiam dici potest id in Papa procedere ex facultate sibi tradita ab ipso Concilio per decretum ultimum sess. 25. de reform. quia id intraret, si Concilium prohiberet collationem: sed non prohibet nisi retentionem, n. 328.

Et non solum retinentur plura ex provisione manu sanctissimi signata, sed etiam ex provisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius, qui non possunt dici dispensare contra concilium, numero 329. Et refertur quod circa hoc ait Zechus num. 330. Et quod successit Roma de impetrationibus, quæ fieri prætendebantur iuxta decretum concilij, & declarationes S. congreg. nu. 331. Vnde videtur probabile, opinionem Innoc. de qua supra, quam consuetudo antiquissima approbavit, etiam hodie posse procedere, & c. num. 332.

An illegitimus, seu irregularis dispensatus, ut quacunque, & qualiacunque beneficia recipere & retinere valeat, dummodo plura simul non sint, quam quæ à concilio Trid. permittuntur seu dummodo plu-

ra non sint, quod idem est, iuxta stylum vigore talis dispensationis possit retinere plura beneficia alias non incompatibilia, etiam si unum sit sufficiens, stante quod concilium in eo non liget, ut pote non receptum, & c. à n. 333 & resoluitur affirmative.

Superest agendum de incompatibilitate seu com-

patibilitate beneficiorum simplicium. In quo primo certum est, & duo beneficia etiam simplicia, non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompatibilem, ut apparet ex supradictis, Abbas in repetit. dist. cap. extirpanda, §. qui vero, de prebend. numero 30. Corraf. 1. par. cap. 5. nume. 2. Greg. Lop. supra l. 3. tit. 16. p. 1. & Hoieda cap. 17. n. 30. & constat ex decreto Concilij d. cap. 17. sess. 24. de refor. ibi: Dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, ex quo id notat Zerola 1. par. verb. beneficium, §. 7. & 2. part. verb. incompatibilitas, §. 2.

Secundo certum est, posse tamen licite obtinere duo beneficia simplicia, residentiam non requirunt, seu unum residentiam requirens cum alio eadem non requirente, quando alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem. Nauarr. in Man. capit. 25. numero 127. Greg. Lop. supra l. 2. par. capit. 1. & 2. & Man. Rodriguez in summa 1. tom. cap. 31. nu. 2. & constat ex dicto decreto concilij cap. 17.

Difficultas est, an plura beneficia simplicia residentiam non requirentia, sint incompatibilia, & non possint retineri, quando alterum eorum est sufficiens ad congruam sustentationem.

In qua difficultate Innocentius in cap. si de clericis, non resid. num. 1. & in cap. cum iam dudum, num. 2. & 4. de preben. indistincte licet tenere plura beneficia non requirentia residentiam pura mente, non propter avaritiam, vel ambitionem, sequitur glossa in cap. gratiam, de rescript. in 6. Lapus allegat. 36. seu 35. numero primo. ubi Mandos. additione 1. & 2. Cardinalis in dist. capit. cum iam dudum, & in Clem. gratia, de rescript. numero 12. Rebus. in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, verb. in cathedralibus, vers. quod est verum, & in repetit. d. cap. extirpanda, §. qui vero, circa materiam pluralitatis beneficiorum, ubi ait communem, & ab ea non esse recedendum in consulendo & iudicando, licet non procedat de rigore iuris, Ferret. consil. 255. numero 3. & ante Concilium Trident. Nauar. in Man. cap. 25. nu. 129. & de Horat. miscel. 60. nu. 12. & 13. de redditibus Ecclesiasticis, q. 1. mon. 76. nu. 2. & in tract. de incompatibil. benef. nu. 25. & consil. 11. nu. 1. & consil. 19. nu. 1. de preben. & ut inquit Gloss. & Card. ibi, opinionem Innocentij servat consuetudo, quam Papa seip. & tolerat, & aliter dicendo totus modus damnatur: & ita etiam communiter servari testatur Capra reg. 90. num. 96. & Rebus. supra ait, quod ista opinio de consuetudine inualuit, & cum Spec. tit. de dispensatione §. descendum, n. 6. inquit, quod cum istam consuetudinem Papa sciat & toleret, videtur excusare, quod etiam ait Ferretus supra.

Eandem sententiam tamen videtur tenere Soto de iustit. in re lib. 3. quest. 6. ar. 3. conc. 4. ubi ait, in beneficiis simplicibus residentiam non exigentibus nullam esse necessariam dispensationem, ut plura eadem persona obtineat, & quod non solum iam receptus usus, verum & ratio id docet, & cum sequuntur Dd. de benef. simplic. Aragon 2. quest. 63. art. 2. conclus. 3.

cluz. & Valentia 3. tom. super 2.2. diff. 5. qua. 7. punct. 2. vers. quarto queritur, dicens, plura beneficia simplicia eatenus posse quem licite habere, quatenus id fuerit vsu, & probata consuetudine recepti, & P. Ledesma in summa 2. part. tract. 7. cap. 1. 11. concl. & nouissime D. Card. Tusch. concl. 61. lit. B.

Id tamen intelligunt, dummodo non fiat magna beneficiorum coaceruatio, quæ non potest carere culpa, & quandoque mortali, ac grauissimo scādalo.

Contrarium tamen sententiam tenet glos. in c. dudum 2. de elect. verb. inuitatam, & verb. retinere, quam ibi sequitur Abbas nu. 36. & in d. cap. cum iam dudum. num. 8. & in rep. d. 8. qui vero numero. 34. de prabend. & in cap. conuenerente numero secundo de clericis non residen. Bertach. in rep. vers. beneficia plura, Gregor. Lop. supra, Bernard. Diaz in pract. crim. cau. cap. 47. seu 48. numero 5. vbi Salzedo litera C. Hoieda 1. par. cap. 19. num. 1. Flamin. Paris. de resignatione benef. lib. 3. quaest. 1. n. 138. & lib. 5. quaest. 6. à n. num. 115. Zerola 2. part. verb. incompatibilia. §. 2. Dionys. Carthusian. in tract. de pluralit. beneficior. Syluester in summa. verb. beneficium 4. n. 2. Armil. eodem verb. num. 42. Salon 2. 2. quaest. 63. artic. 2. conclus. 3. Ludovic. Lopez instructor. conscientie 1. tomo cap. 251. Manuel. Rodriguez in summa 1. tomo cap. 31. nu. 2. & 3. Vega 1. par. c. 36. casu 25. 2. 6. & 27. Lech. de benefic. & pens. cap. 5. numero. 4. vers. circa tertium, & P. Ledesma in sum. dict. tract. 7. cap. 1. 12. conclus. 5. diff. & Agor 1. par. lib. 5. cap. 19. vers. consuetudo, qua quis in eadem Ecclesia, & 2. par. lib. 3. cap. 7. quaest. 4. cap. 8. qu. 6. cap. 9. quaest. 3. & 6. cap. 20. q. 4. cap. 11. quaest. 23. & cap. 50. quaest. 6. & lib. 6. cap. 3. quaest. 4. & est communis secundum Hoiedam, & Flamin. Paris. ibi, & secundum Nauar. dict. cap. 25. numero 125. & alius locis citatis, & miscel. 62. numero primo & consil. 13. nu. 1. de prabend.

Quæ sententia de iure antiquo videtur probari ex d. cap. conuenerente, de cleric. non residen. & hodie probatur per S. Concilium Tridentinum d. cap. 17. sess. 24. de reformat.

Et communis observantia & consuetudo contraria non valet, nec excusat retinentem plura beneficia, quorum vnum est sufficiens, à mortali secundum Abb. in d. rep. §. qui vero num. 36. Bertach. in dict. rep. vers. beneficiorum sufficientia, Gregor. Lopez supra, Hoiedam dict. cap. 19. numero 8. & Flamin. Paris. dict. q. 6. nu. 119. & Dd. communiter secundum eum, Agor d. lib. 5. cap. 19. & 2. par. lib. 6. cap. 11. q. 5. & 6.

In quo tamen Florianus in d. cap. cum iam dudum, quem refert & sequitur Capra d. reg. 90. n. 190. contrarium tenet.

In hac re mihi videtur, quod loquendo ante Concilium Tridentinum, secunda sententia gloss. in d. cap. dudum, & sequacium, sit verior de iure, ex d. cap. conuenerente. Prima tamen sententia à Innocentij posset proc. dere ex consuetudine, vt tenent Florian. & Capra vbi proxime, & Rebus. in praxi, ut de dispen. ad plura, num. 29. & in d. rep. §. qui vero supra, circa 4. art. Abbat. & Ferret. vbi supra, modo non esset magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum, etiam si congruam excederent sustentationem: nam consuetudo ista non videtur omnino sine ratione, sed tolerabilis, ex traditis per Sot. & Arag. §. & Cord. lib. 9. q. 20. propos. 3. cu. lmi. dicta, ex c. quia in tantum. de prabend. & quæ tradit Hoied. d. 1. p. cap. 21. tamen & duo beneficia incompatibilia

possunt teneri ex consuetudine, Feder. consil. 206. & fuit dictum in causa Tiracon. iuris præsentandi 20. Martij 1588. coram D. Bubalo. Et tamen beneficiorum animarum curam non habentium multitudo prohibita diuina lege non est, Quintanad. Ecclesiast. lib. 4. 4. num. 59. & 119.

Et hoc idem videtur tenere Abbas in d. c. dudum, num. 36. dicens valere consuetudinem, quando disponit solum circa potentiam retinendi plura beneficia simplicia, secus si disponderet, vt pro libito voluntatis posset beneficiatus de fructibus illorum disponere, & sic intelligit glo. ibi, sequuntur Cosim. in pragm. sanct. 11. de collat. §. 1. verb. pluralitate, & Selua 3. par. quaest. 39. nu. 2. qui ait, quod iura, quæ videntur innuere valere in hoc consuetudinem, debent intelligi secundum Dd. quando consuetudo disponit solum circa potentiam retinendi plura simplicia sine nimia multitudine, & c. & Sylu. d. verb. beneficium. 4. nu. 4. & accedit Ioan. Quintinus in cap. de multa, à num. 145. & 197.

Et quando sit magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum, relinquendum esset arbitrio boni viri, qui consideratis numero & valore beneficiorum, ac qualitate, dignitate, & idoneitate, seu sufficientia personarum, & aliis circumstantiis, id arbitrabitur, ex traditis per Hoied. d. c. 21. à n. 14. & Flamin. Paris. d. li. 3. q. 1. à n. 142.

Stanteque magna coaceruatione, & nimia pluralitate beneficiorum, non videbantur posse peccato mortali excusari, nec acceptantem, nec retinentem, nec etiam conferentem, propter deformitatem, deordinationem, & scandalum, quæ inde in Ecclesia sequuntur, & ex supradictis, & allegatis.

At prædicta sententia Innocentij, & consuetudo, sublata est per S. Concilium Tridentinum d. cap. 17. sess. 24. de reformat. cuius verba sunt: cum Ecclesiasticus ordo perueratur, & c.

Quod decretum comprehendit etiam beneficia iurispatronatus, nam eadem est ratio in omnibus non obstante quadam declaratione Sacre Congregationis super eo, quæ sic ait: Hoc decretum non comprehendit beneficia iuris patronatus: nam vel est mendosa, vel est intelligenda de beneficiis iuris patronatus, quæ ex fundatione possunt cum aliis simul retineri.

Et circa istud decretum dubitatur primo, an habenti beneficium sufficiens nequeat conferri aliud, nisi prius illo dimisso, & alias collatio sit nulla.

Quod tamen ita videtur ex eius verbis, ibi: Num tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, & facit tex. in cap. 10. cui. 19. de prabend. in 6. & videtur sentire D. Ioan. Gutierrez cons. 1. numero 42. & 43. & consil. 2. numero duodecimo & consil. 10. numer. per 110.

Sed contrarium est dicendum, nempe, quod habenti beneficium sufficiens recte potest conferri aliud illo prius non dimisso: quauis per affectuonem secundi vacabit primum ipso iure, ex d. cap. 17. iuncto cap. 4. sess. 7. de reformat. iuxta supra dicta à n. 83. quidquid dicat Gonzalez d. gloss. 15. num. 26. qui certe non loquitur consequenter. nam illa verba citata d. cap. 17. intelliguntur ad effectum retentionis tantum, vt Sacra Congregatio Concilij declarauit super illis verbis, Singulis conferatur, in hunc modum, Id intelligitur cum effectu, vt vnum possit retinere, quia ordinarius potest instituere presbiterum, vel conferre aliud beneficium incompatible, vel ratione residentie, vel ratione sufficientie, dummodo habita possessione

pacifica secundi beneficii dimittatur primum.

Alia etiam declaratio eiusdem Sacrae Congregationis sic ait: *Habenti beneficium sufficiens potest conferri aliud, sed habita possessione secundi beneficii sufficientis vacat primum sufficiens.* Et idem constat ex declarationibus tertia & quarta supra adductis numero 84. & tenuit Rota in causa Calagurritana de Subigana coram Dom. Brauo, & in alia de Triunno coram D. Orano, de quibus supra numero 81. & in Affisien. beneficii 9. Martij 1587. coram Domino Orano supra relata 5. par. cap. 3. numero 42. & in Cæsarangustana capellania 16. Martij 1587. coram D. Seraphino supra adducta 7. par. cap. 15. numero 5. & in aliis causis.

284 Non obstat t̄ tex. in d. c. is cui, quia procedit in habente potestatem delegatam prouidendi de beneficio personæ idoneæ, qui non potest prouidere de beneficiato sufficienter, qui ad istum effectum non dicitur persona idonea de iure, ex c. super inordinata de prebend.

285 Secus vero est t̄ in collatore ordinario, & conferente autoritate ordinaria, nam is recte potest prouidere, etiam alias beneficiato competenter, vt notant Lap., Dominic. & Franc. numero 1. in d. cap. is cui, Paul. Paris. conf. 40. n. 10. 4. p. & Caputaquen. decis. 411. par. 2. num. 5. & colligitur ex Clem. 2. de offic. ordin.

286 Et similiter t̄ patronus, tam clericus, quam laicus poterit præsentare aliud beneficium habentes, quicquid dicat Pauinus de offic. & potestate capit. sede vacante quinta quæst. secunda parte, numer. tertio ibi: *Prætermissa intellige, dummodo præsentetur idonei, id est, aliud beneficium non habentes*, cap. is cui, de præbend. lib. 6.

287 Et quamuis in t̄ delegatione & commissione non apponatur verbum, *Persona idonea*, intelligitur tamen, vt docet gloss. in dist. cap. is cui. verb. *idonea*, & Probus ad Monach. ibidem numer. 5. Paris. d. conf. 40. numero 14. & Pauinus vbi proxime, & sentit Caputaquen. dist. decis. 411. numero 4. ibi. *Præsertim, quæ dictio implicat casum magis dubitabilem, vt est vulgatum.*

288 Quamuis t̄ Francus dist. numero 1. ibi, *Secus tamen est, si autoritate delegata ad personam idoneam restricta*, videatur velle contrarium: sed explicari potest quod id dicat ad excludendum casum, quando exprimitur in commissione, quod alias beneficiato possit prouidere. Et ita Villad. de legato quæstion. 9. numero 3. 4. ait, quod quando legatus confert beneficia in vim specialis commissionis, debet tenere formam circa personam cui prouidet, de qua in d. c. is cui.

289 Et quod ideo t̄ ipsi obtinent à papa apponi in simili facultate, quod possit conferre beneficia idoneis personis quotcumque, & quæcumque, & qualicumque beneficia obtinentibus, vt iam ipse vidit, & cum hoc se eximunt ab obseruatione illius cap. & per textum in d. cap. is cui, Rota in vna Maioricens. beneficii 1552. resoluit, quod prouiso legati, qui prouidet autoritate Apostolica, & sic vt delegatus, de duobus sub eodem testio, cum dispensatione ad illa obtinenda, illi, qui iam in eadem Ecclesia aliud obtinebat, est nulla, vt habetur apud Guidobonum dec. 83. in manuscriptis, & latius apud Caputaquen. d. decis. 411.

290 Et in eadem t̄ fuit dictum dist. cap. is cui, non habere locum in eo, qui habet beneficium insufficiens & tenue, Caputaquen. decis. 62. p. 1. Franc. ibi numero

3. & Paris. supra numero 17.

Ex quibus inferitur, t̄ quod Nuntius Hispaniarum, 291 cui inter alia datur facultas beneficia 24. ducatorum personis idoneis prouidendi, vt in clausula supra posita 5. par. c. 3. num. 84. non potest prouidere de aliquo beneficio alicui aliud beneficium sufficiens obtinendi, & alias prouiso erit nulla, ex d. cap. is cui, Cuchus in institutionib. maiorib. lib. 2. tit. 5. n. 155. quamuis Nuntij de hoc curare non soleant. Faciunt dicta supra 1. par. c. 5. n. 289.

At vicarius Episcopi t̄ habens specialem facultatem conferendi, poterit conferre omnibus, quibus potest Episcopus, & sic etiam habentibus beneficii, Paris. supra n. 11. Rebuff. in praxi in forma vicariatus n. 84.

Et si in vicariatu t̄ seu facultate dictum sit, quod conferat idoneis, non ex hoc prohibetur vicarius conferre beneficiatis, sed intelligitur de idoneis moribus, scientia, & ætate, & c. Paris. d. conf. 40. n. 10. Rebuffus supra n. 87. & Iacob. Sbocius de vicario Episcopi lib. 2. q. 100. & 101. n. 1.

Nec obstat t̄ textus in d. c. is cui, nam etiam vicarius habens specialem facultatem conferendi conferat vt delegatus, vt quædo datur talis facultas separatim ab ipso vicariatu, iuxta supra dicta 5. par. c. 8. a num. 40. Tamen sicut ordinarius non prohibetur conferre alias beneficiato, vt dictum est, ita nec delegatus ordinarij, vt est gloss. verb. *habentibus*, iuncto text. in d. Clem. 2. de offic. ordin. & docet Parisius supra numero 10 & d. cap. is cui, loquitur tantum in delegato à Papa, vt tenent Lap. & Dominic. ibi, & Parisius d. conf. 40. numero 14. Itaque solum procedit in habente potestatem delegatam conferendi autoritate Apostolica.

Quod tamen t̄ verum non putat Sbocius ibi d. q. 101. n. 2. vbi fieret collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curatorum, vel alias incompatibilium, per tex. in d. c. de multa, de præb. & Concil. Trid. sess. 7. de refor. c. 4. & seq.

Sed ista iura t̄ non probant, quod non possit fieri collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curatorum, vel alias incompatibilium, t̄ sed solum quod per assensionem secundi vacat primum, & collatio ab ordinario facta de parochiali habenti aliam non est inualida, sed tenetur is, adepta possessione secundæ, primam dimittere, vt patet ex notatis in cap. ordinarij, de offic. ordinarij, in 6. & in Clem. si plures, de præb. & docent Rochus de iure patron. verb. *honorifici* n. 18. Lambert. 1. par. 2. lib. 9. art. 15. Hier. Gabr. consil. 193. n. 7. lib. 1.

Vnde quod ait Sbocius, t̄ solum procedet in terminis d. c. ordinarij, & in conferendis.

Quod non solum t̄ videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata in quibus loquitur, sed etiam in habente sub eodem testio plura beneficia incompatibilia, vt duas præbendas, vt non possit ei conferri alia in eadem Ecclesia, & hodie stante Concilio, in habente plura beneficia incompatibilia ratione sufficientiæ aut numeri, aut ratione residentie, vt non possit ei conferri aliud simile, cum militet eadem ratio.

Secundo circa dictum t̄ decretum Concilij c. 17. dubitatur, an si habenti beneficium sufficiens conferatur aliud non sufficiens, per assensionem istius vacet ipso iure primum.

Et quidem videtur t̄ vacare, nam cum ex dicto decreto habenti beneficium sufficiens non possit aliud

aliud conferri ad effectum retentionis, apparet secundum, etiam non sufficiens, esse incompatible cum primo sufficiens, & consequenter primum vacabit ipso iure per assecutionem secundi, ex d. cap. 4. & declarationibus supra adductis, & sibi imputet, qui accipit secundum beneficium minus sufficiens, & hoc potest colligi ex declarationibus 3. & 4. adductis num. 84. quæ indistincte dicunt, per assecutionem secundi vacare primum sufficiens: & ex alia declaratione eiusdem S. Congregat. quæ sic ait: *Episcopus habenti congruam non potest aliud beneficium dare, & si dederit, vacat primum illud, quod habebat, dum modo beneficium titulare sit, quamvis disforme a secundo recepto: & si utrumque retinere tentauerit, accepta pacifica possessione secundi, vacabit utrumque*, licet contrarium videatur colligi ex 2. declaratione adducta num. 283. fed in illa non negatur, nec agitur de secundo non sufficiens.

E conuerso vero, si habenti ¶ unum beneficium non sufficiens conferatur aliud sufficiens de per se, non videbatur vacare primum, sed posse retinere utrumque, dummodo alias non sint incompatibilia ratione residentie, vel alia ratione: nam Concilium ibi permittit, ut habenti beneficium minus sufficiens liceat aliud sufficiens conferre.

Nihilominus ¶ tamen idem erit dicendum, nempe vacare primum, nam intentum Concilij est, ne quis habeat duo beneficia, quorum alterum est sufficiens de per se, siue illud sit primo collatum, siue secundo: & ita colligitur ex declaratione sacre Congregationis supra adducta num. 377. & idem est de mente Doctorum: & illa verba Concilij *Aliud sufficiens*, intelliguntur de sufficienti simul cum primo: quamvis super hoc fuerit magna controversia in S. Congregatione Concilij, & diuersæ sententiæ illustrissimorum Cardinalium.

Et quamvis ¶ Concilium dicat, *Aliud simplex sufficiens*, non tollit quin habenti beneficium simplex insufficiens, quod residentiam non requirit liceat conferre aliud curatum, &c. solum enim est vis in eo, quod utrumque personalem residentiam non requiratur, recte considerat Hojeda 2. part. cap. 2. num. 1. ad finem.

Tertio circa d. decretum ¶ dubitatur, verum habenti duo, vel alia tria beneficia, quæ non sufficiunt ad congruam sustentationem, possit aliud, vel alia beneficia usque ad congruam sustentationem conferri, vel utrum habenti unum beneficium insufficiens, possint alia duo, plurave usque ad competentem sustentationem conferri, etiam ad effectum retentionis.

In quo in primis ¶ certum est, ante Concilium Tridentinum licuisse plura beneficia, alias non incompatibilia, etiam ultra duo, tenere usque ad congruam sustentationem, Abb. in d. c. cum iam dudum, n. 8. & in d. repetit. §. qui vero, nu. 34. Francus in d. c. is cui, n. 3. Greg. Lopez supra, Hojeda 2. p. c. 1. & 2. Nau. conf. 10. & 19. n. 2. de preben. & Flam. Paris. d. lib. 3. q. 1. num. 141. saltem ubi non esset magna, & nimia multitudo beneficiorum, iuxta tradita per Hojedam dict. cap. 21.

Difficultas est, an ¶ stante Concilio d. cap. 17. id liceat, videtur enim non licere, ultra duo beneficia vni conferre, ex illis verbis: *Quod quidem, si ad vitam eius, cui confertur, honeste sustentari non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, &c.* cum solum dicat, *Aliud*, in singulari, tenet Marc. Ant. Genuen. cap. 63. seu 64. num. 3. dicens ita obseruari in vrbe, & sen-

2. To m

tit Gonzalez gloss. 15. num. 39.

Nihilominus etiam stante ¶ Concilio id licere, tenet Nauarr. d. conf. 10. & in Man. cap. 25. num. 129. & miscel. 60. de orat. num. 13. late Hojeda d. 2. p. c. 1. d. num. 24. qui a num. 32. id probat pluribus rationibus, & fundamentis, & num. 36. dicit hanc opinionem receptam esse, & approbatam stylo curiæ: nam post Concilium Tridentinum Romani Pontifices sæpe concesserunt vni plura beneficia simplicia residentiam non requirentia, ad quam se refert Zenedo collectan. 150. ad Decretales num. 2. & sequitur Flam. Paris. d. num. 141. Azeued. conf. 20. num. 1. & Perez de Lara de annuif. & capel. lib. 2. cap. 7. num. 12. & sentiunt Quintanaduennas d. lib. 4. num. 119. Zerola 1. p. verb. beneficium §. 7.2. & 6. conclus. & sub 8. conclus. principali, & 2. part. verb. conformitas, Salon d. 9. 63. ar. 2. conclus. 3. controuersia 5. & 3. & Zechus de republica Ecclesiast. cap. de beneficiis, vers. ad dignoscendum vero, ¶ & tenuit Rota in vna Theanen. S. Eustachij 20. April. 1587. coram Dom. Gipsio, in qua agebatur de prouisione ordinaria facta vni de rectoria, ac aliis sine cura beneficiis: & fuit dictum, non ob stare Concilium Tridentinum d. cap. 17. quia Concilium non loquitur de pluribus beneficiis simplicibus ad vitam sustentationem non sufficientibus: & sequitur saltem ex consuetudine Aqora 2.2. part. lib. 6. cap. 11. quest. 8.

At S. Congregatio ¶ Concilij primam partem approbavit, ut apparet ex declarationibus sequentibus. Prima Episcopo Segouien. *Episcopus habenti unum simplex beneficium, quod non sufficiat ad eius sustentationem, potest aliud simile conferre absque dispensatione Apostolica: sed non potest plura simplicia usque ad sufficientem eius sustentationem conferre citra dispensationem Apostolicam.* Refert Zechus d. cap. de beneficiis, ad finem. Secunda, *Episcopus potest conferre secundum beneficium, si primum non sufficiat ad sustentationem: sed si duo non sufficerent, non posset conferre tertium absque dispensatione Apostolica.* Tertia, *Plura duo beneficia simplicia Episcopus vni conferre non potest.* Quarta Nuntio Hispaniarum, *Plura beneficia non possunt obtineri, licet sint simplicia, sine dispensatione Papæ.* Quam refert Salzedo in praxi cap. 47. littera C. Mandos. Rodrig. in sum. 1. tom. cap. 31. num. 2. & Zerola d. §. 7.6. conclus. eam intelligens, quando unum esset sufficiens. Quinta pro Episcopo Zamoren. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini, supplicatur Illustrissi, & Reuerendissimi. Dd. vestris pro declaratione infra scripti dubij, utrum Episcopus possit obtinere duo prestimonia, vel beneficia simplicia personalem residentiam non requirentia, quæ ad congruam sustentationem non sufficiant, conferre et auctoritate ordinaria aliud, siue alia prestimonia, vel beneficia simplicia, vel curatum, aut dignitatem, quæ una cum obtentis ad congruam sustentationem sufficiant, & quatenus non possit, an vacent priora obtenta, vel vltimum, quod confertur, liate decreto Concilij Tridentini sess. 24. cap. 17. cum Ecclesiasticus ordo, Reuerendissimi Domini. Episcopo Zamoren. Reuerendissimi. D. vni frater, mittimus, ad amplitudinem tuam libellum, in quo dua continentur dubitationes, quæ Sacre Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini interpretum eius nomine propostæ fuerunt, ad quarum primam de conferendo tertio beneficio Ecclesiastico, et qui duo obtinet, Congregatio censuit, Episcopum non posse. Ad secundam, si contulerat adepta pacifica possessione tertij, unum ex prioribus vacare, quod superest Deum rogamus, ut illam incolumem tueatur, gratiaque sua donis*

EE

sanctiorem faciat, Roma die 5 Octob. 1587. Sexta, Placent. Illustris. & Reuerend. Domine, quidam Lupo Oboa de Mancanas, canonicus Calagurritanus, dictum canonicatum obtinens, fuit promissus per Episcopum Placentinum eius patrui de vno in Deleitosa, & altero capellania del Hoyo nuncupato perpetuis simplicibus beneficiis Ecclesiasticis, quorum duorum vltimorum beneficiorum insimul fructus 240. ducatos auri de camera ascendunt: & quoniam de dictis beneficiis simplicibus fuit auctoritate Apostolica promissus Ioannes de Monte maior clericus Pacem, illustris. Card. de Terra noua familiaris, vtpote Sedi Apostolica reservatis cum pensione 80. ducatorum, supplicatur Illustris. & Reuerendis. Dd. vestris declarari, an promissio dictorum beneficiorum per Episcopum d. Lupo facta fuerit contra formam Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. Congreg. Concilij sapienter respondit, Episcopum habenti vnum simplex beneficium, quod non sufficiat ad eius sustentationem, posse aliud simile conferre, sed non posse plura simplicia vsque ad sufficientem sustentationem eidem conferre citra dispensationem Apostolicam. Hier. Card. Mathaeus. Septima pro Archiep. Hispal. Illustris. & Reuerend. Domini, cum in S. Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. decisum sit Episcopum non posse habenti beneficium sufficiens aliud dare, ideo sequuntur sequentes dubitationes. Primo, an si ordinarius conferat tertium beneficium habenti iam duo beneficia simplicia, & dicta duo non sufficiant ad sustentationem, talis promissio tertij beneficii sit valida, vel potius nulla, vel per assecutionem tertij vacet omnia dicta priora, iam alias obtenta, aut quodam ipsorum. Secundo, an in casu, quo ex decreto Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. per assecutionem secundij beneficii vacet primum, & nihilominus illud habens continuat possessionem amborum, recipiendo ex eis fructus, possit a Sede Apostolica fieri impetratio, tam de primo, quam de secundo beneficio. Tertio, an decretum Concil. Tridentin. sess. 24. cap. 17. habeat locum, quando beneficium primo obtentum est sufficiens, iuxta suum verum valorem, & honestam possidentis sustentationem, quamvis tempore, quo secundum beneficium confertur, non sufficiat propter onus pensionis super tali beneficio impositum. Quarto, an quod dicitur in beneficiis, habeat locum in pensionibus, scilicet quod ordinarius non possit conferre beneficium habenti iam in pensionibus Ecclesiasticis sufficientem sustentationem. Ad primum S. Congreg. Concil. censuit, collationem tertij beneficii esse validam: sed si tertium sit sufficiens, vacare illa duo priora beneficia: sin minus tenere promissum dimittere alterum ex illis. Ad secundum, virumque beneficium vacare. An autem collatio spectet ad Sedem Apostolicam, Congreg. id remisit ad S. D. N. Ad tertium valere, dummodo promissus post collationem sibi factam non consenserit pensioni. Ad quartum, minime habere locum in pensionibus.

311 Ex quibus declarationibus apparet, Episcopum habenti duo beneficia simplicia etiam non sufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, iuxta supradicta: quamvis Cavale. 3. p. decis. 33. num. 6. dicat, quo d qui habet duo insufficientia, non potest habere aliud sine dispensatione Episcopi, & si contulerit tertium, quod sit sufficiens, per assecutionem illius illa duo priora ipso iure vacare, ex dict. cap. 17. iuncto d. cap. 4. sess. 7. de reform. si vero tertium non sit sufficiens, vacabit vnum ex prioribus, quod maluerit dimittere.

312 Et sic in hoc casu, cum non sit maior ratio de vno quam de alio, habebit locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur vni, Abb. in d. cap. de mul-

ta, de prabend. n. 11. Bernar Diaz in pract. cap. 48. n. 7. & Hojeda 1. par. cap. 13. n. 56. cum aliis: & idem quando ordinarius vni simul conferret duo beneficia sufficientia, seu plura beneficia.

Luxta quod f in Concil. prou. Mediol. 5. par. 3. n. 313 qua ad beneficiorum collationem pertinent, vers. quod synodi ita statuitur, quod synodi Trident. auctoritate Concil. prou. nostro permissum est simplex beneficium habenti alterum, etiam eiusdem generis, quod personalis residentia munus non requirat, ob honestam illius sustentationem conferri, id ita locum habeat, vt ne tamen eo pretextu, causave vite honeste sustentanda, plura quam duo beneficia simplicia vni, eidemque conferri liceat sine consensu, permissuue Sedis Apostolicae.

Apparet etiam f ex dicta declaratione Hispanensi ad 4. dictum decretum Concilij cap. 17. non habere locum in pensionibus: & ratio quae potuit mouere sacram Congregationem, est, quod licet pensiones hodiernae succedant loco beneficii, & c. vt dictum est 1. par. cap. 5. tamen non sunt tituli beneficiales, vt ibi dictum est, & Concilium videtur habuisse respectum ad pluralitatem titulorum beneficialium, vt colligitur ex illius verbis ibi, Quando vnus plurium officia occupat clericorum, & ibi: Neminem oportere in duobus ecclesijs conscribi, & c. Et quod pensiones etiam plures non faciunt incompatibilitatem cum beneficiis, tradunt Duennas reg. 7. l. 1. num. 5. Hojeda 2. par. cap. 7. & nouissime Gonzalez gloss. 5. §. 5. num. 14. cum aliis: & Asor 2. par. libro 8. cap. 10. §. 8. & cap. 12. quast. 6. Conducit quod ait Mando. reg. 16. Cancel. quast. 38. circa finem, quod maius odium est habere plura beneficia, quam plures pensiones, potest enim vnus habere beneficium de iure, licet redditus essent ad mille ducatos, & tamen non habere centum beneficia, quorum quodlibet valeat decem ducatos, arg. cap. singula. 89. distinet. at in pensione, quid refert habere vnam pensionem mille, an centum pensiones decem ducatorum.

Vnde etiam pensio f non facit incompatibilitatem sub eodem titulo, vt cum Hieronymo Paulo in practica Cancellaria, seu prouinciali, versicul. & inter cetera est necessaria, tradit Gigas de pensionib. quastio. 32. Mandos. de signatura grata, ut de dispensatione ad benefic. sub eodem titulo, versic. an autem pensio, & Hojeda 1. parte, cap. 20. numero 18. & 22. facit decretum Sacri Concilij Tridentini sess. 25. de reform. cap. 15.

Sed contrarium f tenet Rebus. in praxi, tit. de dispensatione ratione aratis, versic. etiam si sunt sub eodem titulo, nempe pensionem esse incompatibilem cum non posse simul obtineri sine dispensatione, nisi alia, seu cum alio beneficio in eadem Ecclesia, & consuetudo illud suadeat, quia pensionem Papa concedit loco beneficii, capite ad audientiam, 2. de rescriptis. & ideo consuluisse, quod acceptans prabendam in eadem Ecclesia, in qua habet pensionem, eidem pensioni renuntiare videtur per Clem. gratia. de rescriptis, nisi fuerit dispensatum ad obtinendum. vtrumque.

Quam sententiam habere videtur stylus curiae, vt 317 apparet ex clausula in pensionibus pro palatinis apponi solita, supra adducta d. cap. 5. l. parte, n. 89. ibi, Etiam sub eodem titulo, & c. Et quia quando impetrans beneficium narrat habere pensionem super fructibus certi beneficii, additur, Non tamen in eadem Ecclesia consistentis.

Notanda tamen est f in proposito quaedam declaratio.

claratio S. Congregat. super d. cap. 17. quæ sic ait: Congregatio Concilij censuit, hoc decreto non comprehendit irregularitates beneficiorum, seu pia legata cum onere missarum, aliæque divina officia celebrandi, quæ neque Ecclesia habent aliquam denominationem, conferri tamen consueverunt in titulum simplicis beneficii vni, vel pluribus presbyteris ad præsentationem heredum, siue patronorum, & singula duorum, aut vnum aureorum valorem non excedunt: quod decretum Congregationis sanctissimi Dominus Noster probauit, & placuit seruari stylo Cancellaria, vt vnica collatione plura vni conferri possint in titulum simplicis beneficii.

319 Quarto, circa dictum decretum dubitatur, si quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingat fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij: & videtur dicendum non posse illa retinere, sed debere vnum ex eis dimittere, ad tradita in simili per Hojedam l. par. cap. 13. n. 57.

320 Et quod dicatur beneficii sufficiens, vide Caputaquen. decis. 65. par. 1. Nauar. miscel. 62. de orat. Menochium de arbitrar. libro 2. casu 218. Gomezium de expectat. num. 107. Hojedam l. par. cap. 19. a numer. 22. Bursat. consil. 186. libro 2. num. 12. Flamin. Paris. de resignatione benefic. libro 5. quæst. 6. a numero 131. Zerolam verb. beneficium §. 7. 8. conclus. principali, & Marcum Anton. Gentien. d. cap. 64. num. 3. & Gonzalez d. glos. 15. numero 39. Prosperum de Augustino in addition. ad summam bullarum Quaranta, verb. beneficiorum resignationes 8. causa, Acor 2. par. libro 6. cap. 10. q. 8. & 9.

321 Existimo vero, ad istum effectum computandas esse distributiones quotidianas certas in beneficiis requirentibus residentiam, vt in canonicatibus, &c. Cosim. in pragmat. sanctiss. de collatio. §. quod si quis ex dictis, verb. residendo, & verb. interessendo, licet contrarium videatur tenere Caputaquen. d. decis. 65. n. 3. & Flam. Paris. d. numer. 131. quamuis ad effectum regulæ de valore fecus sit, ad dicta supra §. par. cap. 3. numero 197.

322 Et de glossa canonicatum id certum existimo, licet residendo lucrifiat, & ideo non computetur in fructibus, ad effectum dictæ regulæ, de valore.

323 Sed licet dicta procedant stante & attento decreto Concilij d. c. 17. tamen illud non videtur vñ receptum saltem in Hispania: nam post illud, sicut antea, ordinarij communiter contulerunt, & conferunt plura beneficia, etiam vltra duo vni, etiam quod vnum sit sufficiens ad congruam sustentationem, & omnia simul retinent, dummodo alias non sint incompatibilia: & etiam in curia idem fit, nam etiam post Concilium Tridentin. summi Pontifices narranti plura obtemta beneficia simplicia, nisi forte narretur magna multitudo titularum, solent alia concedere: nec apponitur decretum de dimittendo obtemta intra duos menses, quod solet apponi, quando narratur aliquod obtemtum incompatible.

325 Nec potest dici, papam super illis tacite dispensare, quia hoc tollitur ex cap. non potest, vers. cum vero, de præbend. in 6. & tradit in proposito Nauar. de orat. miscel. 61. numero 2. alias cap. 22. miscellan. 16. numero 64. Et Salzedo in pract. Bernardi Diaz, d. cap. 47. seu 48. litera C. Manuel Rodriguez in summa 1. tom. cap. 31. numero 2. & Vega 1. par. cap. 36. casu 25. & posthæc Gonzalez d. glos. 15. numero 27. licet contrarium dicat valde probabile, non stante stylo eu-

riæ Romanæ contrario, Petrus Ledesma in summa 2. part. tract. 7. cap. 12. conclusione 4. difficult. non respondens dict. cap. non potest. Et sentire videatur Mandosius ad Lapum allegatione 117. litera B. ante finem, & quicquid alias dicat Menoch. de presumptionibus libro 2. presumptione 206. numero 15. ex Imola numero 8. & Bonifacio numero 10. & 30. in clausula, si Romanus, de præb. qui non dicunt, quod ipse dicit.

327 Et id solum posset procedere, vbi Papa illa simul conferret, vt in sequenti declaratione S. Congreg. super d. cap. 17. ibi, Quidam obtinuit duo beneficia incompatible a summo Pontifice: & illa in literis expressit, sed non fuit dispensatum: respondit Congregatio teneri posse, nisi essent due parochiales ante Concilium obtemta.

328 Nec rursus dici potest, id in Papa procedere ex facultate sibi tradita ab ipso Concilio per decretum vltimum, sess. 25. de reformat. iuxta dicta supra 4. par. cap. 5. a n. 30. quia id intraret, si concilium d. c. 17. prohiberet collationem: sed, vt diximus, non prohibet nisi retentionem.

329 Et Præterea non solum retinentur plura ex prouisione manu Sanctissimi signata per fiat, sed etiam ex prouisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius prælati, qui habent signaturam per concessum, qui non possunt dici censi, & posse tacite dispensare contra Concilium, vt apparet ex declaratione. Abul. adducta d. c. 5. n. 34.

330 Vnde Zechus de re public. Ecclesiast. cap. de beneficiis n. 4. vers. notandum tertio, ait pro pluribus beneficiis simplicibus simul obtinendis, & retinendis, quantum ex usu & consuetudine colligi potest, non esse necessariam dispensationem, passim enim sine dispensatione acquiruntur, & retinentur, raro tamen forte tua conscientia, &c. Et eodem n. 4. vers. notandum secundo, ad finem, & vers. circa tertium caput ait, quod Papæ tolerantia, qui id scit & tolerat, in foro exteriori videtur excusare, argument. cap. 1. de consir. in 6. & regulariter in hoc dispensatio non petitur, & videtur id relinqui conscientie cuiusque, cum non possit tradi certa regula, quantum cuique ob personarum diuersitatem sufficiat ad honeste degendum. Hæc Zechus.

331 Et cum t meo tempore Romæ per aliquos Hispanos prætenderent fieri aliquæ impetrationes, iuxta dictum caput 17. Concilij, & dictas declarationes sacre Congregationis de beneficiis per ordinarios prouisis, & aliquæ essent signatæ, tandem ad instantiam Regis nostri Philippi Secundi, cuius anima requiescat in pace, & eius ambassiatoris, cessauerunt, & non fuerunt ad effectum productæ.

332 Vnde videtur, posset probabiliter dici, opinionem Innocentij, de qua supra, a numero 264. quam consuetudo antiquissima approbavit, etiam hodie posse procedere, etiam in foro conscientie, iuxta ibi dicta, non obstante dicto decreto Concilij capit. 17. quia non est vñ receptum, ad notata in cap. erit autem lex, 4. distinction. & per Felinum, Nauarum, & alios citatos supra, numero 150. & alia ibi dicta.

333 Quo t stante, offert se dubium, cum in dispensationibus cum illegitimis, vel alias irregularibus, seu inhabilibus dispensetur, vt quæcunque & qualiacunque beneficia Ecclesiastica, recipere, & retinere, dummodo plura simul non sint, quam quæ a

Concilio Tridentino permittuntur, seu dummodo plura non sint, ut aliquando dicitur, quod idem est, iuxta styllum curiae, libere, & licite valeant, an vigore talis dispensationis possit quis retinere plura beneficia, alias non incompatibilia, etiam si vnum sit sufficiens ad sustentationem.

334 Et videtur tamen quod non, propter illa verba, *Dummodo plura simul non sint*, quam quae à Concilio Tridentino permittuntur: quae restringunt dispensationem, & sic quoad illa retinenda non videtur dispensatus.

335 Nihilominus tamen tamen contrarium videtur dicendum, stante quod Concilium in hoc non liget, utpote non receptum, sed adhuc possit procedere opinio Innocentij: nam illa verba, *dummodo plura non sint*, &c. non restringunt, & modificant dispensationem, sed exprimunt id quod inest de iure Concilij, quod receptum praesumitur, & ponuntur ad denotandum, quod Papa ibi per illa verba, *Quaecumque, & qualiacumque beneficia*, &c. non intendit dispensare super retentione incompatibilium, & sic non sonant in conditionem, seu modificationem, sed in monitionem, & instructionem, ad l. 3. ff. de legat. 1. & tradita per Innocentium, Abbatem, & alios, in cap. fin. de presumpt. vbi Felin. num. 29. Navar. in c. si quando, de rescript. except. 9. numero 9. & in Manuali cap. 27. num. 37. Couarr. in cap. alma mater l. part. 8. ad finem, & Thomas Sanchez de matrim. lib. 3. disputat. 33. num. 3. & dicta supra numero 21. & sic illegitimus taliter dispensatus, retinendo plura incompatibilia, non faceret contra ius eum inhabilitans, & prohibens tenere beneficia, sed contra ius prohibens tenere beneficia incompatibilia, ut alias in simili dictum est supra, numero 18.

§. 4.

De dispensatione super pluralitate beneficiorum.

SUMMARIA.

An Episcopus seu legatus possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium, n. 336. In dignitatibus, personatibus, seu officiis, & curatiis, indistincte dispensare non potest, sed solus Papa dispensat, n. 337. Etiam si dispensatio fieret principaliter, propter necessitatem, seu utilitatem Ecclesiae, contra Hostien. & alios n. 338.

Quod Episcopi possunt dispensare contra ius canonicum, etiam Concilij, ex magna causa necessitatis, seu utilitatis, procedit, quando superior consuli non potest: & in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem, numer. 339. & 340.

Inferitur ad illam questionem, an Episcopus possit dispensare in impedimentis matrimonium dirimentibus, quando impedimentum est occultum, & ad Papam non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum, num. 341. Et communiter tenetur pars affirmativa, ex dicta doctrina, quod Episcopi possunt dispensare contra ius etiam Concilij, ex causa necessitatis, quae hic concurrat, numero 342. Contrariam sententiam tenent Sor. Corduba, & alij relati, numero 343. Quae probatur, quia Episcopus

non potest dispensare in lege Papae, vel Concilij qualis est ista, nisi ei specialiter concedatur, quod tamen nullibi ei conceditur in hoc casu, num. 344. Et idem est in Legato, seu Nuncio, nisi ubi habeat specialem facultatem, num. 345. Et procedit ista sententia, non solum quando mala fide contractum est matrimonium, sed etiam quando bona fide, & c. num. 346.

Rationi primae sententiae respondetur, quod illa doctrina intelligitur ex magna causa necessitatis, non particularis, seu privatae, sed publicae, & communis, seu Ecclesiae sicut ex causa utilitatis publicae, & non privatae, a numero 347. & alias possit aliquando Episcopus dispensare in praedictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium, licet impedimentum esset publicum, & tamen id non conceditur, num. 349. & 350.

Non obstat alia ratio primae sententiae, quod tunc propter episcopiam videatur Papa dare facultatem dispensandi Episcopis, aut eam sibi non reservare: quia quod Episcopus non possit dispensare in lege Papae, vel Concilij, provenit ex natura rei, quia est inferior, qui non habet potestatem in superiorem, nec in eius legem, & non ex eo, quod Papa sibi reservet potestatem dispensandi, & eam tollat Episcopi, & episcopica est moderatio legis, non vero dat potestatem, aut iurisdictionem alias non habenti, quamvis possit moderari legem Papa sibi reservans id, quod alias poterat Episcopus, ut in voto, n. 351. & 352. quod confirmatur exemplis adductis, n. 353.

Ad replicam, ius naturale, quod inferior dispensare nequeat in lege superioris, interpretari ex episcopica, ut non intelligatur in casu magna necessitatis, respondetur procedere, quando necessitas est publica, non privata, n. 354.

Nec in impedimento affinitatis superveniente matrimonio potest Episcopus dispensare ad petendum debitum, nisi forte ex consuetudine, n. 355.

Quando prima sententia admittenda esset, quae tamen absolute placet, esset accipienda, quando bona fide contractum esset matrimonium ex parte viri, & ex decreto Conc. sess. 24. de refor. mat. c. 5. contra Th. Sanchez, & alios, a n. 356.

Non admittit Author sententiam Gabr. Vazquez docētis, posse nos operari contra nostram opinionem, & sequi opinionem contrariam, quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere, quamvis ex propriis, & extrinsecis principiis, & rationibus non probetur, & c. num. 360. nam quamvis possit sequi opinio probabilis relicta probabiliori, numero 359. quod etiam procedit in indice, qui potest indicare secundum opinionem probabilem, relicta probabiliori, non ex parte facti, sed iuris, num. 363. tamen ea opinio probabilis est, quam asserunt viri sapientes, & confirmant optima argumenta, quae sequi nihil improbabile est: & sic, debet esse conformis, non solum existimationi sapientum, sed etiam recte rationi, nu. 363. Et ut possit quis sequi opinionem probabilem, debet eam indicare veram probabiliter, etsi non veriore, nec id repugnat etiam ex propriis principiis, & rationibus, nu. 364. & seq. Et sententia Gabr. Vazquez solum videtur vera in subdito obediens superiori, & c. numero 366.

Nuncio Hispania solet dari facultas dispensandi super quocumque impedimento publicae honestatis ex sponsalibus, & c. ut in clausula posita n. 367. Et Commissario Cruciatæ conceditur facultas, in foro conscientiae dispen-

dispensandi cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contrahit gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, nec non in superueniente si nili affinitatis impeditio, &c. vi in clausula posita, nu. 368.

Circa alia beneficia Episcopus, seu Legatus potest dispensare, ut quis habeat plura beneficia, etiam residentiam requirentia, quae non sunt curata, aut dignitates, personatus, vel officia, vel duo uniformia sub eodem titulo, vel duo praebende diversarum Ecclesiarum, quarum qualibet per se sufficiat, secundum Abbatem, & alios, ita explicantes cap. sanctorum, 70. distinct. numero 369.

Sed in requirentibus residentiam verius est, non nisi Papam posse dispensare, ex dicto cap. sanctorum, nu. 370. Et hodie certum est, ex Concilio Tridentino, contra quod Episcopus seu legatus dispensare non potest, nu. 371.

Ex quo etiam non potest dispensare, ut quis habeat duo simplicia sufficientia, n. 372. & n. 373, adducitur declaratio S. Congregationis.

An hodie stante Concilio possit Episcopus, Nuncius, seu Legatus dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem titulo, sicut antea poterat, ex communi, a nu. 374. Resolvitur posse: nam ista facultas non apparet sublata per Concilium, non obstante cap. 4. celsi. 7. & clare censuit S. Congregatio in declaratione posita numero 377.

An obtinens plura beneficia ex dispensatione Papae, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientiae, remissive, n. 378.

Regula de triennali non suffragatur contra decreta Concilii, d. c. 4. celsi. 24. & ca. 17. celsi. 24. ex Sacra Congregatione, nu. 379. de quo remissive nu. 380. Et numero 381. adducitur alia declaratio Sacrae Congregationis.

³³⁶ Pro complemento huius materiae videndum est, an Episcopus, seu legatus possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium.

³³⁷ In quo t. breuiter dico, quod in dignitatibus, personatibus, seu officiis, & curatis distincte dispensare non potest, sed solus Papa dispensat, ut tenet gloss. in c. duum 2. de elect. & in d. cap. de multa, de praebend. ut ibi gloss. verb. per sedem, & in cap. 1. de consuetudin. in 6. verb. absque dispensatione, & in cap. ordinarij, de officio ordinarij in 6. verb. sui beneficij, & in cap. non potest, de praeb. eodem lib. verb. Apostolice sedis, & gloss. Gulielm. in extranagant. execrabilis, de praebend. inter communes, verb. quae alias, Domin. in dict. cap. 1. numero 13. & Francus ibi num. 7. & in cap. super eo, de praebend. eodem libro numero 4. Felin. in cap. an si clerici, §. de adulter. de indic. num. 5. Millis in repert. vers. dispensare non potest legatus de latere super pluralitate, Rota decis. 4. de offic. legati in nouis, alias 286. Mandos. de signatur. gr. atq. tit. de disp. ad plura, vers. aut loquimur, Granu. ad Simonet. de reformat. quest. 50. nu. 22. P. Ledesma in summa 2. part. tract. 7. cap. 1. 9. & 12. celsi. & Doct. communiter, ut testatur Abb. in repert. d. cap. exirpanda, §. qui vero numer. 38. & faciunt quae tradit Staphil. tit. de qualitate & statu bene. §. 1. quod sit, num. 5. & 6. & ut dicit Hostiens. in d. cap. de multa, & refert Abb. num. 19. & in d. repert. §. qui vero, num. 38. & ibi Rebus. opinionem hanc seruat curia Romana, & eius stylus, & sequitur Villad. de legat. quest. 14. par. 2. 81. dicens, quod ita stylus curiae recipit, & Quintin. in capite de multa, numero 111. dicens, quod

2. Tom.

pars Dd. melior hoc tenet, forique Romani seruat vltus, &c.

Quamuis t. ipse Hostiens. ibi, & Abbas locis citatis, Selua 4. par. quest. 7. num. 29. Rebus. in praxi tit. de dispensatione ad plura, a nu. 30. & in repert. d. d. §. qui vero, circa 5. art. Abbas, de pluralitate beneficior. Gambarus de offic. legati, libro 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre, a nu. 98. Duaren. de beneficij. libro 8. cap. 4. Gregorius Lopez in l. 3. tit. 16. par. 1. gloss. vlt. & Hoieda 2. par. cap. vltim. a. n. 16. & alij teneant, Episcopum & Legatum de iure posse dispensare, quando dispensatio fieret principaliter propter necessitatem, seu vtilitatem Ecclesiae, & non ob vtilitatem personae, propter prerogatiuum meritorum.

Nec obstat, quod t. Episcopi possunt dispensare contra ius canonicum, etiam Concilij, ex magna causa necessitatis, seu vtilitatis, Rot. decis. de iure patron. in nouis, Abbas in d. c. an si clerici, §. de adulter. num. 9. post Ioan. de Lignano, ibi, Roman. cons. 325. n. 7. & 8. vbi Horat. Mandos. litera C. & singul. 486. Felin. in cap. 1. de constitut. nu. 49. & in cap. 1. de sponsal. sub n. 5. Millis vers. dispensare potest Episcopus contra concilium, Gambarus de officio legati lib. 10. a nu. 400. Tiraq. de pœnis in pr. ofat. n. 31. Duennas reg. 248. num. 2. Hoieda, qui plures refert d. c. vltim. numer. 22. Ioan. Gutierrez canonic. quest. libro 1. cap. 23. num. 18. Syluest. verb. dispensatio num. 15. & Thom. Sanchez, qui plures etiam refert, de matrimon. libro 2. disputat. 40. num. 3. & lib. 7. disputat. 7. num. 6. & libro 8. disputat. 5. numero 1. nam t. id procedit, quando superior consuli non potest, Felin. in dict. cap. 1. de constitut. n. 50. Decius in dict. §. de adulter. num. 82. Rochus in cap. §. de consuetud. celsi. 3. num. 13. Bott. de Synodo 3. par. art. 1. num. 50. Duennas ibi, & Hoieda num. 23. & Ioann. Gutierrez Syluest. & Thom. Sanchez, & Armilla verb. dispensatio, num. 19. At in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem: & conducit quod tradit in proposito, Less. de iur. & iur. libro 2. cap. 34. numero 150.

Vnde obiter infertur ad illam questionem, an Episcopus possit dispensare in impedimentis matrimonij dirimentibus, quando impedimentum est occultum, & ad Papam, vel alium habentem facultatem dispensandi non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum.

In t. qua Dd. communiter tenent partem affirmatiuam ex predicta doctrina, quod Episcopi possunt dispensare contra ius etiam Concilij ex causa necessitatis, quae hic concurret. Ita Angelus verb. dispensatio num. 5. Syluester dict. numero 15. Tabiena quest. 14. Margarita confess. eodem verb. & Armilla n. 19. Nauar. in Man. cap. 22. numero 85. & conf. 14 de consanguinit. & affinitat. Cuchus in institutionib. maiorib. libro 2. tit. 6. numero 310. Spino de testament. gloss. 15. numero 86. Anton. Gomez in explicatione Bullae cruciat. ad 10. clausulas numero 58. Zerola in praxi Episcopali 1. part. verb. dispensatio. §. 3. Bartholom. Ledesma in summa Sacramentorum, de matrimonio dub. 50. Man. Rodrig. in explicatione Bullae Cruciat. §. 13. numero 6. & in addition. numero 14. & in summa. 1. tom. cap. 234. numero 2. Candelabrum autem de matrimonio numero 248. Graffius libro 2. capitulo 81. numero 14. Vega in summa 1. par. capitulo 88. casu 1. Ludouic. Lopez instructor. conscient. 2. tom. par. 2. capitulo 59. Enriquez in summa libro 12. cap. 3. §. 2. & libro 13.

EE 3

cap. 14. §. 3. Valentia 4. tom. super 3. part. disp. 10. quest. 5. puncto 5. Toletus in summa lib. 7. cap. 18. Azor 2. part. lib. 3. cap. 51. quest. 1. Rebellus de obligat. iust. 2. par. libro 3. quest. 5. numero 20. & nouissime Thomas Sanchez dist. libro 2. disputat. 40. & d. libro 8. disput. 5. numer. 1. & disput. 6. n. 20. & 24. & Theologi moderni Hispaniæ communiter: & ita praticari aiunt Manuel Rodriguez supra, & Enriquez dist. §. 2. in glossa littera K.

343 Contrariam tamen sententiam tenent Sot. de iust. & iur. lib. 1. q. 7. art. 3. & in 4. dist. 37. q. 1. art. 2. Corduba lib. 1. quest. 9. n. & in summa q. 45. 2. puncto prima opinionis, Veracr. in spec. coniug. 3. par. art. 18. ad si. Bart. Medina 1. 2. q. 97. ar. 4. & P. Ledesma de matrim. q. 56. art. 5. dub. 1. & in summa de matrim. cap. 27. 1. difficult. quam etiam communem, & praticari in ecclesia dicit Corduba d. quest. 11.

344 Quæ sententia probatur, quia Episcopus non potest dispensare in lege Papæ, vel Concilij, qualis est ista, nisi id ei specialiter concedatur, ut notant Dd. in d. §. de adulter. Suarez 5. tom. de censuris, disput. 6. sect. 4. n. 7. & disput. 7. sect. 4. a num. 1. ad 6. & disputat. 29. sect. 1. n. 21. & disput. 41. sect. 2. num. 3. & in proposito Couarr. in 4. 2. part. cap. 6. §. 10. n. 11. quod tamen nulli ei conceditur in hoc casu: & est declaratio S. Congreg. Concilij super cap. 5. sess. 24. de reformat. matrimonij. quæ sic ait: Episcopus auctoritate ordinaria non habet facultatem in gradibus affinitatis, seu consanguinitatis à iure prohibitis, contrahentes matrimonia dispensandi.

345 Et idem est in legato, seu nuncio, nisi ubi habeat specialem facultatem, Sanchez de matrim. d. lib. 8. disp. 6. n. 15.

346 Et procedit ista sententia, non solum quando mala fide contractum est matrimonium, quo casu ipsi contrahentes se sua culpa in illam necessitatem & periculum iniecerunt, & ideo sibi imputent, sed etiam quando bona fide, & in facie Ecclesiæ, ignorando impedimentum, ex dicta ratione: quamuis tunc primam sententiam dicant esse piam & probabilem, Sotus dist. art. 2. Corduba, Veracruz, & P. Ledesma supra, & eam admittit Gabr. Vazquez 1. 2. tom. 2. disputat. 178. n. decimo sexto, nisi Pontifex consuli possit per Episcopum, &c. qui male allegat Sotum dist. art. 3.

347 Nec obstat ratio primæ sententiæ: nam illa doctrina, quod Episcopi possint dispensare etiam contra ius Concilij ex magna causa necessitatis, quando superior consuli non potest, intelligitur ex magna causa necessitatis, non particularis, seu priuatæ, sed publicæ, & communis, sed Ecclesiæ, ut patet ex citatis numero 338 & seq. tunc enim ratio boni communis id exposcit: nec de necessitate particulari & priuata est habenda ratio, cum lex in communi feratur, &c.

348 Et quod intelligenda sit de necessitate publica, constat. nam Dd. eodem modo loquuntur de magna causa utilitatis, quæ necessario in proposito intelligenda est de utilitate publica, & non priuata, imo expresse Dd. citati d. nu. 338. id negant de utilitate personæ.

349 Et si intelligeretur de necessitate particulari, posset aliquando Episcopus dispensare in prædictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium, nam etiam tunc posset aliquando occurrere tali necessitati, & tamen tunc nullus scriptor id admittit præter Thomam Sanchez supra n. 7. quamuis sciam Nuncium Hispaniæ semel dispensasse ante contra-

ctum matrimonium in impedimento primi gradus affinitatis ex copula fornicaria, de consilio aliquorum Theologorum.

Et similiter posset etiam aliquando dispensare, licet impedimentum esset publicum, nam etiam tunc posset occurrere talis necessitas, & tamen tunc nullus author id concedit, sed omnes loquuntur quando impedimentum est occultum, &c. quamuis etiam tunc posset Episcopus dispensare in facti contingencia, quando etiam matrimonium erat iam separatim, consuluerint aliqui Theologi huius ciuitatis, & de facto dispensasse audiverim: iam enim moris est Theologis Hispanis huius temporis, omne facere probabile, nouas inuentando opiniones, adeo ut nihil fere sit, quod ab eis non probetur: unde veritas, & doctrina solida & antiqua, magnam iacturam fecerunt.

Nec obstat alia ratio primæ sententiæ, nempe, quod tunc propter epicheiam videatur Papa dare facultatem dispensandi Episcopis, aut eam tollat sibi non referuare, non enim vult iniicere laqueos peccatorum, & animas in huiusmodi laqueis manere: quia pro responsione aduertendum est, quod Episcopus non posset dispensare in lege Papæ, vel Concilij, provenire ex natura rei, quia Episcopus est inferior, & inferior non habet potestatem in superiore, nec in eius legem, cap. inferior, 21. distinct. c. cum inferior, de maiorib. & obediens. Clemens ne Romani, in princip. de elect. & non ex eo, quod Papa sibi referuet potestatem dispensandi, & eam Episcopis, Suarez d. 5. tom. disputat. 7. sect. 4. num. 4. & disput. 41. sect. n. num. 3. sequitur Thom. Sanchez lib. 7. disput. 7. numero 6. & lib. 8. disp. 2. numero 12. & disp. 6. num. 14. quamuis contrarium videretur dicere in d. lib. 2. disp. 40. n. 3. in ratione, dicens istam reservationem in casu tantæ necessitatis intelligendam non esse, epicheia autem est moderatio legis deficientis propter vniuersalem, & temperat illius rigorem in casibus specialibus, & extraordinariis, non vero dat potestatem, aut iurisdictionem alias non habenti, quamuis posset moderari legem papæ, sibi referuantis id, quod alias poterat Episcopus, auferendo illi potestatem, alias competentem.

Vnde cum Episcopus possit dispensare in omni voto, nisi Papa sibi specialiter referuasset, posset Episcopus in casu magnæ necessitatis, cum ad Papam non posset haberi recursus, dispensare in voto referuato, puta castitatis, ut dicunt Syluest. Armill. Cuchus, & alij supra, & Petr. Ledesma in summa 2. part. tract. 10. capitulo 8. 3. p. dicto 4. & Thom. Sanchez plures citans libro 8. disput. 9. numero 22. Acor supra, & 1. p. libro 11. capitulo 19. questio. 8. Suar. de relig. 2. tom. tract. 6. libro 6. capitulo 26. a numero 9. quia quod Episcopus in illo nequeat dispensare, provenit ex reservatione Papæ, & non ex natura rei: unde epicheia potest moderari legem, per quam fit illa reservatio, ut non intelligatur in casu tantæ necessitatis.

Et quod epicheia non det potestatem & iurisdictionem alias non habenti ex natura rei, etiam in casu magnæ necessitatis priuatæ, patet exemplo excommunicationis, à qua non potest quis absolui etiam in casu extremæ necessitatis, ut in articulo mortis, ab eo qui non est sacerdos: neque à simplici sacerdote posset, nisi ius id specialiter concessisset: & exemplo matrimonij, quod non potest contrahi coram non parcho, etiam in casu magnæ necessitatis, & mortis periculi. Accedit, quod ut inquit Gabr. Vazquez

Vazquez 1. 2. tom. 2. disp. 176. numero. 3. epicheia non habet locum in iure naturali, quale est istud, quod inferior non dispenfet in lege superioris, quin in eo non cadit emendatio, sicut in lege humana. Quod si

354 replices, ius t illud naturale, quod inferior dispensare nequeat in lege superiori, interpretari vt non intelligatur in casu magnæ necessitatis. Respondeo id procedere, quando necessitas est publica, non privata, iuxta supradicta.

355 Vnde t etiam verior videtur opinio Cordubæ lib. 1. quæst. 9. cap. 12. 4. dicto. & Couar. in 4. 2. p. 6. 7. §. 2. num. 6. quod in impedimento affinitatis, superueniente matrimonio, non posset Episcopus dispensare ad petendum debitum, nisi forte ex cōsuetudine, quamuis Dd. communiter contra teneant, & etiam Soc. & Medin. supra. & Ioan. Gutier. à num. 15. Mar. Rodrig. n. 7. & Lud. Lop. supra. & 1. tom. c. 80. & 296. & Valen. etiam vbi sup. de quo late Tho. Sanchez d. lib. 3. 8. disp. 12.

356 Et quando t prima sententia admittenda esset (quæ tamen mihi absolute non placet) esset omnino accipienda, quando bona fide contractum esset matrimonium, vt voluit Barthol. Ledesin. Man. Rodr. & Vega supra. & etiam Zerola, qui vult, quod matrimonium sit contractum ignoranter quoad impedimentum, & sit consummatum: & regulariter Reuel. quamuis Angel. Sylu. Tabiena, Margarita, Armilla, Nauar. Cuch. Spino, Ant. Gom. Candel. aur. Graf. & Valent. & Tolet. supra, bonæ fidei non meminerint, & Enriquez dict. §. 2. in gl. litera K. & litera O. videatur eam non requirere.

357 Et t requireretur bona fides, non solum ex parte vnius, sed vtriusque, ita quod ambo contrahentes probabiliter impedimentum ignorassent, & in contrahendo solemnitates requisitas seruassent, vt recte inquit Lud. Lop. dict. cap. 59. ex decreto Concilij. sess. 24. de reform. matrim. cap. 5. dicente, quod si quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contraxerit, aut solemnitatibus requisitis neglectis separetur, & spe dispensationis consequenda careat: quamuis t Thom. Sanchez supra num. 4. teneat sufficere bonam fidem vnius, licet alter mala fide contraxerit, non obstante Concilio, quia Tridentinum, inquit, vocat hanc pœnam, ibi, *Eisdem subiiciatur pœna*, non autem æquum est puniri innocentem, ob alterius delictum, vt tenet P. Ioseph. de Acoſta lib. 6. de conuersione Indorum c. 22. & quidam viri docti neoterici.

358 Sed respondeo, dicta t verba Concilij in vno sic contrahente verificari, cum dicat, *Si quis, &c.* & ob delictum & pœnam vnius, alterum non pœnam, sed damnum in consequentiam sustinere, quod iniquum non est.

359 Nec admitto, vt obiter dicam, sententiam P. Gabr. Vazq. 1. 2. disp. 62. c. 4. præcipue docentis, posse nos operari contra nostram opinionem, & sequi opinionem contrariam, quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere atque adeo non esse antiquatam, quamuis ex propriis, & intrinsecis principiis, fundamentis & rationibus illa nobis non probetur, sed nostram opinionem veram existimemus, & contrariam falsam, quia per extrinseca principia, nempe auctoritatem Dd. qui contrariam sequuntur, possumus iudicare illam esse probabilem, & sic secundum eam operari, tenta adhuc propria opinione, & assensu illius per propria, & intrinseca

principia, fundamenta, & rationes: quam sententiam tenet etiam Azor part. lib. 2. c. 17. 7. quæst. & Sairus in claus. regia, lib. 1. cap. 6. hanc inquam sententiam non admitto.

Nam quamuis t possit sequi opinio probabilis 361 relicta probabiliori, vt contra Syluest. verb. opinio §. 2. ad si. Caiet. eod. verb. Corradu, tract. 7. de contrahib. quæst. vlt. Adrianum quodlibet. 2. 3. part. Sotum lib. 3. de iustit. & iur. §. 6. artic. 5. ad 4. Nauar. cap. 27. numero 286. & Cordubam lib. 2. quæst. 9. 3. Ant. Perez certamine 10. Scholast. num. 55. tenent Armilla verb. opinio, Barthol. Medina 1. 2. quæst. 19. artic. 6. Aragon 2. 2. quæst. 63. artic. 4. & ibi Salon. 2. controuersia, Bannes ead. 2. 2. quæst. 10. artic. 1. Valentia. 3. tom. disp. 5. quæst. 7. pun. 4. & Ludou. Lop. instruct. conscient. 1. tom. capit. 120. & 287. Sairus de censur. lib. 155. numero 4. & 8. & P. Nauar. de restitutio. lib. 3. c. 1. n. 237. Sairus 1. 2. tract. 8. disp. unica sect. 6. (qui tamen tenet tutiorem partem sequendam, si fieri potest absque notabili detrimento) Suarez tom. 5. de pœnis, disp. 22. sect. 9. n. 6. & 5. tom. de cens. disp. 40. sect. 5. n. 6. Thom. Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 41. num. 30. lib. 3. disp. 20. n. 4. & li. 8. disp. 6. n. 18. & nouissime Lorca. 1. 2. disp. 39. de actibus humanis (qui etiam tenet prædictam sententiam, Gabr. Vazq. disp. 41.) & recentiores communiter.

Quod t etiam procedit in iudice, qui potest iudicare secundum opinionem probabilem relicta 363 probabili, non ex parte facti, sed iuris secundum prædictos, excepto Bannez, dict. quæst. 63. artic. 4. & Gabr. Vazquez disp. 64. capit. 2. & Valent. supra, qui non solum in iudice, sed in qualibet materia iustitiæ, quando agitur de præiudicio tertij tenet contrarium.

Tamen t ea opinio probabilis, quam asserunt viri sapientes confirmant optima argumenta, quæ 364 sequi nihil improbabile est, vt diffinit Arist. 1. topicor. cap. 1. & 1. ethicorum cap. 4. & tradunt Medina, Aragon, & Salon supra & Anto. Perez supra num. 48. ait non omnem opinionem posse dici probabilem, sed illam dumtaxat quæ fulcitur, atque firmatur rationibus bonis, & auctoribus autoritate dignis, &c. Itaque vt opinio probabilis sit, non satis est quod eam asserant viri sapientes, sed etiam opus est, quod eam confirmet optima argumenta, &c. Et vt etiam dicunt Medina, & Aragon ibidem, opinio probabilis, non solum debet esse cōformis existimationi virorum prudentum, & sapientum, sed etiam rectæ rationi.

Et vt t possit quis sequi opinionem probabilem, debet eam iudicare veram, etsi non veriore, vt dicit Salon, & Valentia supra, & Ludou. Lopez d. cap. 287. & alij. Quod apertius tenet idem Salon supra, quæst. 5. artic. 4. dicens, quod quando varæ sunt Dd. opiniones in his, quæ pertinent ad mores, & conscientiam, & vtraque opinio habet authores grauissimos, vtraque est probabilis illi, qui non valet quæ verior sit, & vim argumentorum expendere: qui vero valet attingere, quæ illarum verior sit, ita vt vnani iudicet veram, & alias falsas, debet agere iuxta illam, quam iudicat veram, quia aliter ageret contra conscientiam, & ita tenet etiam Valentia supra, & communiter Thomistæ.

Nec verum t est, quod dicunt Gabr. Vazquez, 365 & Azor supra repugnare ex propriis principiis, & rationibus haberi assensum vtriusque partis, & opinionis contrariæ, duo enim assensus contrarij de eadem re in eodem esse non possunt, nam quamuis verum sit quod duo assensus contrarij certi, & eui-

dētes de eadem re esse non possint, & quod ex propriis principiis, & rationibus veris in se, & à parte rei, non possit haberi assensus circa opposita, tamen ex propriis principiis, & rationibus probabiliter veris bene potest haberi assensus circa opposita vti probabiliter vera, quia bene pōt quis probabiliter assēti vni opinioni ex aliquibus rationibus & principiis, quæ videntur probabilia, & alteri contrariæ etiam probabiliter, aut probabilius, ex aliis rationibus, fundamentis, & principiis quæ videntur etiam probabilia, aut etiam probabiliora, & bene potest quis vtramque opinionem iudicare probabiliter veram, qui tamen bene scit à parte rei vnam tantum, cum sibi contradicant esse veram, & aliam falsam, & sic non potest habere iudicium de veritate, & falsitate rei, scilicet, quod res ipsa sit, & non sit vera vel falsa, vt recte Saloñ supra d. 2. controuersia 4. conclus. vers. observandum quoque, Ant. Perez supra nu. 39. & 41. & tenet etiam Salas d. sect. 6. in princ. & Lorca d. disp. 39. n. 1.

365 Sententia tamen Gabriel. Vazquez & Açor, solum videtur vera in subdito, qui superiori præcipienti iuxta opinionem aliorum, quam ipse subditus putat falsam potest & debet contra propriam opinionem obedire formando conscientiam, quod id sibi licet ratione obedientiæ debet, vt tenet Cord. lib. 3. quest. 9. quem sequuntur Gabr. Vazquez d. disp. 62. cap. 6. & Azor supra quest. 9. licet diuersa ratione, nempe sumpta à sua opinione, de qua supra, & Salas sect. 8. à nu. 75.

367 Et aduerte tamen quod nuntio Hispaniæ solet dari facultas super quocumque impedimento publicæ honestatis iustitiæ, vbi solum sponsalia intercesserint, vt matrimonium inter se contrahere, & in facie Ecclesiæ solemnizare, ac postquam contractum fuerit in eo remanere, ac pariter cum illis, qui huiusmodi impedimentis non obstantibus illud alias tamen rite iamiam contraxerint, etiam si carnali copula consummauerint, & prolem exinde susceperint, ipsos ab incestus reatu, ac etiam à synodali censuris absoluenti, vt matrimonium denuo inter se, dummodo propter hoc mulieres raptæ non sint, contrahere & vt præfertur solemnizare, ac pariter in eo remanere libere, & licite valeant dispensandi, prolemque exinde susceptam, & suscipiendam legitimam decernendi, atque nuntiandi, vt his verbis habetur in facultatibus D. Cæsaris Speciani Nuntij Sixti V.

368 Ac commissario tamen Cruciatæ conceditur facultas nullis datis literis seu per confessores laceratis cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contractæ gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, dummodo si post Concilium Tridentinum illius formam seruauerint, ac impedimenta huiusmodi penitus occulta sint, & alter contrahentium tempore contracti matrimonij impedimenti ignarus extiterit, vt altero ita, vt prædicatur, impedimentum ignorante de nullitate prioris consensus prius certificato, tacitoque, si videbitur ad euitanda scandala causa nullitatis matrimonium inter se, etiam secrete de nouo contrahere possint in foro conscientiæ duntaxat, si ad euitanda grauius scandala dispensandum iudicauerit, dispensare, prolemque susceptam, & suscipiendam exinde legitimam decernere, nec non etiam in superueniente simili affinitatis impedimento, similiter dispensare, vt debitum petere possint, vt his verbis habetur in summano Latino, explicat Manuel Rodriguez, in dict. explicatione

bullæ. §. 13. à n. 6. & in addno. à n. 13. Tho. Sanchez d. lib. 8. disp. 6. à n. 23.

Circa alia vero beneficia Episcopus seu legatus potest dispensare, vt quis habeat plura beneficia, etiam residentiam requirētia, quæ non sint curata, aut dignitates, personatus, vel officia, vel duo vniformia sub eodem tecto, vel duæ præbendæ diuersarum Ecclesiarum, quarum quælibet per se sufficiat, secundum Abbatem, in d. cap. cum iam dudum, num. 9. & in repetit. d. §. qui vero, num. 41. & 42. Staphil. 2. forma expectat. numero 4. & 5. & Seluam d. 4. par. quæ 7. casu ultim. & Gambardum, d. lib. 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre à num. 231. & 238. qui ita explicant c. sanctorum 70. distinct. Rebus. d. tit. de dispensatione ad plura, num. 29. & in repetit. d. §. qui vero, vbi supra. Ioan. Quintinum, supra nu. 112. & seq. Hoiedam d. 2. part. cap. ultim. nu. 13. & 14. & Granatium ad Simonetam d. quæst. 50. de reservat. verb. incompatibilia.

Qui tamen tamen in requirentibus residentiam ait non nisi Papam posse dispensare, quod etiam ait Rebus. tit. de dispensatione ratione atatis, verb. in cathedralibus, ver. in super, quod est verius ex d. c. sanctorum 70. distinct. quod ad omnia beneficia pertinet, & non solum ad præbendas Ecclesiarum Cathedralium seu collegiatarum, vt contra Doct. recte explicat Quintanaduennas, d. lib. 4. ex nu. 23. ad 44. qui est videndus.

Et est hodie tamen certum ex S. Concilio Trident. d. capit. 17. sessio. 24. de reform. ibi: Dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, contra quod Episcopus seu legatus dispensare non potest, ex gloss. per tex. ibi in cap. dilectus 1. verb. cum se facul. as, de præb. communiter approbata, vt per Nuar. de oration. capit. 11. num. 24. Felin. in d. c. n. de constitution. num. 49. & in d. cap. 1. de sponsal. num. 5. & in dict. cap. at si clerici, §. de adulteris. n. 5. & ibi Decius numero 37. Probus ad Monach. in cap. fin. de consuetudin. in 6. numero 21. & 22. Duennas regul. 249. & in terminis Zerola in praxi Episcopali, verb. benef. §. 7. concl. 7. & 8. principali ad fin. & Zechus de republica ecclesiast. capit. de beneficiis, numero 4. vers. notandum 3. & Acor 1. par. lib. 3. cap. 8. quæst. 6. cap. 9. §. 3. & 6. c. 10. §. 4. cap. 11. §. 23. & c. 50. §. 6. qui tamen ex eo etiam dicunt non posse dispensare, vt quis habeat duo beneficia simplicia sufficientia contra d. decretum, & Quintanaduennas d. lib. 4. numero 131. Villar del patronado de Calatayud. 4. par. in princip. numero 9. & Lessius d. lib. 2. cap. 34. num. 146. Açor etiam d. lib. 2. capit. 7. §. 4. & lib. 6. c. 2. §. 6. & patet ex declarationibus supra adductis num. 310. & ex adducta infra numero 377. Et tamen est alia declaratio supra d. c. 17. in vna Hieracen. quæ sic ait: Dispensatus legitime sine dubio canonice, & parochialem retinere potest, sciendum tamen est ordinarium super hoc dispensandi facultatem habere. c. 4. Et vide declarationem §. supra adductam, n. 84.

Sed offert tamen se difficultas an hodie stante Concilio possit Episcopus, & consequenter nuntius seu legatus dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem tecto, sicut antea poterat ex communi, de qua supra n. 231.

Et videbatur tamen dicendum, quod non, ex sessio. 7. de reform. vbi Concilium videtur absolute prohibere retentionem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, & in terminis ita videtur colligi ex declarationibus supra adductis n. 243.

Nilominus tamen contrarium est verius, nam ista

ist^a facultas non apparet sublata per Concilium, nec obest decretum d. c. 4. nam ibi Concilium solum inducit vacationem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, quæ contra formam sacrorum canonum quis recipere, ac simul retinere præsumperit, unde non prohibet retentionem beneficiorum, alias incompatibilium in casu à iure permisso, & sic ubi Episcopus possit de iure dispensare, &c. & nuntius quotidie dat similes dispensationes.

377 Et ita alias clare censuit S. Congr. vt in seq. declaratione super d. cap. 17. Congregatio Concilij censuit Episcopum ex causa posse dispensare, vt quis possit obtinere duo beneficia disformia sub eodem titulo, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem & prouisi, & tenuit Rota in illa Telefina beneficij 1994. supra relata n. 232.

378 Et an t^o obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientie, vltra Abb. in repetit. d. c. extripanda, §. qui vero, de preben. numero 43. & ibi Rebuff. circa 6. & vltim. argum. Abbatis, Gambarum, lib. 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à numero 84. Hodedam d. cap. vltim. 2. p. numero 38. Nauarr. supra & conf. 1. de consuet. a. num. 37. Sotum, Aragon, & Salon supra. vide Caietanum in summ. verb. beneficium, Armillam eod. verb. num. 43. Cordubam, lib. 1. quest. 9. 20. Angles de restitut. quest. de restitut. faciendi propter negligent. Ecclesiasticor. art. 1. 2. difficult. dub. 3. Lud. Lopez instr. conscientia 1. tom. cap. 252. & seq. Manuel Rodrig. in summ. 1. tom. cap. 31. num. 7. & 8. Vegam 1. par. cap. 36. casu 30. Toletum lib. 5. c. 81. Corradum in respons. casuum conscientia, quest. 35. in additione Pet. Ledesm. in summ. 2. par. tract. 7. cap. 1. circa 9. conclusionem, & 11. & Didac. Perez ad Villad. de irregul. c. 1. n. 13. Lessium d. lib. 2. c. 34. num. 151. & seq. Açorem 2. par. libro 6. cap. 12. quest. 7. 8. & 11. & libro 5. cap. 3. quest. 2.

379 Tandem t^o aduertendum est regulam de triennali possessore non suffragari contra decreta Concilij, d. c. 4. sessio. 7. & d. cap. 17. sess. 24. de reformatione, vt censuit S. Congr. Concilij. his verbis: An præsumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali, habeat locum contra decreta Concilij, cap. 4. sess. 7. cap. 17. sess. 24. & cap. 15. sess. 25. de reformatione ita vt possidentes beneficia contra dispositionem dictorum decretorum, ex tali præsumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant, sanctissimus dominus noster, ex sententia Congregationis respondit non habere locum contra citata concilij Trident. decreta à Cardin. Carrafa. Et est alia declaratio S. Congregationis, & decisi. Rotæ in causa Calagurritana canonicatum supra adducta 7. par. c. 3. n. 83. & 88.

380 De quo t^o vide tradita per Sarnen. reg. de triennali, q. 10. Menoc. de præsump. lib. 3. præsump. 133. à nu. 72. & Flores q. 23. ex n. 51.

381 Et nouissime t^o posthæc vidi aliam declarationem S. Congregationis Concilij adductam per Ioā. Vuamefium conf. 233. in addition. his verbis: An duo canonicatus de iure in vim S. Concilij Tridentini Decretorum sint incompatibiles, Congregatio respondit esse incompatibiles. An per assecutionem secundis canonicatus ipso iure vacet primus, Congregatio censuit post adeptam pacificam possessionem secundum primum ipso iure vacare. An is qui duos canonicatus simul absque dispensatione Apostolica per triennium, & vltra detinet, vtroque ipso iure excidat in vim d. Decretorum Concilij Tridentini. Congregatio iudicauit, si duos huiusmodi

canonicatus simul retinere perrexerit, vtroque esse ipso iure priuatum ex Decreto Concilij Tridentini. An vtriusque canonicatus possessionem tueri, & defendere valeat possessor, ex reg. de triennali, Congregatio respondit non posse.

CAP. VI.

De vacatione ob promotionem ad Episcopatum.

SUMMARIA.

Beneficia promoti in Episcopum vacant sine controuersia, n. 1. vacante omnia beneficia, n. 2. Etiam simplicia, n. 3. Ac etiam pensiones n. 4.

Quando illa vacare censentur, controuersia est, & resoluitur de iure non vacare, nisi post adeptam possessionem pacificam, & consecrationem, seu huius loco lapsum trimestris ad consecrationem dati, nu. 5. In curia tamen beneficia electi in Episcopum in curia consecrati, statim conferuntur etiam ante adeptam possessionem secundum glossam, & alios, n. 6. Alij vero dicunt, quod de stylo & consuetudine curie beneficia promoti statim vacant per promotionem statimque, vt vacantia per Papam conferuntur, nu. 7. Declarando tamen, quod licet statim conferantur, tamen collatio non debeat habere effectum, & beneficia verè, & effectualiter vacare non censentur, nisi saltem adeptam possessionem, vel per eum stante secundum Abb. & alios, n. 8.

Rota tamen, & alij interpretantur istud de stylo curie procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, alias statim iuris communis dispositioni, & ab eo regulari stylo curie, n. 9. Et tunc non intrabit d. declaratio Abbatis, sed decernente Papa beneficia statim vacare vacabunt verè, & effectualiter statim, & prouisi de eis poterit possessionem capere, etiam ante adeptam à promotore possessionem Episcopatus, quamuis si non possit, postea eam capere possit, & redire ad sua beneficia, etiam sine noua collatione, n. 10.

An promotus intra triennium spatium datum à iure ad faciendum se consecrari, debeat etiam possessionem Episcopatus adipisci, & alias non docto de impedimento dicantur vacare beneficia, à numero 11. Resoluitur ad capiendam possessionem, non esse assignatum d. tempus, & solum spectabitur, an eam sit adeptus, vel per eum steterit, & num. 13. ponitur dec. Rota.

An si cum promotus esset dispensatum, quod non teneretur consecrari intra annum durante tempore talis dispensationis, beneficia vacent, resoluitur non vacare, etiam si dispensatio esset ad instantiam paritis contra aliquos, n. 14. & 15. Et idem in prorogatione temporis dari ad se consecrandum, quia in effectu idem est, & eadem ratio, n. 16.

An si electus administrasset de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora à numero 17. Referunt sententia Abb. & Decij, & resoluitur vacare, quando ille est etiam consecratus, licet illicite & iniuste, modo consecratio sit alias valida, & in forma Ecclesiæ.